

ОБЩИНА АЛФАТАР

ОБЛАСТ СИЛИСТРА

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

2015 - 2020 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

I.	Въведение	6
1.1.	Обхват на програмата.....	6
1.2.	Цели на програмата	7
1.3.	Принципи за управление на отпадъците	8
1.4.	Нормативна уредба	11
1.5.	Отпадъци в обхвата на програмата	27
1.6.	Обща характеристика на общината	27
II.	Анализ на състоянието на управлението на отпадъците	41
2.1.	Анализ на действащите нормативни и програмни документи в контекста на правата и задълженията на общината по управление на отпадъците.....	41
2.1.1.	Анализ на националната и общинска нормативна рамка	41
2.1.2.	Програмни документи на национално и общинско ниво	44
2.1.3.	Основни изводи и препоръки	44
2.2.	Анализ на отпадъците	45
2.2.1.	Анализ на битовите отпадъци	45
2.2.2.	Анализ на утайките от ПСОВ	47
2.2.3.	Анализ на строителните отпадъци	49
2.2.4.	Изводи и препоръки	50
2.3.	Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъците	51
2.3.1.	Инфраструктура за битови отпадъци	51
2.3.2.	Инфраструктура за отпадъци от строителство и разрушаване.....	71
2.3.3.	Инсталации за третиране на утайки от ПСОВ	74
2.3.4.	Други инсталации и съоръжения за третиране на отпадъци	74
2.3.5.	Основни изводи и препоръки	75
2.4.	Анализ на институционалния капацитет	76
2.4.1.	Функции за управление на отпадъците	77
2.4.2.	Състояние на човешките ресурси с възложени функции за отпадъци	77
2.4.3.	Изводи и препоръки	79
2.5.	Анализ на замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъци и осъществени мерки за тяхното възстановяване	79
2.5.1.	Описание на общинските депа в обхвата на анализа	80
2.5.2.	Изводи и препоръки	80

2.6. Анализ на организационните схеми и форми за управление на отпадъците; планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите	80
2.6.1. Анализ на схемите за управление на отпадъците	82
2.6.2. Икономически инструменти и стимули в сектора на управлението на отпадъците	83
2.6.3. Основни изводи и препоръки	84
2.7. Анализ на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците	84
2.7.1. Наличие на стратегически подход в информационно – разяснителната политика на общината във връзка с дейностите по управление на отпадъците	85
2.7.2. Разяснителни и образователни дейности и привличане на обществеността	85
2.7.3. Начини за предоставяне на информация относно общинските услуги в областта на управление на отпадъците	86
2.7.4. Изводи и препоръки	86
2.8. Анализ на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъците	87
2.9. Прогнози за образуваните отпадъци	89
III. SWOT анализ	94
3.1. Силни страни	95
3.2. Слаби страни	95
3.3. Възможности	95
3.4. Заплахи	96
IV. Цели на общинската програма за управление на отпадъците и алтернативи за постигането им	96
4.1. Стратегически и оперативни цели	96
4.2. Алтернативи за постигане на целите	96
V. План за действие	97
VI. Кординация с други общински и регионални планове и програми	112
VII. Система за наблюдение, контрол и отчитане на изпълнението на общинската програма за управление на отпадъците.....	113
7.1. Наблюдение на изпълнението на програмата за управление на отпадъците	113
7.2. Контрол и отчитане на изпълнението на програмата за управление на отпадъците	114
7.3. Процедура за актуализация на програмата	115

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

АДФИ	Агенция за държавна финансова инспекция
АСЕКОБ	Асоциация на еколозите на общините в България
ГД	Главна дирекция
ДАМТН	Държавна агенция за метрологичен и технически надзор
ДКЕВР	Държавна комисия по енергийно и водно регулиране
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЗМДТ	Закон за местните данъци и такси
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗУТ	Закон за устройството на територията
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИТ	Информационни технологии
ИУГ	Излезли от употреба гуми
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
МЕ	Министерство на енергетиката
МЗХ	Министерство на земеделието и храните
МИ	Министерство на икономиката
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МОН	Министерство на образованието и науката
МРО	Масово разпространени отпадъци
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МС	Министерски съвет
МСП	Малки и средни предприятия
МТИТС	Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
МФ	Министерство на финансите
НППОО	Национална програма за предотвратяване образуването на отпадъци
НПУДО	Национален план за управление на дейностите по отпадъците
НПУО	Национален план за управление на

НСИ	отпадъците
НСОРБ	Национален статистически институт
НСРР	Национално сдружение на общините в Република България
НУБА	Национална стратегия за регионално развитие
НУАБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
НУИБА	Негодни за употреба автомобилни батерии и акумулатори
НУПБА	Негодни за употреба индустриални батерии и акумулатори
ОПОС	Негодни за употреба портативни батерии и акумулатори
ОСР	Оперативна програма "Околна среда"
ОУП	Отпадъци от строителство и разрушаване
ПЗР	Общ устройствен план
ПИП	Преходни и заключителни разпоредби
ПО	Прединвестиционни проучвания
ПРСР	Предотвратяване на отпадъците
ПСОВ	Програма за развитие на селските райони
ПУДООС	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПУП	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПХБ	Подобен устройствен план
ПХТ	Полихлорирани бифенили
РДО	Полихлорирани терфенили
РИОСВ	Рамкова директива за отпадъците
РСМ	Регионални инспекции по опазване на околната среда и водите
РСУО	Рециклирани строителни материали
СЕС	Регионално сдружение за управление на отпадъците
ТБО	Съд на Европейския съюз
УОЗ	Такса битови отпадъци
	Устойчиви органични замърсители

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за управление на отпадъците е един от най-важните инструменти за прилагане на националното законодателство за отпадъците на територията на община Алфатар. Тя е разработена на основание изискванията на чл.52 от ЗУО, в съответствие с методическите указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците, утвърдени със Заповед № РД-211/ 31.03.2015 г. на министъра на околната среда и водите, както и в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците (НПУО). Общинската програма е разработена за периода 2015 – 2020 г., който съвпада с периода на действие на НПУО.

1.1. Обхват на Програмата

С оглед синхронизиране с мерките за регионално управление и настъпилите промени в националното законодателство, Програмата включва:

- Анализ на състоянието и прогноза за вида, количествата и източниците на отпадъците, образувани на територията на общината, както и за отпадъците
- Съществуващи схеми за събиране на отпадъци и основни инсталации и съоръжения за обезвреждане и оползотворяване, включително всякакви специални договорености за отработени масла, опасни отпадъци или потоци от отпадъци, за които са регламентирани изисквания в ЗУО и подзаконовите нормативни актове по прилагането му

- Оценка на необходимостта от нови схеми за събиране, закриване на съществуващи инсталации и съоръжения за отпадъци, допълнителна инфраструктура от инсталации и съоръжения за отпадъци, както и съотносимите към това инвестиции
- Информация за критериите, използвани за определяне на местоположението и капацитета на основните инсталации и съоръжения за обезвреждане или оползотворяване на отпадъци, които се предвижда да бъдат изградени
- Общи политики за управление на отпадъците, включително предвидени технологии и методи за управление на отпадъците, и специфични политики към определени групи отпадъци, които изискват специално управление
- Мерки за насърчаване на рециклирането чрез въвеждане на схеми за разделно събиране на отпадъци
- Организационни аспекти, свързани с управлението на отпадъци, включително описание на разпределението на отговорностите между общинските и регионални изпълнителни органи, физическите и юридическите лица, които осъществяват управлението на отпадъците.
- Мерки за насърчаване на разделното събиране на биоотпадъците с цел компостиране и анаеробно разграждане, както и за третиране на биоотпадъците по начин, който осигурява висока степен на защита на околната среда, в т.ч. мерки за поетапно намаляване на количествата депонирани биоразградими отпадъци.
- Информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъци и мерки за тяхното възстановяване
- Мерки за прилагане на разяснителни кампании и предоставяне на информация, насочена към широката общественост или към специфични групи от потребители
 - Цели, етапите и срокове за тяхното постигане
 - Координация с други планове и програми, имащи връзка с дейността
 - Системи за отчет и контрол на изпълнението
 - Система за оценка на резултатите и за актуализация на плана

1.2. Цели на Програмата

Основните цели на Програмата са:

- Предотвратяване и намаляване образуването на отпадъците
- Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци
- Подобряване на организацията за разделното събиране и транспортиране на битовите, строителните и биоразградимите отпадъци;

- Създаване на система за предварително третиране на отпадъци преди тяхното депониране на регионално ниво;
- Екологосъобразно обезвреждане на отпадъците;
- Предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци;
- Правно регулиране на управлението на отпадъците на местно ниво и ускоряване на прилагането на законодателството и политиката в областта;
- Укрепване на административния капацитет на институциите, отговорни за управлението на отпадъците;
- Участие на обществеността;
- Управление на специфични потоци отпадъци, в съответствие с изискванията на националното законодателство.

Изпълнението на специфичните цели гарантира изпълнението на генералната цел на Програмата, а именно: екологосъобразното управление на отпадъците, формирани на територията на общината. Успешното изпълнение на Програмата ще доведе до предотвратяване и намаляване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда и човешкото здраве и намаляване на използването на първични природни ресурси.

1.3. Принципи за управление на отпадъците

Основните принципи, за управление на отпадъците, залегнали в международните правни актове, по които Р. България е страна, общата европейска и национална политика в тази област, както и основните принципи, на които се основава Националният план за управление на отпадъците:

“Предотвратяване” - образуването на отпадъци трябва да бъде намалено и избегнато, където това е възможно

“Отговорност на производителя” и **“замърсителят плаща”** – лицата, които образуват или допринасят за образуването на отпадъци или замърсяват околната среда или сегашните притежатели на отпадъците трябва да покрият пълните разходи за третиране на отпадъците и да ги управляват по начин, който гарантира висок степен на защита на околната среда и човешкото здраве.

“Превантивност” – потенциалните проблеми с отпадъците трябва да бъдат предвиждани и избягвани на възможно най-ранен етап.

“Близост” – отпадъците трябва да бъдат обезвреждани възможно най-близко до мястото на тяхното образуване.

“Самодостатъчност” – отпадъците, генерирани в ЕС, трябва да бъдат третирани в рамките на общността.

„Участие на обществеността“ – съответните заинтересовани страни и органи, както и широката общественост имат възможност да участват в разработването на планове за управление на отпадъците и на програмите за предотвратяване на отпадъците.

Принципът „Замърсителят плаща“ е включен в Договора за създаване на Европейската общност (чл.174). Този принцип във връзка с отпадъците изисква:

- причинителят и притежателят на отпадъци да ги управляват по начин, който гарантира висока степен на защита за околната среда и човешкото здраве
- причинителите на отпадъци да поемат отговорност за отпадъците си
- разходите за опазване на околната среда и човешкото здраве, свързани с образуването и третирането на отпадъците, трябва да бъдат отчитани при определяне цената на продуктите и услугите
- разходите за третиране и транспортиране на отпадъците са за сметка на причинителите и притежателите на отпадъците

Принципът "Разширена отговорност на производителя" (РОП) е екологичен принцип, който се прилага като съвкупност от мерки с цел намаляване на общото въздействие върху околната среда от даден продукт и въвежда задължения и отговорности за производителя на продукта по време на целия му жизнен цикъл за ограничаване на съдържанието на опасни вещества, обратно приемане, повторна употреба, рециклиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъците, получени в резултат на употребата на продукта. В съответствие с този принцип, производителите на продукти трябва да поемат отговорност, включително финансирането за:

- предотвратяване и намаляване на отпадъци, образувани при производството на техните продукти;
- проектиране и разработване на продукти, които подлежат на многократна употреба, са технически издръжливи, не съдържат или имат ограничено съдържание на материали и вещества, представляващи риск за околната среда;
- развиване на пазари за повторната употреба и рециклирането на отпадъците, образувани след крайната употреба на пусканите на пазара продукти.

Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) определя разширената отговорност на производителя като подход за екологична политика, при който отговорността на производителя за продукта обхваща и етапа след потреблението от целия жизнен цикъл на продукта. Политиката за разширената отговорност на производителя се характеризира с:

- изместването на отговорността (физически и/или икономически, напълно или частично) във възходящ ред към производителя и извън общините;
- осигуряването на стимули на производителите, за да вземат предвид екологичните съображения при създаването на своите продукти. Докато други инструменти на политиката обикновено имат за цел изолирана точка от веригата, разширената отговорност на производителя се стреми да интегрира сигналите, свързани с екологичните характеристики на продуктите и производствените процеси в цялата продуктова верига.

Йерархия на управлението на отпадъците

РДО въвежда нова йерархия на управлението на отпадъците. Тази последователност определя приоритетния ред на това какво представлява най-добрата възможност за околната среда в законодателството и в политиката относно отпадъците. Спазването на йерархията на управление на отпадъците от страните-членки гарантира най-високо ниво на съответствие с европейските документи за ефективно използване на ресурсите, поради което следва да се насърчава по всякакъв начин. Йерархията задава пет възможни начина за институциите и бизнеса за справяне с отпадъците и дава приоритет на мерките в следната последователност:

- Предотвратяване на образуването на отпадъци
- Подготовка за повторна употреба
- Рециклиране
- Друго оползотворяване, напр. оползотворяване за получаване на енергия
- Обезвреждане (депониране, изгаряне без оползотворяване на енергията и др.).

„Предотвратяването” на отпадъци е определено в Директивата като мерки, които се предприемат преди веществата или предметите да се превърнат в отпадък, с което се намалява:

- генерираното количество отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл (количествено предотвратяване)
- съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите (качествено предотвратяване на отпадъците).

„Подготовка за повторна употреба” включва почистване, проверка и поправка на употребявани продукти, които са станали отпадък, така че да могат да се употребяват повторно (например поправка на велосипеди, електрическо и електронно оборудване, мебели и др., които след като са поправени се продават като втора употреба). Подготовката за повторна употреба е вид оползотворяване на отпадъците.

„Рециклиране” - Подходът при рециклирането е, че един материал се преработва с цел да се променят неговите физикохимични свойства и да се оползотворява повторно за същите или за други цели. Главната цел на Рамковата директива за отпадъците е ЕС да стане повече от "рециклиращо общество", което се стреми да избягва образуването на отпадъци и да използва отпадъците като ресурс.

Конкретните дейности по управление на отпадъка, които се класифицират като рециклиране съгласно Рамковата директива за отпадъците, включват (но не само):

- рециклиране на материали: напр. на пластмасови продукти или компоненти в пластмасови материали; стопяване на отпадъчно стъкло в стъклени продукти; употреба на хартиени отпадъци в заводи за хартия и др. Рециклирането на материали: например пластмасови гранулирани и пелетизирани за екструдирани или формовани, натрошени отпадъци от стъкла, сортиране на отпадъци от хартия, отговарящи на критериите за края на отпадъка

- производство на компост, отговарящ на критериите за качество на продуктите.

Рециклирането е вид оползотворяване на отпадъците.

„Друго оползотворяване” е всяка дейност, която отговаря на определението за „оползотворяване” съгласно РДО, но която не отговаря на специфичните изисквания за подготовка за повторна употреба или за рециклиране.

Примери за друго оползотворяване са:

- изгарянето или съвместното изгаряне, когато основното използване на отпадъците е като гориво или друг начин за получаване на енергия. Това е операция по управление на отпадъците с оползотворяване на енергията, класифицирана като R1 в приложение II към РДО. Това контрастира с изгарянето на отпадъци без оползотворяване на енергия, класифицирано като операция по обезвреждане D10 в приложение I към РДО.

- насипни дейности, отговарящи на дефиницията за оползотворяване

„Обезвреждане” - депониране (дори когато сметен газ се използва за възстановяване на енергия); изгаряне и съвместно изгаряне, които не отговарят на критериите, за да бъдат определени като оползотворяване (в случай на съоръжения, предназначени за изгаряне на твърди битови отпадъци, които не отговарят на определени критерии, с помощта на формулата за енергийна ефективност R1 в приложение II към РДО), насипни дейности, когато не отговарят на дефиницията за оползотворяване.

1.4. Нормативна уредба

Законът за опазване на околната среда (ЗООС), Законът за управление на отпадъците (ЗУО) и Законът за ратификация на Базелската конвенция за контрол на трансграничното

движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане, заедно със съответните подзаконови нормативни актове са основните закони в областта на управление на отпадъците в България. Съществуват и други закони и подзаконови нормативни актове, които оказват влияние върху развитието на сектор „Управление на отпадъците”, като по-важните от тях са споменати в този раздел от Програмата.

Закон за опазване на околната среда

Общите изисквания към опазването на всички компоненти на околната среда (въздух, води, почви, земни недра, биоразнообразие) и управлението на факторите, които оказват вредно въздействие върху нея (отпадъци, шум, химични вещества и антропогенна дейност) са въведени в ЗООС. ЗООС очертава принципите за защита на компонентите на околната среда – като например “устойчиво развитие”, “предимство на предотвратяване пред обезвреждане”, “замърсителят плаща” и интегрирането на политиката на опазване на околната среда в секторните и регионалните политики. Освен рамкови разпоредби относно принципите, които трябва да се спазват за опазване на околната среда (и в частност на управлението на отпадъците) и общите задължения на лицата и компетентните органи, в закона са регламентирани и процедурите по извършване на екологична оценка, оценка за въздействието върху околната среда (ОВОС) и издаване на комплексни разрешителни или лицензи.

Закон за управление на отпадъците - ЗУО (обн., ДВ, бр. 53 от 13.07.2012 г.). въвежда изискванията на РДО 2008/98/ЕО, включително принципите „замърсителят плаща”, „разширена отговорност на производителя” и йерархията на управление на отпадъците. Той въвежда за първи път конкретно адресирани оперативни цели за рециклиране на битови и строителни отпадъци, изисквания към съоръженията и инсталациите за отпадъци, въвежда икономически и регулаторни механизми и инструменти за прилагане на законодателството; правила за управление на масово разпространените отпадъци; урежда подхода за „край на отпадъка” и „странични продукти”, определя детайлно контролните функции на институциите и конкретните глоби и санкции за неспазване на закона.

Ключови разпоредби, произтичащи от ЗУО са:

➤ количествени цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и подобни отпадъци от други източници, които да достигнат общините, в следните срокове и количества:

1. до 1 януари 2016 г. - най-малко 25 на сто от общото им тегло
2. до 1 януари 2018 г. - най-малко 40 на сто от общото им тегло

3. до 1 януари 2020 г. - най-малко 50 на сто от общото им тегло.

➤ Въвежда изисквания най-късно до края на 2020 г. общините да ограничат количеството депонирани биоразградими битови отпадъци до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци, образувани в България през 1995 г.

➤ Въвежда поетапни цели за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на отпадъци от строителството и от разрушаване на сгради, за което отговорност имат възложителите на строителни дейности, както публични органи, така и бизнес:

1. до 1 януари 2016 г. - най-малко 35 на сто от общото тегло на отпадъците;

2. до 1 януари 2018 г. - най-малко 55 на сто от общото тегло на отпадъците;

3. до 1 януари 2020 г. - най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците.

➤ Кметовете на общини да организират системи за разделно събиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло и да осигурят условия за разделно събиране на отпадъци от опаковки за всички населени места с население, по-голямо от 5000 жители и за курортните населени места.

➤ Кметовете на общини да осигурят до средата на 2014 г. площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по-голямо от 10 000 жители и при необходимост в други населени места

➤ Ползвателите на търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради в населените места с над 5000 жители и в курортните населени места са задължени от началото на 2013 г. да събират разделно отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси и метали в съответствие с наредбите на общините по чл.22 от ЗУО. Наредбите следва да се приемат от общинските съвети до средата на 2014 г.

➤ Въвежда детайлни правила и изисквания за сдружаване на общините в регионални сдружения за решаване управлението на битовите отпадъци на регионално ниво чрез регионални съоръжения и организация.

Законът за ратификация на Базелската Конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане е приет през януари 1996 г (обн., ДВ, бр.8 от 1996 г.). Допълнително със Закон (обн. ДВ, бр.113 от 1999 г.) са ратифицирани и поправките към Конвенцията. На общеевропейско ниво конвенцията се прилага чрез Регламент (ЕО) № 1013/2006 за трансграничен превоз на отпадъци.

➤ Въвежда икономически инструменти за покриване на бъдещи разходи за закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото и за стимулиране на превенцията и оползотворяването на отпадъци преди депонирането.

➤ □ Определя националните компетентни органи по Регламент (ЕО) № 1013/2006, изискванията за финансови гаранции при трансграничен превоз, както и възможните случаи на ограничения.

Подзаконови нормативни актове по прилагане на ЗУО

Действащите подзаконови нормативни актове, които детайлизират изискванията на ЗУО, могат да се обособят в четири групи:

Подзаконови нормативни актове, определящи изисквания към съоръжения и инсталации:

- към площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци;
- за изграждане и експлоатация на депа и други съоръжения и инсталации за третиране на отпадъци;
- за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и за съвместно изгаряне на отпадъци;
- за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци;
- към инсталации, произвеждащи титанов диоксид.

Подзаконови нормативни актове, регулиращи управлението на специфични отпадъчни потоци:

- за утайки от пречистване на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието;
- за строителните отпадъци и за влагане на строителни рециклирани материали;
- две отделни наредби за третиране и за разделно събиране на био-отпадъците;
- ПХБ;
- за опаковки и отпадъци от опаковки;
- ИУЕЕО;
- ИУМПС;
- за отпадъци от негодни за употреба батерии и акумулатори;
- за отработени масла и отпадъчни нефтопродукти;
- за автомобилни гуми;

➤ за събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и здравните заведения, която е съвместна наредба на министъра на здравеопазването и министъра на околната среда и водите.

Подзаконови нормативни актове, съдържащи регулации по управлението на отпадъци чрез икономически инструменти:

- за отчисленията и разходване на събраните средства за дейностите по закриване и следексплоатационни грижи на площадките на депата за отпадъци и за отчисленията за депониране на битови и строителни отпадъци
- за заплащане на продуктова такса за продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци (ИУМПС, ИУЕЕО, гуми, опаковки, масла, негодни за употреба батерии и акумулатори, полимерни торбички)
- за финансова гаранция или еквивалентна застраховка при трансграничен превоз на отпадъци.

Подзаконови нормативни актове с хоризонтални разпоредби спрямо всички видове отпадъци, инсталации и съоръжения за отпадъци в обхвата на ЗУО:

- за класификацията на отпадъците
- за предоставяне на информация и реда за водене на публични регистри относно отпадъците.

Съответствие с европейското право в сектор отпадъци

Към момента на приемане на НПУО националното законодателство е в съответствие с европейското екологично право в сектор „Управление на отпадъците”. Констатираните от ЕК пропуски в националното законодателство - нетранспониране в срок на Директива 2010/75/ЕС относно индустриалните емисии (част „Отпадъци”) и на Директива 2011/97/ЕС за изменение на Директива 1999/31/ЕС по отношение на специфичните критерии за съхранение на метален живак, считан за отпадък - са отстранени и съответните наредби са приети.

Подзаконови нормативни документи по прилагането на ЗУО

- Наредба № 7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци (обн., ДВ, бр. 111 от 27.12.2013 г.)
- Наредба за разделно събиране на биоотпадъците, приета с ПМС № 275 от 06.12.2013 г. (Обн. ДВ, бр. 107 от 13.12.2013 г.)
- Наредба за третиране на биоотпадъците, приета с ПМС № 235 от 15.10.2013 г. (Обн. ДВ, бр. 92 от 22.10.2013 г.)
- Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, приета с ПМС 277 от 5.11.2012 г. (Обн., ДВ, бр. 89 от 13.11.2012 г., в сила от 13.11.2012 г.)
- Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци (приета с ПМС № 53 от 1999 г., ДВ, бр.29/1999 г.)

- Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки (обн., ДВ, бр. 85/06.11.2012 г., изм. и доп., бр. 76/30.08.2013 г.)
- Наредба № 3 за изискванията към инсталации, произвеждащи титанов диоксид (обн. ДВ, бр. 49/04.06.2013 г.)
- Наредба № 2 за класификация на отпадъците (издадена от министъра на околната среда и водите и министъра на здравеопазването, обн. ДВ, бр. 66 от 2014 г.)
- Наредба № 4 за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци (обн. ДВ, бр. 36 от 2013 г.)
- Наредба № 7 за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци (издадена от министъра на околната среда и водите, министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на земеделието и горите и министъра на здравеопазването, обн., ДВ, бр. 81 от 17.09.2004 г.)
- Наредба № 6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци (Издадена от министъра на околната среда и водите, обн., ДВ, бр. 80 от 13.09.2013 г., в сила от 13.09.2013 г.)
- Наредба № 1 от 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри (обн., ДВ, бр. 51 от 2014 г.)
- Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства (Приета с ПМС № 11 от 15.01.2013 г., обн., ДВ, бр. 7 от 25.01.2013 г., в сила от 25.01.2013 г., изм. и доп., бр. 95 от 1.11.2013 г., в сила от 1.11.2013 г.)
- Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието (Приета с ПМС № 339 от 14.12.2004 г., обн., ДВ, бр. 112 от 23.12.2004 г.).
- Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори (приета с ПМС № 351 от 27.12.2012 г., обн. ДВ. бр.2 от 08.01.2013 г.)
- Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти (приета с ПМС № 352 от 27.12.2012 г., обн. ДВ. бр.2 от 08.01.2013 г.)
- Наредба за изискванията за реда и начина за инвентаризация на оборудване, съдържащо полихлорирани бифенили, маркирането и почистването му, както и за третирането и транспортирането на отпадъци, съдържащи полихлорирани бифенили (приета с ПМС № 50 от 9.03.2006 г., обн., ДВ, бр. 24 от 21.03.2006 г.)

- Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване (приета с ПМС № 256 от 13.11.2013 г., обн. ДВ, бр. 100 от 19.11.2013 г., в сила от 01.01.2014 г.)
- Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми (Приета с ПМС № 221 от 14.09.2012 г., обн. ДВ, бр. 73 от 25.09.2012 г.)
- Наредба за реда и начина за изчисляване на размера на финансовата гаранция или еквивалентна застраховка и за предоставяне на годишни справки-декларации при трансграничен превоз на отпадъци (Приета с ПМС № 76 от 31.03.2011 г., обн. ДВ, бр. 29 от 08.04.2011 г.)

Закон за местните данъци и такси

Механизмът за финансиране на изпълнението на задълженията на общините по управлението на битовите отпадъци, възложени със Закона за управление на отпадъците е регламентиран със Закона за местните данъци и такси. Въведена е “такса битови отпадъци”, която се заплаща за услугите по събирането, извозването и обезвреждането в депа или други съоръжения на битовите отпадъци, както и за поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места.

Таксата се определя в годишен размер за всяко населено място с решение на Общинския съвет въз основа на одобрена план-сметка за всяка дейност (чл. 66 от ЗМДТ):

Осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци: контейнери, кофи и други;

Събиране и транспортиране на битовите отпадъци до депата или други инсталации и съоръжения за обезвреждането им;

Почистване на улиците, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване;

Закон за устройство на територията

Законът урежда обществените отношения, свързани с устройството на територията, изискванията към инвестиционното проектиране и строителството в страната, и определя ограниченията върху собствеността за устройствени цели.

Съоръженията и инсталациите за третиране на отпадъци са определени като елементи на техническата инфраструктура. Това създава допълнителни административни бариери и забавяния на планирането и изграждането им, тъй като се изисква изработването на специален ПУП, дори ако теренът е определен с ОУП или ПУП за промишлени цели, т.е. неясен остава въпросът защо на терени, определени с устройствен план като промишлени, на които могат да се изграждат енергийни, химически, металургични и други подобни обекти, могат да стартират проекти за отпадъци, например компостираща или сепарираща инсталация, но след провеждане на процедура за нов ПУП. От гледна точка на

характеристиките, значимостта, сложността и рисковете при експлоатация, тези инсталации са определени като втора категория строеж от общо осем категории, като първа категория са най-сложните и рискови, а осма категория – с незначителен риск и сложност.

Законът съдържа разпоредби във връзка с произтичащите от ЗУО изисквания относно строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради:

- оценката за съответствието на инвестиционните проекти със съществените изисквания към строежите обхваща проверката на тези проекти за съответствие с редица изисквания, включително и с изискванията за селективно разделяне на отпадъците, образувани по време на строително-монтажните работи и дейностите по разрушаване с цел осигуряване на последващото им оползотворяване, включително рециклиране и постигане на съответните количествени цели за оползотворяване и рециклиране
- премахването на строежи се извършва след одобряване на план за управление на строителни отпадъци, изискван от ЗУО
- в разрешението за строеж се вписват мерките за селективно разделяне на отпадъците, образувани по време на строително-монтажните работи и дейностите по разрушаване и осигуряване на последващото им оползотворяване, включително рециклиране
- на фаза одобрение на строеж за въвеждане в експлоатация не се допуска въвеждане в експлоатация, когато: 1) липсва определен размер на отчисленията за единица депониран отпадък за последващо закриване и експлоатация по чл.60 от ЗУО; 2) не е издадено разрешение или регистрационен документ за дейности с отпадъци, когато такива се изискват по реда на ЗУО.

С приемането на Закона за устройство на територията през 2001 г. се въвежда разпоредба общините да осигуряват терените и изграждането на съоръженията и инсталациите за третиране на битовите и строителните отпадъци. Този текст поставя значителни ангажименти на общините в сравнение с компетенциите им, произтичащи от ЗУО от 2012 г., които по отношение на строителните отпадъци и от разрушаване на сгради на територията на общината се свеждат до организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци единствено от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община, както и общите изисквания, валидни за всички възложители на инвестиционни проекти.

Посоченото несъответствие следва да се отстрани, тъй като общините не следва да имат задължението за осигуряване на терени, съоръжения и инсталации за производствени отпадъци (в случая строителни отпадъци), отговорност за които по ЗУО има строителният бизнес, генериращ тези отпадъци. Този текст би представлявал и пречка пред

инвеститорите в съоръжения за рециклиране на строителни отпадъци, тъй като текстът на закона не им позволява да си осигурят терен за инвестицията.

Националният стратегически план за поетапно намаляване на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г. е първият план за страната, в който систематично се осъществява задълбочен анализ на проблемите за околната среда в резултат на депонирането на биоразградимите отпадъци, дефинира проблемите и идентифицира необходими мерки (административни, нормативни, финансови и др.) за преодоляване на проблемите и за изпълнение на целите за поетапно намаляване депонирането на тези отпадъци и увеличаване на тяхното рециклиране и оползотворяване. Очаква се в резултат на изпълнението на плана до 2020 г. да бъде предотвратено депонирането на над 5 млн.т. биоразградими отпадъци. Допълнителен ефект се постига от заместването на фосфатни торове в земеделието с компост. Мерките от плана са заложили и като ключови за постигане на *целите на Третия национален план за действие по изменение на климата 2013 -2020 г. за намаляване на емисиите на парникови газове от сектор „отпадъци“*.

Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Р. България за периода 2011-2020 г. е също първи за страната план в разглежданата област. В резултат на детайлни анализи на съществуващата ситуация, планът определя за първи път мерки (административни, нормативни, финансови и др.) за увеличаване на рециклирането и оползотворяване на този поток отпадъци, които в страната основно се депонират. Главната стратегическа цел на плана е до 2020 г. да се намали вредното въздействие на строителните отпадъци върху околната среда чрез достигане на поне 70% ниво на рециклиране на строителните отпадъци. В изпълнение на мерките от плана са приети разпоредби в ЗУО от 2012 г. и е разработена и приета Наредба за управление на строителните отпадъци и за влягане на строителни рециклирани строителни материали.

Законодателство на ЕС за управление на отпадъците. *Обхват и структура*

От приемането на първата рамкова Директива за отпадъците 75/442/ЕЕС през 1975 г. европейското законодателство в сектора има огромно развитие. Понастоящем законодателството на Общността включва три категории законодателни актове:

- *Рамково законодателство:* Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно отпадъците и за отмяна на определени директиви и Регламент (ЕО) № 1013/2006 за трансграничен превоз на отпадъци.

- *Законодателство относно операции и съоръжения по третиране на отпадъци:* Директива за индустриални емисии 2010/75/ЕС /относно изгаряне на отпадъци и изисквания за комплексни разрешителни за определени инсталации за третиране на отпадъци/ и Директива 1999/31/ЕО на Съвета от 26 април 1999 г. относно депонирането на отпадъци.

- *Законодателство относно специфични потоци отпадъци и включва следните базови директиви:* Директива 2006/66/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 септември 2006 г. относно батерии и акумулатори и отпадъци от батерии и акумулатори и за отмяна на Директива 91/157/ЕИО; Директива 2012/19/ЕС относно отпадъци от електрическо и електронно оборудване; Директива 94/62/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 1994 г. относно опаковките и отпадъците от опаковки; Директива 2000/53/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 септември 2000 г. относно излезлите от употреба моторни превозни средства; Директива 96/59/ЕО на Съвета от 16 септември 1996 г. за обезвреждането на полихлорирани бифенили и полихлорирани терфенили; Директива 86/278/ЕИО на Съвета от 12 юни 1986 г. за опазване на околната среда, и по-специално на почвата, при използване на утайки от отпадъчни води в земеделието и Директива 78/176/ЕИО на Съвета от 20 февруари 1978г. относно отпадъците от производство на титанов диоксид.

В допълнение на посочените директиви за специфични отпадъчни потоци са приети и редица съпътстващи към тях директиви и решения на ЕС, въвеждащи специфични технически изисквания и правила.

Рамката и структурата на европейското законодателство, уреждащо обществените отношения в сектор отпадъци може да се онагледя по следния начин:

Действащо законодателство

РДО от 2008 г. - Нови ключови разпоредби

РДО, освен посочената йерархията на отпадъците, въведе и други ключови разпоредби за страните-членки, съответно за техните компетентни национални, регионални и местни власти, отговорни за съответните политики:

- до 2020 г. да се постигне повторна употреба и рециклиране на минимум 50% от битовите и приравнените на битовите отпадъци
- до 2020 г. да се постигне рециклиране и оползотворяване на най-малко 70% от отпадъците от строителство и от разрушаване на сгради

- до 2014 г. страните-членки да разработят национални програми за предотвратяване на образуването на отпадъци

- най-късно до 2015 г. да се въведе разделно събиране минимум за битовите отпадъци и подобни източници от хартия, метал, пластмаса и стъкло

- въвежда процедура за определяне на критерии за край на отпадъка и специфицира в кои случаи вещества или предмети, получени в резултат от производствен процес, представляват странични продукти, а не отпадъци

- разграничава кога изгарянето на отпадъци е ефективно от енергийна гледна точка и се счита за операция по оползотворяване

- определя ясно разликата между „оползотворяване” и „обезвреждане” на отпадъци

- въвежда „разширена отговорност на производителя” като едно от средствата за подпомагане на разработването и производството на стоки, при които се отчита напълно и се улеснява ефективното използване на ресурси по време целия им жизнен цикъл, включително тяхната поправка, повторна употреба, разглобяване и рециклиране, без да се възпрепятства свободното движение на стоки на вътрешния пазар.

Изисквания при трансграничен превоз

Регламент (ЕО) № 1013/2006 въвежда изисквания към лицата, които извършват трансграничен превоз, да нотифицират или да предоставят информация пред компетентните власти в страните-членки при трансграничен превоз на отпадъци и да предоставят финансови гаранции, покриващи риска от превоза. Регламентът предоставя на страните-членки възможност да ограничат в определени случаи вноса на отпадъци и изисква компетентните органи да осъществяват контрол и налагат подходящи санкции при установяване на нелегален превоз. Регламентът забранява износ на отпадъци за обезвреждане извън ЕС, с изключение на износ за страните от ЕАСТ -Исландия, Норвегия, Лихтенщайн, Швейцария, когато са и страни по Базелската конвенция.

Изисквания относно операции по третиране и съоръжения

Две директиви въвеждат технически и други изисквания към съоръжения за отпадъци и към тяхната експлоатация: 1) Директива за индустриални емисии 2010/75/ЕС относно инсталациите за изгаряне и съвместно изгаряне на отпадъци и 2) Директива 1999/31/ЕО относно депонирането на отпадъци. Директивата за депониране въвежда и ограничения за депониране на биоразградими отпадъци: поетапно до 2016 г. количеството на биоразградими отпадъци, които се депонират да се редуцира през 2016 г. до 35% от

количеството през 1995 г. За няколко от новите страни-членки, включително и за България, този срок е до 2020 г. Директивата забранява депонирането на гуми, течности и експлозиви.

Изисквания относно специфични потоци отпадъци

Количествени цели за подготовка за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване са въведени в 4 европейските директиви относно отпадъци от опаковки, излезли от употреба моторни превозни средства, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, негодни за употреба батерии и акумулатори. Специфични изисквания относно други потоци отпадъци: ПСБ/ПСТ, утайки от ПСОВ и отпадъци от производство на титанов диоксид са регламентирани в две отделни директиви. С оглед опростяване на законодателството, изискванията относно разделното събиране, когато е възможно регенерирането и обезвреждане на отработените масла, се включиха в РДО, която отмени стара европейска директива.

Процес на преразглеждане на законодателството

Пътната карта на ЕК, ГД „Околна среда“ за преглед на политиките в сектор „Отпадъци“ за 2014 г., която представя възможните законодателни инициативи, включва три основни елемента: *Първо, преглед на ключови цели* в Рамковата директива за отпадъците 2008/98/ЕС; Директивата 94/62/ЕС относно опаковките и отпадъците от опаковки; Директива 99/31/ЕС относно депата за отпадъци. Целите, заложи в тези директиви, са един от инструментите за операционализиране на целите за ефективност на ресурсите и целите, свързани с Инициативата на ЕС за суровините. Предвижда се прегледът на целите да адресира по един всеобхватен начин адекватността на настоящите цели в трите целеви директиви, например чрез поставяне на по-строги цели от текущите или чрез поставяне на нови цели, включително за предотвратяване на отпадъците и за намаляване на депонираните отпадъци. В същото време, прегледът предвижда обследване за припокриване (в т.ч. между целите за рециклиране в РДО и в Директивата за опаковките и отпадъците от опаковки) и, ако е необходимо, идентифициране на опции за опростяване на законодателството и подобри яснотата и съгласуваността между директивите. Законодателната инициатива е част от публикуваната Работна програма на ЕК за 2014 г. *Второ, последваща (ex-post) оценка ("fitness check") на пет, приети по-отдавна директиви* относно специфични отпадъчни потоци: утайки от ПСОВ; ПХБ/ПХТ; отпадъци от опаковки, ИУМПС, батерии. Ще се направи оценка на съгласуваността между изискванията на тези директиви с новия подход в политиката по отпадъците, в т.ч. йерархията на отпадъците, подхода за жизнения цикъл, и с целите на текущата политика, в т.ч. ефективност на ресурсите и суровините. Оценката предвижда консултации със заинтересованите страни.

Трето, оценка на проблема с отпадъците от пластмаса в контекста на текущата рамка на политиката за управление на отпадъците, основана на Зелената книга за Европейска стратегия за пластмасовите отпадъци и околната среда, одобрена през януари 2014г.

Предложение за промяна на Директива 94/62/ЕС относно опаковките и отпадъците от опаковки

През 2011 г. ЕК възложи проучване и възможни регулации относно полимерните торбички за еднократна употреба. Предложенията за такава регулация са вече факт чрез промяна на Директива 94/62/ЕС. На 4 ноември 2013 г. ЕК прие предложение за намаляване употребата на полимерни торбички с дебелина под 50 микрона. Съгласно проекта за промени на Директивата от датата на влизането ѝ в сила страните-членки трябва да въведат в националното си законодателство изискванията в срок от 12 месеца, а до две години след влизането ѝ в сила – да я приложат на практика. Това означава, че страните-членки трябва да въведат мерки, които могат да бъдат икономически инструменти, национални цели за намаляване на количествата или пазарни ограничения, като се спазват правилата на свободно движение на стоки и услуги. Целта на предложението е да се намали вредното въздействие от изхвърлянето на полимерните торбички върху околната среда и най-вече върху водните морски организми и се стимулира предотвратяването на отпадъците и по-ефективното използване на ресурсите.

Стратегия на Европейската общност относно бъдещото управление на битовите отпадъци

В изпълнение на 6-та Програма за действие в областта на околната среда (2001-2010 г.), “Околна среда 2010: Нашето бъдеще, нашият избор”, в края на 2005 г. ЕК прие **Тематична стратегия за предотвратяване на образуването и рециклиране на отпадъците**. Стратегията посочи подхода за постигане на по-добро европейско законодателство в сектора на отпадъците, постави акцент върху нови подходи и начерта мерки относно по-пълното прилагане на съществуващото законодателство.

Стратегията изигра значима роля в политиката за развитие на сектора. В резултат на прилагането ѝ значителен прогрес беше достигнат в редица направления, в т.ч. опростяване на законодателството, установяване на ключови концепции в йерархията на отпадъците и жизнения цикъл, фокусира изискванията относно предотвратяването на отпадъците, прие се пакет от нови европейски цели за разделно събиране и рециклиране на отпадъците.

Пътната карта за ефективно използване на ресурсите в Европа се прие от ЕК през септември 2011 г. в изпълнение на една от водещите инициативи от Стратегията „Европа 2020“. Пътната карта е в основата на политиката на ЕС и на страните-членки на ЕС за

устойчиво развитие. Фокусът е върху икономика, която да произвежда повече с по-малко суровини, като така се постига по-висока стойност с по-малко материали, а въздействието върху околната среда се свежда до минимум. С помощта на пътната карта се набелязват целите по този път и се посочват дейностите, необходими за постигането на устойчив растеж, основан на ефективността на ресурсите. *Основна цел по отношение на отпадъците*, съгласно раздела "Превръщане на отпадъците в ресурси", е: „До 2020 г. отпадъците да се управляват като ресурс. Генерираното количество отпадъци на глава от населението да е в състояние на абсолютен спад и да се рециклират повече материали и суровини от изключително значение. Оползотворяването на енергия ще е ограничено само до нерещиклируеми материали, депонирането практически ще е премахнато”. Документът предвиди ЕК да предприеме редица действия, в т.ч.:

- Насърчаване на пазара за вторични материали и търсенето на рециклирани материали посредством икономически инструменти.
- Да преразгледа целите в приетото вече европейско законодателство за предотвратяване, повторно използване, рециклиране и отклоняване от депониране, за да се премине към икономика, основана на повторно използване и рециклиране с близко до нулата количество остатъчни отпадъци (през 2014 г.).
- Да гарантира, че при публичното финансиране от бюджета на ЕС се отдава приоритет на дейностите, свързани с по-високите нива в йерархията на отпадъците, съгласно Рамковата директива за отпадъците, напр. приоритет имат проектите за рециклиране над депата за отпадъци, (през 2012—2013 г.).
- Да улесни обмена на най-добри практики за събиране и третиране на отпадъци сред страните-членки и да разработи мерки за по-ефективна борба с нарушенията на законите на ЕС в областта на отпадъците (през 2013—2014 г.).
- Да постави акцент върху финансирането на научните изследвания в Съюза (инициатива „Хоризонт 2020“ на ЕС) в областта на най-важните цели, свързани с ефективността на ресурсите, включително рециклиране, повторно използване, замяна на материали, оказващи въздействие върху околната среда, или на редки материали, по-интелигентно проектиране.

Страните-членки трябва да предприемат следните мерки:

- да гарантират цялостно прилагане на правото на ЕС, свързано с отпадъците, включително минималните цели.

- да насочват публичното финансиране за научноизследователски дейности към най-важните цели, свързани с ефективността на ресурсите (непрекъснато).
- да предприемат мерки по отношение на разхищението на храни в своите национални програми за предотвратяване на генерирането на отпадъци (2013 г.), като се има предвид поставената цел в Пътната карта до 2020 г. изхвърлянето на годни за консумация храни в ЕС да бъде намалено наполовина.

Общата програма на ЕС за действие за околната среда до 2020 година „Благоденствие в рамките на нашата планета“, беше одобрена през ноември 2013 г. Един от основните тематични приоритети в тази седма по ред Програма на Общността за действия за околната среда е *„Превръщане на Съюза в ресурсно ефективна, екологична и конкурентоспособна нисковъглеродна икономика“*. Подчертава се, че съществува и значителен потенциал за подобряване на предотвратяването и управлението на отпадъците в Съюза, за да се използват по-добре ресурсите, да се разкрият нови пазари, да се създадат нови работни места и да се намали зависимостта от вноса на суровини, като същевременно се понижат въздействията върху околната среда. Констатира се, че през 2011 г. средното количество отпадъци на глава от населението в Съюза е достигнало 503 кг, като варира от 298 до 718 кг в отделните страни-членки. Средно само 40 % от твърдите отпадъци са подготвени за повторна употреба или се рециклират, докато някои страни-членки постигат 70%, показвайки как отпадъците могат да се използват като един от основните ресурси на ЕС. В същото време много страни-членки депонират над 75% от своите битови отпадъци.

С цел Съюзът да се превърне в ресурсно ефективна, екологична и конкурентоспособна нисковъглеродна икономика, със Седмата Програма за действие по околна среда се гарантира, че не по-късно от 2020 г. отпадъците ще се управляват безопасно като ресурс и за да се предотврати вредата за здравето и околната среда, абсолютното генериране на отпадъци и генерираните отпадъци на глава от населението ще намаляват и депонирането ще е ограничено до остатъчните отпадъци. Това ще включва прилагане на йерархията на отпадъците в съответствие с РДО и ефективното използване на пазарни инструменти и мерки, за да се гарантира, че: 1) депонирането е ограничено до остатъчните отпадъци (т.е. тези, които не подлежат на рециклиране и оползотворяване); 2) енергията се оползотворява само от материали, които не подлежат на рециклиране, като се вземат предвид разпоредбите на член 4, параграф 2 от РДО; 3) рециклираните отпадъци се използват като основен и надежден източник на суровини за Съюза чрез разработването на нетоксични цикли на материалите; 4) опасните отпадъци се управляват безопасно и генерирането им е намалено; 5) незаконните превози на отпадъци са премахнати с подкрепата на строг

мониторинг; и 6) намаляване на хранителните отпадъци. Предвижда се извършване на прегледи на съществуващото законодателство в областта на продуктите и отпадъците, включително преглед на основните цели на ключовите директиви за отпадъците, въз основа на Пътната карта за ефективно използване на ресурсите, с цел напредък към постигането на кръгова икономика, и премахване на пречките на вътрешния пазар пред дейности по екологосъобразното рециклиране в Съюза.

Целта на Зелената книга за Европейска стратегия относно пластмасовите отпадъци в околната среда е да стартира обсъждане на широка основа за възможните отговори на свързаните с пластмасовите отпадъци предизвикателства пред обществената политика. Последващите действия във връзка със Зелената книга ще бъдат неразделна част от по-широкия преглед на законодателство в областта на отпадъците, който ще бъде завършен през 2014 г. и по-конкретно на съществуващите цели за оползотворяване и депониране на отпадъци, както оценката на петте директиви, които обхващат различни потоци от отпадъци. Зелената книга представя както резултатите от редица изследвания относно пластмасовата индустрия и отпадъците от пластмаса, така и вредите, които се нанасят от пластмасовите отпадъци на околната среда, особено на морската среда и на водните организми, и потенциалните заплахи за човешкото здраве от химическите добавки в тези отпадъци, които могат да мигрират в околната среда, макар и в малки количества.

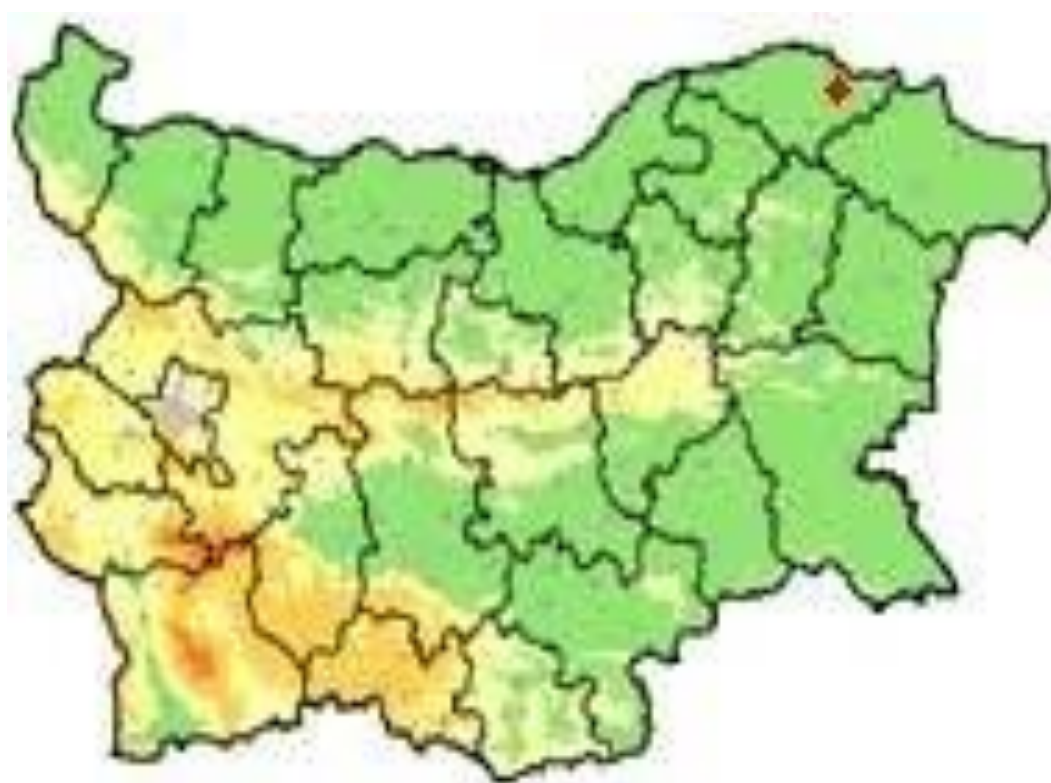
Разглеждат се варианти на политиката относно пластмасови отпадъци, като например предотвратяване на образуването чрез изисквания към създаването на пластмасови продукти, преразглеждане на целите за пластмасови опаковки, забрана на депонирането на пластмасови отпадъци, въвеждане на системи за депозит на PET бутилки, въвеждане на икономически инструменти, които да стимулират рециклирането пред оползотворяването на енергия чрез изгаряне и намаляването на употребата на еднократни или с малотрайна употреба евтини или безплатни продукти, като например, детски играчки, найлонови торбички и др.

1.5. Отпадъци в обхвата на Програмата

Програмата включва в обхвата си отпадъците, които са в приложното поле на РДО, съответно на ЗУО:

- битови отпадъци;
- производствени отпадъци;
- строителни отпадъци;
- опасни отпадъци.

1.6. Обща характеристика на общината

Община Алфатар е разположена в североизточна България, в границите на област Силистра, като заема нейната източна част. Тя е една от 7-те общини на област Силистра и е 4 категория (ЕКАТТЕ – SLS01) по категоризацията на общините в Република България, съгласно заповед № РД-02-14-2021/14.08.2011 година на Министъра на регионалното

развитие. На изток граничи с община Кайнарджа, север и запад с община Силистра, на запад и юг с община Дулово и на изток с община Тервел – област Добрич.

Община Алфатар се намира в югоизточната част на Силистренска област. Територията на общината попада в морфографско отношение в източната Дунавска равнина, по специално в Провадийско-Лудогорско-добруджанската платовидна подобласт. Местоположението на общината в Добруджанското плато обуславя равнинно вълнообразно пресечен релеф. Средно надморско равнище варира от 40 – 300 м. Територията на общината се пресича от две сухоречия – дерета „Канагьола“ и „Табан“, които в миналото са били дъно на реки, района около тях се характеризира със стръмни и полегати хълмове. Територията е силно разчленена и наклонена на север. В тази посока е насочена и долинната мрежа на множеството от сухи дерета. По своите морфологически характеристики територията на общината е продължение на източните степи и има нахълмена повърхност. Релефът е благоприятен за развитието на селското стопанство и техническата инфраструктура. Средна надморска височина е 175 м – Алфатар.

Общата територия на общината според цифровия модел на кадастралната карта на общината е 248 564 дка (248,56 кв.км.). Територията на общината е разпределена по следния начин: земеделски територии - 133 906 дка; горски територии - 104 837 дка; населени места - 8 415 дка; водни площи - 98 дка; територии за транспорт и инфраструктура - 1 308 дка. Освен общинския център – гр. Алфатар, общинската територия включва още 6 села, в т.ч. 3 кметства – с.Алеково, с.Бистра и с.Чуковец и 3 кметски наместничества – с.Цар Асен, с.Васил Левски и с.Кутловица. Съгласно същата заповед категоризацията на населените места е както следва за: Алфатар (ЕКАТТЕ – 00415 с 4 категория), с.Алеково (ЕКАТТЕ – 00240 с 6 категория), с.Бистра (ЕКАТТЕ – 04145 с 7 категория), с.Чуковец (ЕКАТТЕ – 81712 с 7 категория), с.Цар Асен (ЕКАТТЕ – 78063 с 8 категория), с.Васил Левски (ЕКАТТЕ – 10210 с 8 категория) и с. Кутловица (ЕКАТТЕ – 40751 с 8 категория).

Връзките на община Алфатар се осъществяват главно с автомобилен и железопътен транспорт. Общинският център отстои на 23 км от гр. Силистра, на 125 км от гр. Варна, на 135 км от гр. Русе, на 82 км от гр. Разград, на 70 км от гр. Добрич, на 75 км от гр. Шумен, на 540 км от гр. София, на 140 км от Букурещ (Румъния), на 40 км от Кълъраш (Румъния), на 100 км от Констанца (Румъния), от КПП Силистра на 26 км. Обкръжението на община Алфатар с общини и населени места от по-висока категория е обуславящ фактор в цялостното историческо развитие.

Важен елемент в развитието на общината е близостта до река Дунав и границата с Република Румъния.

Територията на община Алфатар е бедна на полезни изкопаеми. От нерудните полезни изкопаеми са разработени и ползвани пясъчниците и варовиците от горната креда са разработени на територията на община Алфатар в каменни кариери за добиване на материал за шосейни настилки и строеж на сгради. Сарматските пясъци са предимно ситни и глинести, които нямат високи технически качества и са негодни за строителен материал. В строителството льосовите отложения служат за земна основа, които притежават неравномерна пропадъчност – II тип. Кариери е имало край с. Алеково (2 бр. за аптски варовик- за строителен камък), край с. Цар Асен (за аптски варовик- за строителен камък), край с. Чуковец (за аптски варовик- за гасена вар и строителен камък) и край гр. Алфатар (за аптски варовик- за строителен камък).

Територията се характеризира с дълбочинни подпочвени води. Водоносни се явяват окарстените аптски варовици. Водите са ненапорни и се дренират частично в дълбоките оврази, под формата на малодебитни извори. По главните извори са каптирани за водоснабдяване. Слаби подпочвени води са установени и в льосовите отложения, но без практическо значение. Експлоатацията на подпочвените води може да се осъществява чрез дълбоки сондажни и шахтови кладенци (30-40 м под дъното на суходолията).

Територията на общината е бедна на водни ресурси. Поръзността на льосовата покривка и окарстена варовикова основа, заедно с оскъдните валежи и слабия наклон на релефа са комплекс от обстоятелства, определящи липсата на повърхностно течащи води и за наличието на суходолия. Водния режим се определя от дъждовните води и снеготопенето. Подземните води са разположени в два хоризонта, които се използват за водоснабдяване на селищата през летните месеци. Съществуващите водоеми (с. Цар Асен, с. Васил Левски, с. Бистра) се захранват от карстови чешми (21 бр.).

Според климатичното райониране на Република България територията на община Алфатар спада към европейско континенталната климатична област, подобласт умерено континентална, район севернодобруджански. Като микрорайон с добре изразен континентален климат – студена зима и горещо лято, обаче съществено влияние върху особеностите на климатът му оказва басейна на р. Дунав, отстоящ на 20 – 32 км. Данните за климатичните характеристики са от станция Алфатар.

Температурните характеристики определят района като относително студен за съответната географска ширина през зимата. Най-студеният месец е януари със средна минимална температура (-13,8°C) и средна максимална 11,6°C. При изключителни студени зими, които не са рядкост за района температурите достигат до (-35°C). Трайно задържане на среднодневните температури на въздуха над +5°C. Лятото е горещо и засушливо, средна

температура на въздуха през месеците юни, юли и август не спада по 25,4°C средно за последните 5 години. През месец август са измерени най-високите температури за района +36,8°C и абсл.макс.температура 44,1°C. Средната годишна температура на въздуха е +11,6°C.

Преобладават ветрове със северни компонента. Преобладаващата посока на ветровете е от северозапад. Районът се характеризира като ветровит над нормалното за България. Преобладаващи като цяло са северните и североизточни ветрове като скорост на вятъра. По честотата на вятъра годишно максимални стойности в проценти са по посока от югозапад 18,2% и североизток 17,4 %, а най-слаби са от северозапад – 9,4 % и 9,8% от юг. При тихо време честотата на вятъра има средногодишната стойност 29 %.

Средната относителна влажност на въздуха е 45-60%, абсолютната е 4-12 мм. Ранните есенни и късните пролетни мразове не позволяват развитието на ранно и късно полско зеленчукопроизводство. Продължителните силни ветрове през зимата отвяват снежната покривка и причиняват измръзвания на есенниците, снегонавявания по пътищата и обледяване на далекопроводите и трайните насаждения.

Разпределението на валежите през годината е равномерно. В района има много ясно изразена сезонност на валежите май и юни. Валежи 556 мм, главно от дъжд, са под средните за страната –650 мм. Дните със снежна покривка за последните 20 години са средно 40 дни, като започват от втората десетдневка на месец декември и продължават до 10 март. Най-малката средна височина на снежната покривка стойност в см е през първата десетдневка на декември – 3 см и най –високата средна стойност на снежната покривка е през последната десетдневка на януари 11 см. За община Алфатар е характерно наличието на голяма влажност през цялата година. Максимумът на относителната влажност е през декември-януари (85 %), а минимумът през юли и август – 66 %. Дни с относителна влажност под 30 % не се наблюдават. Средната годишна относителна влажност е около 75 %.Средногодишната облачност е 5,2 бала , като с максимум през декември – 7,0 и минимум през август – 2,8 бала. В община Алфатар мъглите се образуват предимно през студената част на годината. Максимумът им е през декември – 6 дни средно за месеци, минимума е през месец юли – 0,5 дни средно месечно и съвпадат с относителната влажност. Максималният брой на дни с мъгла е през октомври и декември с по 14 дни, а минимален брой на дните с мъгла е юли – с 3 дни, а максимален брой на дни с мъгла (за периода на изследванията) е 59 дни средно годишно или средно годишно с мъгли е 32,1 дни, което е по-голям от средното за страната. Най-често мъглите са с продължителност един ден.

Много рядко мъглата продължава няколко денонощия. Мъглите започват обикновено в период от 21,0 ч до 7,0 ч. През месец април е най-големия процент на дни с мъгла.

Слънчевото греене средно годишно за района е относително високо – около 2199 часа, т.е около 48 % от светлата част на денонощието за годината. В долната таблица е показано месечното разпределение на часовете слънчево греене.

Почвената покривка е тясно свързана с естеството на геоложката основа, с особеностите на релефа, с характера на климатичните условия, спецификата на растителността и стопанската дейност на човека. Преобладаваща почвообразуваща скала е лъосът–типичен и глинест. Почвите се характеризират с голямо разнообразие, като преобладаващ почвен тип в общината е излужения чернозем, като е застъпен в трите си разновидности –слаб, средно и силно излужен. От общата площ средно излужени черноземи са 4,65 %, слабо излужени черноземи - 46,8 % и силно излужени черноземи - 16,4 %. Останалите почви са тъмно сиви горски - 5,8 % и други(алувиални и делувиялни ливадни) почви - 3,3 %. Количеството на хумуса в горния слой е 2,2-3,0 %. Почвената реакция в хумусния хоризонт е неутрална. Водният режим на почвите е добър, като позволява производително изразходване на и без това недостатъчните валежи. Естественото плодородие на излужените черноземи е добро. Преобладаващите излужени черноземи в равнината част са подходящи за отглеждане на основните полски култури (пшеница, царевица, ечемик, слънчоглед, люцерна и др.). Разположените във високите части почви са подходящи за трайни насаждения (Алфатар, Чуковец, Алеково и Бистра). Свързаните с тяхното разпространение обработваеми земи се отличават на места със значителен наклон, който е дал възможността да се прояви деградивния ефект на плоскостната, линейна и ветрова ерозия. Наблюдават се два вида ерозия - ветрова и ровинна.

Горите в община Алфатар заемат площ от 104 467 дка (101 451 дка ДГФ, 3016 дка в ССФ) по ТУП'78, а по настоящи данни 104 837 дка. Горските масиви са 98% държавна собственост. Горският фонд в община Алфатар се стопанисва от Държавно лесничейство (ДЛ) - Силистра и Държавна дивечовъдна станция (ДДС) —Каракуз със седалище гр. Дулово. Горите в района са представени от широколистните видове 97% и 3% иглолистни видове (черен бор).

Водоснабдяването на община Алфатар с питейна вода се осъществява от водоснабдителна група „Силистра“ с изградена водоразпределителна помпена станция включена в областната водопреносна мрежа и от 3 бр. сондажни кладенци. Всички населени места в община Алфатар са водоснабдени, няма населени места с режим във водоснабдяването, но относителният дял на полезно използваната от общата подадена вода непрекъснато

намалява, поради лошото състояние на водопроводната мрежа, което е причина за чести аварии и големи загуби на вода. Подмяната на водопроводите е основният проблем за водоснабдяването на населените места. Количеството на питейните води е достатъчно, но загубите по водопреносната мрежа са значителни. Извършени са ремонти на водопроводите в с. Чуковец, с. Васил Левски и с.Алеково.

Съществуващите два водоема в с. Васил Левски и с. Цар Асен се използват основно за рибопроизводство и частично за напояване. В с. Бистра и в гр. Алфатар водоемите са с разрушена язовирна стена.

Чешмите с изворна вода са 20 бр. Съществуват 31 бр. изградени кладенци.

Канализация. В общината няма изградена канализационна мрежа. Използват се септични ями, които са предпоставка за замърсяване на подпочвените води. В повечето случаи се използват септични и попивни ями или отпадъчните води свободно се изпускат в деретата, което води до замърсяване на подземните води и провокира свлачищни процеси. Има частично изграден канал за дъждовни води в ниската част на гр. Алфатар. Дъждовната вода се оттича по асвалтовото покритие на пътищата и го руши.

Защитените местности и обекти са предназначени за опазване на биологичното разнообразие в екосистемите и на естествените процеси, протичащи в тях, както и характерни или забележителни обекти на неживата природа и пейзажи. В общината са обособени следните защитени обекти и територии по смисъла на Закона за защитените територии:

“Лудогорие” е с обща площ: 91389,06 хектара; местоположение: община Алфатар, община Ветово, община Главиница, община Дулово, община Завет, община Исперих, община Кубрат, община Разград, община Русе, община Самуил, община Силистра, община Ситово, община Сливо поле и община Тутракан.

“Хърсовска река” е с обща площ: 35428,63 хектара; местоположение: община Алфатар, община Дулово, община Кайнарджа, община Силистра и община Тервел.

- под режим на защитени дървесни видове в землището на гр. Алфатар са вековни дъбове в местността "Сухата чешма";

- под режим на защитена местност в землището на гр. Алфатар попада естествено липово насаждение в местността "Каракуз" с обща площ 75,1 ха.;

Защитени зони по Натура 2000

В община Алфатар има обявени защитени зони по Натура 2000, които са разпределени по съответните землища на населените места както следва:

- В землището на гр. Алфатар попадат пет защитени зони от Натура 2000 в т.ч. в 3

проектни защитени зони:

1. “Хърсовска река” – опазване на природните местообитания;
 2. “Хърсовска река” – опазване на дивите птици;
 3. “Лудогорие” – опазване на природните местообитания;
 4. “Лудогорие” – опазване на дивите птици;
 5. “Лудогорие – Сребърна” – опазване на природните местообитания;
- В землището на с. Алеково попада в 2 защитени зони от Натура 2000:

1. “Хърсовска река” – опазване на дивите птици;
2. “Хърсовска река” – опазване на природните местообитания;

- В землището на с. Бистра попада в 2 защитени зони от Натура 2000:

1. “Хърсовска река” – опазване на дивите птици;
2. “Хърсовска река” – опазване на природните местообитания;

- В землището на с. Васил Левски попада в 2 защитени зони от Натура 2000:

1. “Хърсовска река” – опазване на дивите птици;
2. “Хърсовска река” – опазване на природните местообитания;

- В землището на с. Кутловица попада в 2 защитени зони от Натура 2000:

1. “Хърсовска река” – опазване на дивите птици;
2. “Хърсовска река” – опазване на природните местообитания;

- В землището на с. Цар Асен попада в 3 защитени зони от Натура 2000:

1. “Хърсовска река” – опазване на дивите птици;
2. “Хърсовска река” – опазване на природните местообитания;
3. “Лудогорие” – опазване на природните местообитания;

- В землището на с. Чуковец попада в 2 защитени зони от Натура 2000:

1. “Хърсовска река” – опазване на дивите птици;
2. “Хърсовска река” – опазване на природните местообитания;

Защитена местност “Каракуз” – обща площ 74,07 хектара; местоположение: община Алфатар – гр. Алфатар. Защитено е естествено липово находище.

Защитена местност “Малък Канагьол” – обща площ 369,96 хектара; местоположение: с. община Алфатар – с. Васил Левски, с. Кутловица; община Кайнарджа – с. Попрусаново, с. Стрелково, община Силистра – с. Богорово, с. Главан, с. Попкралево.

Опазване на уникален ландшафт, включващ каньоновидно суходоліе, характерни скални образувания, редки хазмофитни растителни съобщества, естествените местообитания на

защитени растителни и животински видове; предоставяне на възможност за научни изследвания и развитие на устойчив туризъм.

Зелена система

В този раздел като елементи на зелената система на общината се разглеждат следните, създадени или облагородени от човека зелени площи в селищата и извън селищни територии:

- обществени паркове и градини; - специализирани паркове и градини;
- санитарно-защитно озеленяване;
- транспортно озеленяване;
- озеленяване за ограничено ползване.

Горските територии, чиито средообразуващ ефект е от изключително значение за екологичната обстановка, са разгледани в друг раздел.

Обществени паркове и градини съществуват във всички населени места, но точни данни няма за площите, поради липса на застроителни планове (с изключение на Алфатар). Високата задоволеност се дължи от една страна на сериозното нарастване на обществените озеленени площи в селата през периода 1965-1994 г., когато са се оформили центровете на населените места, а от друга на намаляването на числеността на селското население. Специализирани паркове и градини няма, като се изключат гробищните паркове, които ги има във всички населени места. От гледна точка на екологичната инфраструктура представителите на общинската територия на санитарно-защитното озеленяване с най-голямо значение са залесените дерета и оврази ветрозащитните пояси. Транспортно озеленяване има по протежение на част от извън селищните участъци на пътищата и непланирано. Озеленените площи за ограничено обществено ползване са слабо представени в общината. Озеленяването на спортни обекти и спортни съоръжения е инцидентно и хаотично.

Община Алфатар притежава значително и разнородно биоразнообразие – ценна флора и фауна, атрактивни природни феномени. Защитените територии и защитените зони по Натура 2000 покриват голяма от територия. Селищата притежават като цяло добро обществено озеленяване, но то се отличава с незадоволително ниво на поддържане. Защитените територии са регламентирани по съответния ред, режими на ползване и защита, а защитените зони са само утвърдени, точните граници на местообитанията още не са установени и липсват регламентирани режими за ползване и опазване. Това обстоятелство поражда определени трудности пред устройството на общинската територия.

Промисленост

Алфатар не е сред общините, имащи структурна значимост за страната, но има определен дял в икономиката на областта. Основен фактор за развитието на общината са богатите природни ресурси и благоприятното географско положение. Това определя водещото значение на селското стопанство и туризма за икономическата структура на общината. В Програмата за управление на общината 2011-2015 г. именно тези отрасли са заложени в основата на стратегическите цели и визията за бъдещото развитие на общината.

Община Алфатар напълно отговаря на приетата критериална база, определя се като изостанал селски район и съществува нужда от стимулация на развитието ѝ с инструментите на регионалните политики. Необходими са координирани действия и усилия от всички структури за развитие на малките и средни предприятия, стимулиране на местното предприемачество, укрепване на частния сектор с повишаване на информираността, уменията и квалификацията на работещите в сектора.

Селското стопанство е първата по значение икономическа опора за общината. Природните условия са изключително благоприятни за развитието на диверсифициран и ефективен аграрен сектор. Общината разполага с голямо количество плодородна земя и благоприятен за земеделие климат. Земеделието в общината се определя от развитието на два подотрасъла – растениевъдство и животновъдство.

Индустрията в община Алфатар е с минимално значение за общинската икономика, както по отношение броя на наетите лица, така и според обема на приходите. Тя е структурирана основно от хранително-вкусова, дървообработваща и лека промишленост.

Хранително-вкусовата промишленост. От хранително-вкусовата най-добре застъпена и развита е млекопреработвателната промишленост. Основният представител е — „Мероне-Н“ ЕООД. Дружеството е с дългогодишен опит и утвърдени традиции в изкупуването, преработката и реализацията на мляко и млечни продукти на българския и международен пазар. Изкупвателната мрежа е изградена на териториален принцип, като обхваща 70 ферми и приемателни пунктове в населените места на областите Силистра, Добрич, Шумен и Разград.

Дърво преработваща промишленост. На територията на общината функционират две дървопреработващи предприятия, занимаващи се с производство на разнообразни дървени изделия. Основни представители са предприятията: „Силвоод“ ЕООД и „Елица“ ООД. Като основна предметна дейност са – дърводобив и дърво преработка, произвежда заготовки и елементи за мебелната промишленост, дървени опаковки и амбалаж предназначена изцяло

за българския и европейския пазар. Има и частни физически лица, които са добри дърводелци, но с малък капацитет и са затруднени при намирането на пазар за продукцията си.

Лека промишленост е разновидност на преработващата, представена от „Комфу“ ООД. Основната дейност на предприятието е производство на комбинирани фуражи за всички видове и категории животни.

Други дейности, които се развиват на територията на община Алфатар с нисък дял в нейната икономика (главно като ЕТ или ЕООД) – внос, ремонт и поддръжка на селскостопанска техника, складова дейност и сушене, бензиностанции, ресторантьорство, туризъм, туристически пакети, търговия с торове, препарати, агро-консултации.

Търговската дейност в община се изразява предимно в търговия на дребно. Сред търговските обекти преобладава броят на заведения за хранене и развлечения. Поради липса на достатъчно средства, повечето от предприемачите, които започват свой самостоятелен бизнес, се насочват предимно към търговска дейност, съсредоточена предимно в магазини за хранителни стоки и заведения за хранене и развлечения (кафе-аперативи – 12 бр. ресторанти - 2 бр. хранителни магазини – 18 бр.); един агромаркет и два магазина за промишлени стоки. Веднъж седмично в по-големите населени места и в гр. Алфатар се организират пазарен ден.

Административното обслужване на населението се осъществява от общинската администрация в град Алфатар, кметствата в селата и кметските наместници във всички населени места: гражданска регистрация (административно-правно обслужване), административно-техническо обслужване, данъчно и др. Административни услуги на гражданите се предоставят и от териториални организации, които имат представителства в общината: Дирекция “Социално подпомагане”, офис на Общинска служба “Земеделие”- Алфатар; изнесено работно място на дирекция “Бюро по труда” – гр. Дулово в гр. Алфатар. Насоките за развитие на икономиката в общината следва да се отправят преди всичко към:

- Създаване на модерна суровинна база, гарантираща ускорено и устойчиво развитие на земеделието и производствените предприятия;
- Внедряване на иновации и нови технологии;
- Мотивиране повишаването на качеството и конкурентноспособността на човешкия ресурс;
- Установяване на директни и високоефективни връзки между производители и преработватели;

Не на последно място е и **туризма** в община Алфатар със своите исторически, природни, етнографски и културни забележителности. В настоящия момент те не са основен дял в икономиката, но могат да бъде такъв. Развитието на отрасъла туризъм се основава на многообразието на ресурсите, предизвикващи развитието на туристически активности. Защитените територии, местности и обекти са предназначени за опазване на биологичното разнообразие в екосистемите и на естествените процеси, протичащи в тях, както и характерни или забележителни обекти на неживата природа и пейзажи. Защитени територии са Лудогорие - Хърсовска река, като включва и община Алфатар. В землищата на гр. Алфатар попадат пет защитени зони от Натура 2000 в т.ч. в 3 проектни защитени зони, както и в землищата на с. Алеково попадат 2 защитени зони, с. Бистра попадат 2 защитени зони, с. Васил Левски попадат 2 защитени зони, в с. Кутловица попадат 2 защитени зони, в с. Цар Асен попадат 3 защитени зони, в с. Чуковец попадат 2 защитени зони. Защитена местност са „Каракуз“ и Защитена местност „Малък Канагьол“ с опазен уникален ландшафт, включващ каньоновидно суходоліе, характерни скални образувания, редки хазмофитни растителни съобщества, естествените местообитания на защитени растителни и животински видове; предоставяне на възможност за научни изследвания и развитие на устойчив туризъм. Под режим на защитени дървесни видове в землището на гр. Алфатар са вековен дъб в местността "Сухата чешма", естествено липово насаждение в местността "Каракуз" с обща площ 75,1 ха и в местността "Сухата чешма". Въпреки силното намаление в резултата на антропогенна дейност, все още се срещат в естествени условия популации от по-едри бозайници в Държавно ловно стопанство (ДЛС) "Каракуз".

Ловният туризъм е друга форма с известно самостоятелно развитие. Условия за него предлага Държавно ловно стопанство "Каракуз" в защитената местност, която охранява общо 5844 ха горски и поземлен фонд в границите на две общини. Разполага с ловен дом „Кокиче“, както и друга необходима инфраструктура и организирано обслужване – заслони, специализиран транспорт, водачи, кучета. Престоите са краткотрайни и с ясно изразена сезонност в зависимост от ловните сезони. Организира се лов на благороден елен, дива свиня, сърна, заек и фазан.

Предлагането на другите видове туризъм, в съчетание с ловния, почти не се практикува. А има богато културно-историческо наследство в общината, което би провокирало развитието на **културно-познавателен туризъм**, чрез Културният календар на общината, основаващ се на традиционният бит и поминък на населението от община Алфатар. Той представлява предпоставка за развитие и на селски туризъм. Основна инфраструктура на туристическото обслужване са заведенията за хранене и развлечения, информационни туристически

центрове, екопътеки, алеи и трасета за вело- и конен туризъм и анимирани с културно-познавателни програми. Община Алфатар има известен опит в тази посока с издаването на туристически албум-пътеводител през 2007 г. Така, наличните ресурси създават условия за формиране и предлагане на разнообразен туристически продукт, като еко- и културно-познавателен, на ловен и селски туризъм. Някои от посочените видове могат да се развиват целогодишно.

Търговия

Търговската дейност в община се изразява предимно в търговия на дребно. Сред търговските обекти преобладава броят на заведения за хранене и развлечения. Поради липса на достатъчно средства, повечето от предприемачите, които започват свой самостоятелен бизнес, се насочват предимно към търговска дейност, съсредоточена предимно в магазини за хранителни стоки и заведения за хранене и развлечения (кафе-аперативи – 12 бр. ресторанти - 2бр. хранителни магазини – 18 бр.); един агромаркет и два магазина за промишлени стоки. Веднъж седмично в по-големите населени места и в гр. Алфатар се организират пазарен ден.

Финансовата стабилизация породена от валутния борд до този момент указват благотворно влияние за развитието на предприятия от промишлената сфера. На територията на общината това са от хранително-вкусовата промишленост и дървопреработвателната. Разпределението на промишленото производство е крайно неравномерно. В общинския център е съсредоточена над 90% от промишлеността. Това разпределение на промишлените предприятия създава известни проблеми по заетостта на работната сила.

Икономическата активност на населението на община Алфатар към 01.02.2011 г. е основна характеристика на икономическата активност, респ. заетостта, в общината, е сезонността в основните отрасли – селско стопанство и туризъм. Коефициентът на икономическа активност се изчислява на 29 %. По данни, заложи в ОПР, характеризиращ развитието през последните години, е нарастването на дела на заетите в местния бизнес и общински дейности, партньорство със земеделските кооперации, производители и арендатори. Привличане на инвеститори с цел разкриване на работни места. Основен ресурс за трудова заетост остават средствата по оперативните програми на Европейския съюз, което не изключва развитието на различните видове туризъм- селски, културен, ловен и риболовен, екотуризъм и други.

В таблицата е представена информация за заетостта на населението на общината по населени места.

Населени места	Икономически активни			Икономически неактивни
	Общо	Заети	Безработни	
Община Алфатар	2696	776	237	1683
с. Алеково	411	88	30	293
гр. Алфатар	1511	538	101	872
с. Бистра	285	48	50	187
с. Васил Левски	84	24	5	55
с. Кутловица	64	7	3	54
с. Цар Асен	86	14	9	63
с. Чуковец	255	57	39	159

Дирекция Бюро по труда – Дулово, филиал Алфатар, отчита регистрираните лица в трудоспособна възраст, които декларират, че са безработни, търсят активно работа и са на разположение да започнат подходяща работа или да бъдат включени в курс за професионална квалификация. Съгласно заповед № РД-16-295/25.02.2012 г. на министъра на икономиката, енергетиката и туризма община Алфатар е в списъка на общините, в които за 2012 г. равнището на безработицата е равно или повисоко от средното за страната. Средногодишно равнище на безработицата през периода 2007 г. – 2011 г. според данни на Евростат, Агенция по заетостта, дирекция —Бюро по труда – гр. Дулово.

Реализацията на безработните лица на пазара на труда е в пряка и съществена зависимост от пола, възрастта, професионално-квалификационните и образователните характеристики на безработните лица.

Възрастовата структура на безработицата в община Алфатар е с преобладаващ процент на безработните над 55 годишна възраст. Тревожен факт е, че расте безработицата при младите висшисти, завършили специалности, които не се търсят. В много случаи причината е, че образованието им не съответства на изискванията на пазара. Училището все още се стреми да дава знания на учащите, а не опит за да направи лесен прехода от статуса на обучаван към статуса на самостоятелна и активна личност. Това е не само индикатор за недостатъчна ефективност на образователната система и инвестициите в нея, но и за

необходимостта от по-нататъшно обучение на младежите, завършили училище, а също така е и същностна предпоставка за намаляване качеството на работна сила.

Висок е делът на продължително безработните лица. Като икономически ограничител пред подобряването на заетостта и на свързания с нея коефициент на заетост могат да се посочат засилване на тенденцията към по-засилена миграция на отделни лица и на цели семейства в трудоспособна възраст, ниското равнище, слабата динамика и нестабилност на местното икономическо развитие, както и недостига на инвестиции. Съществуващите фирми (средни и малки) не генерират достатъчно работни места, които да —снизят безработицата до сравними с тези в областта и/или страната.

Постоянното население на общината намалява. Намалява естественият прираст в следствие траен спад на раждаемостта и увеличение на смъртността. Промените в тази тенденция са във висока степен функция на социално-икономическите процеси.

В общината се наблюдават негативни демографски процеси, които се обусловят от общото застаряване на населението /и на страната/, спад на раждаемостта, отрицателен естествен прираст, миграция на млади хора към по-големи градове в страната или към други държави. Причините са комплексни, но най-голяма е тежестта на факторите: недостиг на работни места, ограничена възможност за реализация, ниско заплащане на труда. Налице е механичен отлив както от селата, така и от общинския център.

Брой население по населени места по данни на НСИ:

Населено място	2011	2012	2013	2014
гр. Алфатар	1625	1596	1561	1509
с. Алеково	474	452	438	413
с. Бистра	385	386	381	375
с. Васил Левски	91	90	89	91
с. Кутловица	66	64	62	74
с. Цар Асен	93	84	85	81
с. Чуковец	286	280	276	269
ОБЩО:	3020	2952	2892	2812

Община Алфатар е най-малката по територия и население община в рамките на област Силистра. По данни на ГД „ГРАО” към 15.07.2013 г. населението на община Алфатар по постоянен адрес възлиза на 3340 души, като градското население е 1590 души 47,6 %. Разпределението на населението в младежка възраст (15-29г.) към 28.01.2014г. е представено в следната таблица:

Възраст	Общо	Мъже	Жени
15-19	120	60	60
20-24	134	80	54
25-29	141	86	55
Общо	395	226	169

II. АНАЛИЗИ НА СЪСТОЯНИЕТО НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ

2.1. Анализ на действащите нормативни и програмни документи в контекста на правата и задълженията на общината по управление на отпадъците

2.1.1. Анализ на националната и общинска нормативна рамка

Европейските стратегически документи от последните години променят философията и подхода към отпадъците, от целенасочено управление на отпадъците като фактор, увреждащ околната среда, към политика на предотвратяване на тяхното образуване и ефективното им използване като ресурси.

В законодателството и в политиката за предотвратяване и управление на отпадъците се прилага като приоритетен ред следната йерархия на отпадъците:

- а) предотвратяване
- б) подготовка за повторна употреба
- в) рециклиране
- г) друго оползотворяване, например оползотворяване за получаване на енергия
- д) обезвреждане.

При прилагането на посочената по-горе йерархия на отпадъците, държавите-членки предприемат мерки за насърчаване на вариантите, които обезпечават най-благоприятните за околната среда резултати като цяло. Държавите-членки вземат предвид общите принципи за опазване на околната среда - предпазни мерки и устойчивост, техническата осъществимост и икономическата приложимост, опазването на ресурсите, както и цялостното въздействие върху околната среда, човешкото здраве, икономиката и обществото. Ясните дефиниции са от решаващо значение за точното определяне на нивата на йерархията за управление на отпадъците, като по този начин се избягват случаи на неправилно приложение на йерархията.

Националното законодателство ясно разграничава отговорностите и задълженията по управление на отпадъците на институциите на централно и местно ниво. МОСВ и общините имат натрупан опит в разработване на нормативни актове и програмни документи.

Съществува голяма вероятност за промени в европейското законодателство в сектор отпадъци, целящи още по-висока степен на защита на околната среда и човешкото здраве, както и преход от управление на отпадъците към устойчиво управление и по-ефективно използване на ресурсите. По-конкретно се очаква:

- допълнителни ограничения относно депонирането на отпадъци
- специални разпоредби за намаляване на употребата и предотвратяване на отпадъци от полиетиленовите торби за еднократна употреба
- ограничения за изгаряне на отпадъци, които могат да бъдат рециклирани;
- въвеждане на по-високи цели за рециклиране на битовите отпадъци и особено на пластмасовите отпадъци

- въвеждане на количествени цели за предотвратяване на образуването на отпадъци, особено за пластмасови, битови/хранителни и опасни отпадъци
- по-високи цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъци от опаковки, ИУМПС

Националното законодателство, уреждащо обществените отношения, свързани с управление на отпадъците, се развива изключително бързо и динамично и то само от 15 години.

Националната нормативна рамка е построена в цялост като логична конструкция и архитектура. Дори и прогнозите за промени в европейското законодателство да се реализират, съществуващата национална уредба може лесно да бъде допълнена.

Общините са отговорни за събирането на отпадъците на тяхната територия, като извършват тази дейност самостоятелно или чрез регионални сдружения. По силата на чл. 52 от ЗУО те са длъжни да изготвят програма за управление на отпадъците, чиято структура, цели и предвиждания отговарят на НПУО, включително на ППО, която по силата на ЗУО е неразделна част от НПУО. В общинската програма и наредба за управление на отпадъците се включат и съвсем конкретни мерки за ефективното управление на отпадъците за територията на общината, разработени съгласно изискванията на ЗУО и подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане, както и заплащането за предоставяне на съответните услуги по реда на Закона за местните данъци и такси.

2.1.2. Програмни документи на национално и общинско ниво

Националният план за управление на отпадъците (НПУО) има ключова роля за постигане на ефективно използване на ресурсите и устойчиво управление на отпадъците, тъй като анализите на съществуващата ситуация показват, че в България съществува значителен потенциал за подобряване на предотвратяването и управлението на отпадъците, по-добро използване на ресурсите, разкриване на нови пазари и създаване на нови работни места, като същевременно бъдат намалени вредните въздействия на отпадъците върху околната среда.

НПУО съдържа следните Програми с мерки за постигане на целите: *Национална Програма* за предотвратяване на образуването на отпадъци, именно:

- *Програма* за предотвратяване образуването на отпадъци;
- *Програма* за разделно събиране и достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаса и стъкло;
- *Програма* за разделно събиране и постигане на целите за биоразградимите битови отпадъци в това число за биоотпадъците;

- *Програма* за изпълнение на изискванията и целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци;
- *Програма* за предотвратяване и намаляване на риска от депонирани отпадъци;
- *Програма* за управлението на утайките от ПСОВ;
- *Програма* за информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на общината по управление на отпадъците;
- *Програма* за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците;

Програмата за управление на отпадъците е със срок на действие до 2013 г., като е извършена актуализация на плана за действие със срок до 2015 г.

Община Алфатар има приета с решение № 42 по протокол № 8 на ОбС Алфатар Наредба № 1 за опазване на обществения ред, поддържане чистотата и осигуряване приветлив вид на населените места на територията на община Алфатар от 28.03.2008 г.

2.1.3. Основни изводи и препоръки

Действащата към момента общинска Наредба по управление на отпадъците не е съобразена с изискванията на националната нормативна уредба, т.е. не съдържа минималните изисквания за съдържание на общинската наредба за управление на отпадъците. Необходимо е да се предприемат мерки по изготвяне на Наредба по управление на отпадъците, съобразена с изискванията на чл.22 от ЗУО.

2.2. Анализ на отпадъците

2.2.1. Анализ на битовите отпадъци

Съгласно Допълнителните разпоредби на ЗУО битови отпадъци са “отпадъците от домакинствата” и “подобни на отпадъците от домакинствата” (това са отпадъците, образувани от домакинствата, и отпадъците, образувани от фирми и други организации, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата, с изключение на производствените отпадъци и отпадъците от селското и горското стопанство).

На територията на община Алфатар се образуват различни по характер и вид отпадъци.

Тенденциозното им нарастване или пък намаляване е зависимо от няколко фактора :

- разположение на населените места, инфраструктура, плътност на застрояване;
- брой на населението в тях;
- дейността на населението като източник на образуването;
- икономическото положение в сравнение с това в страната;

Информацията за количество генерирани битови отпадъци по населени места в общината се предоставят от оператора на регионалното депо за отпадъци и от общинска администрация

Алфатар. Основните източници на битови отпадъци, приблизително 80% е населението и около 20% – от търговски, административни, социални, фирмени и други подобни обекти.

Към настоящият момент смесените битови отпадъци се транспортират от община Алфатар чрез изградената и функционираща система за организирано събиране и транспортиране на битовите и строителните отпадъци със собствен автомобил Хюндай ХД 72 и предават за обезвреждане чрез депониране в регионално депо за неопасни отпадъци, обслужващо общините: Силистра, Кайнарджа, Ситово, Дулово, Алфатар и Главиница, в съответствие с условията в КР № 00000180/ 2009 г. на община Силистра.

Количество на битовите отпадъци по населени места за периода 2011-2014 г.

Важен показател за управление на отпадъците е нормата на натрупване на отпадъците, представена като количеството на образуваните битови отпадъци за година на човек от населението. Образуваните битови отпадъци на човек от населението в България варират в границите между 475 и 380 кг/жител/година, докато събраните битови отпадъци на човек от обслужваното население намаляват от 463 до 376 кг/жител/година. Приближаването на стойностите на тези показатели показва значителното нарастване на дела на обслужваното население и доближаването му до 100%. – съгласно НПУО 2014-2020 г.

Информация за образуваните количества смесени битови отпадъци на територията на община Алфатар за периода 2011 – 2014 г. е представена в таблицата:

година	2011	2012	2013	2014
тон	409.68	323.52	203.86	387.54

От проучване, извършено през четирите сезона на 2001 г., в рамките на проект за оптимизиране на системите за събиране и транспортиране на отпадъците в различни региони на страната, в това число и регион Силистра, са установени норма на натрупване и обемно тегло, посочени в следната таблица:

Показател		Брой на жителите на населеното място			
		До 3000	От 3000 до 25000	От 25000 до 1000000	Над 1000000
Норма на натрупване	кг/ж/ден.	0,40-0,50	0,90-1,00	1,05-1,15	1,15-1,25
	кг/ж/год.	150-180	330-365	380-420	420-455
	л/ж/ден.	1,05-1,45	2,30-2,85	3,10-3,85	3,95-5,00

	м ³ /ж/год.	0,40-0,55	0,85-1,05	1,15-1,40	1,45-1,80
Обемно тегло	кг/м ³	340-380	350-390	300-340	250-290

Нормите на натрупване на Община Алфатар в обследвания период варира от 150 до 180 кг/ж/год., по-ниско от средната за страната, което се определя от няколко фактора: обхват на 100 % на обслужваното население и отчисленията, които се заплащат от общината, като към момента отчисленията по чл.64 на община Алфатар са в размер на 12 034 лв. и задължението е погасено съгласно изискванията на Наредба № 7 за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпечението и отчисленията, изисквани преди депониране на отпадъци.

В национален план се очаква рязко намаляване в близките години на количествата депонирани битови отпадъци, тъй като до две години в голяма част от регионите в страната е предвидено въвеждане на съоръжения за сепариране и оползотворяване на битовите отпадъци. В посока на бързо намаляване на депонираните битови отпадъци за сметка на оползотворените е и въведената такса за депониране на битовите отпадъци, която нараства значително в годините.

С цел осигуряване на единен и аргументиран подход при осъществяването на прогнозите за битови отпадъци през 2012 г. МОСВ утвърди Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци. В методиката се извеждат 5 групи населени места и следните референтни норми на натрупване за всяка група, приложими до 2015 г., както е представено в таблицата по-долу.

Норми на натрупване по групи населени места

Групи населени места	над 150 хил.	50-150 хил.	25-50 хил.	3-25 хил.	под 3 хил.
Норма на натрупване	410.3	349.6	334.9	295.5	241.7

Източник: МОСВ, НПУО 2014-2020г.

Община Алфатар се вмести в прогнозите на нормите на натрупване в групата на населени под 3 хил. човека, т.к. съгласно справка от НСИ, населението на общината за 2014 е 2 812 жители.

Морфологичен състав

За малки общини с население до 20 000 жители, които са заявили желание да отчитат целите си като група, е допустимо да организират общо определяне на морфологичния състав. В този случай се взема предвид броят на жителите на общините, които определят общо състава на отпадъците си. Пример: Три общини с население от по 12 000 жители

извършват общо определяне. Общият брой на жителите е 36 000 (попада в графата „до 40 000”), следователно общините трябва да направят общо 8 проби (по 2 на сезон). Този подход води до намаляване на пробите, които при поотделно определяне за всяка община ще бъдат 12. Населението на общината и населените места се извършва по най-актуалните налични данни на НСИ. Анализът се извършва минимум веднъж на 3 сезона. В годините, в които не се провежда анализ, за изчисленията се използват резултатите от последния такъв. Предвид изложеното, в общината не са провеждани изследвания за морфологичния състав на образувателите отпадъци. Поради тази причина се използва унифицирания подход от Националния план. Морфологичния състав на образувателите на територията на община Алфатар отпадъци е разгледан в раздел Прогнози за образувателите отпадъци.

2.2.2. Анализ на утайките от ПСОВ

С изключение на гр. Алфатар, където има частично изградена канализация, в останалите населени места няма такава. Изграждането на надеждна и отговаряща на съвременните изисквания канализационна система е важно условие за подобряване на качеството на живот на местното население и възможност за повишаване на атрактивността на община Алфатар като добро място за инвестиции. Използват се септични ями, които са предпоставка за замърсяване на почвените води. В повечето случаи се използват септични и попивни ями или отпадъчните води свободно се изпускат в деретата, което води до замърсяване на подземните води и провокира свлачищни процеси. Има частично изграден канал за дъждовни води в ниската част на гр. Алфатар. Дъждовната вода се оттича по асфалтовото покритие на пътищата и го руши. Като приоритет е необходимо да се изгради канализационна мрежа за битови води в град Алфатар и околните села. Като дългосрочна перспектива трябва да си изградят отводнителни канали за дъждовни води. Необходимо е канализацията за битови отпадни води да обхване всички квартали на града и най-вече да се намери възможност за финансиране и построяване на градската пречиствателна станция. В тази връзка е разработен проект за изграждане на модулна пречиствателна станция за отпадъчни води на стойност 1 119 835.83 лв. Съгласно изискванията на ЕС и договорените преходни периоди по Програмата за прилагане на Директива населените места с над 10,000 ЕЖ следва да изградят и пуснат в експлоатация своите общински ПСОВ до началото на 2012 г.

След осъществяване на проекта и изграждане на модулната пречиствателна станция за отпадъчни води, гр. Алфатар, е планирано изготвянето на план за управление на утайките от

ПСОВ. Отпадъците се отнасят към групата на отпадъците от пречиствателни станции - 19 08 от Наредба № 2 за класификация на отпадъците.

Предвид специфичните местни условия и обстоятелства на община Алфатар, и спазвайки йерархията при управление на отпадъците се предвижда приоритетно оползотворяване на утайките преди обезвреждане. Съгласно Националния стратегически план за управление на отпадъците от ПСОВ, е задължително утайките да бъдат предварително третираны преди тяхното оползотворяване – употребата им в земеделието. Под „третирана утайка” се разбира утайка, която е преминала през биологично, химично и термично третиране, дълготрайно депониране или всякакъв друг процес, който значително е намалил способността за ферментация и възможността за възникване на опасности за здравето, произтичащи от употребата на утайки.

Съгласно предвижданията на Националния стратегически план за управление на отпадъците от ПСОВ на територията на Република България за периода 2014-2020 г., депонирането на утайки от ПСОВ, депонирането не се приема за устойчив подход при управление на утайките. За държавите-членки, които до 1995г. са депонирали над 80 % от образуваните депонирани биоразградими отпадъци, като например Обединеното кралство и Гърция, както и за новите членки на ЕС, сред които е и България, е предвиден преходен период за съответствие с чл. 5, който може да бъде удължен с не повече от 4 години. Следователно, България трябва да намали количеството на депонираните биоразградими отпадъци с 75% най-късно до 2020г. В тази връзка депонирането на утайки като начин за тяхното управление е приемливо само, ако бъдат спазени критериите на Решение на Съвета 2003/33/ЕО, което определя процедури за приемането на отпадъци на депа съгласно член 16 и Приложение II към Директива 1999/31/ЕО.

Като цяло държавите в ЕС използват голямо разнообразие от технологии за третиране на утайките, които имат директна и двупосочна връзка с основните начини за обезвреждането им в съответните страни. По отношение на стабилизирането на утайките се счита, че методите за разграждане (анаеробно или аеробно) са най-разпространеното решение в ЕС. В частност, анаеробното стабилизиране се смята за най-използвания метод в държавите - членки, докато аеробното разграждане се прилага предимно в регионите с по-малки съоръжения за пречистване на отпадъчни води. В тези места, също така, по-голямата част от утайките са подложени на анаеробно разграждане. Компостирането и химичното стабилизиране или стабилизирането с вар са с по-малко значение, въпреки че все още се използват в няколко държави. В повечето случаи се изисква вторично стабилизиране на компоста с цел постигне на необходимите изисквания за хигиенизиране/обеззаразяване. В

някои от старите и новите държави – членки се използва дългосрочното съхранение. То представлява лесен и евтин метод за третиране на утайки, но изисква подходящ климат и големи площи.

2.2.3. Анализ на строителните отпадъци

Образуваните строителни отпадъци на територията на община Алфатар са предимно от юридически лица от строителна дейност. Незначителна част от тях са формирани от физически лица вследствие на ремонтни дейности. Много често, населението събира смесено строителните отпадъци с битовите.

Чл. 19, ал.3, т.5 на Закона за управление на отпадъците регламентира задълженията на кмета на съответната община по отношение организирането на събирането, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата.

Към настоящият момент смесените отпадъци от строителство и събаряне с код 17 09 04 се транспортират от община Алфатар чрез изградената и функционираща система за организирано събиране и транспортиране на битовите и строителните отпадъци, и предават за обезвреждане чрез депониране в регионално депо за неопасни отпадъци за общините: Силистра, Кайнарджа, Ситово, Дулово, Алфатар и Главиница, в съответствие с условията в КР № 00000180/ 2009 г. на община Силистра.

Данните за количеството на строителните отпадъци се отразяват както от лицата, извършващи дейности по събиране и транспортиране на строителни отпадъци, така и от оператора на регионалното депо, приело отпадъците. Те отчитат количествата строителни отпадъци в съответствие с изискванията на *Наредба № 1 за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на рублични регистри (ДВ, бр.51/ 2014 г.)*.

Ниския жизнен стандарт на населението на общината определят слабо развитие на строителния бизнес. Строителството на територията на общината е в ограничен мащаб. Строителните обекти и обекти, подлежащи на реконструкция и/или основен ремонт са изключително малко. За разлика от битовите отпадъци, отпадъците от строителство и разрушаване не могат да бъдат пряко обвързани с броя на населението. Определянето на средна норма на жител на генерираните ОСР би било неточно и подвеждащо.

2.2.4. Изводи и препоръки

➤ Не са извършени анализи на морфологичния състав на смесените битови отпадъци. Препоръчва се извършване на анализи на морфологичния състав. Задължително е

морфологичния състав на отпадъците да бъде изчислен съобразно утвърдената от МОСВ със заповед № РД-744/ 29.09.2012 г. Методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци. Необходимо е водене на по-коректна отчетност, поради районирането и определянето на графици за събиране и транспортиране на отпадъците и разделяне на огромния дял растителни отпадъци от общия поток битови.

➤ Не се прилага йерархията при управлението на отпадъците, а именно генерираните на територията на общината строителни отпадъци не се събират, транспортират и отчитат отделно от смесения битов отпадъчен поток. Необходимо е създаване на организация по отделно събиране, транспортиране и отчитане на строителните отпадъци, образувани на територията на общината.

➤ Не са спазени регулациите на чл.16 от *НАРЕДБА за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали* Приета с ПМС 277 от 5.11.2012 г., обн., ДВ, бр. 89 от 13.11.2012 г., в сила от 13.11.2012 г., а именно предварително третиране преди депониране на строителните отпадъци. Препоръчително е да се въведе система за предварително третиране на строителни отпадъци на регионален принцип.

➤ Неизградената пречиствателна станция за отпадъчни води е предпоставка за замърсяване компонентите на околната среда (почви и води – подземни и повърхностни) на територията на общината. Належащо е реализирането на проекта за изграждане на модулната пречиствателна станция за пречистване на отпадъчни води.

2.3. Анализ на инфраструктурата за управление на отпадъците

2.3.1. Инфраструктура за битови отпадъци

- **Площадки, съоръжения и инсталации за третиране на битовите отпадъци**

На територията на община Алфатар не функционира площадка за временно съхранение на битови отпадъци, с цел предварително третиране и последващо рециклиране, оползотворяване или обезвреждане.

Съгласно изискванията на чл.38, ал.1 от *Наредба № 6/ 27.08.2013 г. от 01.01.2007г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци*, отпадъците, предназначени за обезвреждане чрез депониране следва да се подлагат на предварително третиране преди депонирането им. По смисъла на *същата Наредба* под “Предварително третиране” разбираме - всички физични, термични, химични или биологични процеси, включително сортирането, които променят характеристиките на отпадъците, с цел да се намали обема им

или опасните им свойства, за да се улесни по-нататъшното им третиране или да се повиши оползотворяемостта им;

Съгласно дефиницията за “предварително третиране” (в наредбата и в директивата) изпълнението на поне една от целите на изискването за промяна на характеристиките на отпадъците е достатъчно за да се счита, че операцията представлява предварително третиране.

Съществуващата система за управление на отпадъците на територията на общината не разполага с технически съоръжения за осъществяване на изискването за предварително третиране на цитираната по-горе Наредба. Предварителното третиране на битовите отпадъци, следва да бъде разглеждано едновременно с прилагането на изискванията за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране.

Като основни методи за предварително третиране на смесените битови отпадъци могат да се разглеждат:

- разделно събиране при източника на образуване.
- сепариране (разделяне) по фракции на битовите отпадъци;
- биологични методи за третиране на биоразградимата фракция от общия поток на битовите отпадъци;
- смесени методи на механично и биологично третиране на битовите отпадъци.

На този етап отпадъците, генерирани на територията на община Алфатар не се подлагат на предварително третиране в съоръжение преди депонирането им. Събраните битови отпадъци от съдовете за събиране на смесени битови отпадъци директно се транспортират за обезвреждане на съществуващото регионалното съоръжение за обезвреждане на неопасни отпадъците.

Съгласно направените анализи в НПУО 2014-2020г. се наблюдава тенденция на постепенно нарастване на дела на предадените за рециклиране битови отпадъци. В абсолютни стойности за страната това нарастване е от 350 тона (2006 г.) до 159 770 тона (2011 г.), което за същия период представлява нарастване от 0,01% до 5,8% от дела на общо образуваните битови отпадъци. Най-съществените причини са въвеждането на такса за депониране на битови отпадъци и прецизирането на измерването на количествата депонирани отпадъци при въвеждането на новите депа с електронно измерване на входящия поток отпадъци.

• **Съдове и техника за събиране и транспортиране на битовите отпадъци**

Дейностите по събиране и транспортиране на битовите отпадъци на територията на община Алфатар се осъществява от специализиран автомобил Хюндай ХД 72. За събирането на смесените битови отпадъци са осигурени 92 броя контейнери тип „бобър“ и 1138 бр. съдове тип „Мева“, собственост на общината. Събирането и транспортирането се осъществява по седмичен график, представен в следния табличен вид:

№ по ред	Ден от седмицата	Населено място
1.	Понеделник	гр. Алфатар – център, ДСХ – ЦДГ – ул.“И. Блъсков“ до ул.“Хр. Ботев“
2.	Вторник	гр.Алфатар – от ул.“Хр. Ботев“ до ул.“Албена“
3.	Сряда	гр.Алфатар – ул.“Йордан Йовков“ до Търговско обзавеждане и ул.“Олшанка“
4.	Четвъртък	гр.Алфатар – ул.“Добруджа“ до бензиностанция Петрол
5.	Петък	гр.Алфатар – ул.“Олшанка“ и ул.“Хан Аспарух“
6.	Понеделник	гр.Алфатар“ – кв.“Попово“ – Промислена зона
7.	Вторник	с. Васил Левски и с.Кутловица
8.	Сряда	с.Бистра
9.	Четвъртък	с.Алеково
10.	Петък	с.Цар Асен и с.Чуковец

Развитие на инфраструктурата за третиране на битовите отпадъци

Основни технически характеристики и капацитет на инфраструктурата за третиране на битовите отпадъци

- **Депо за депониране на битовите отпадъци**

Регионално депо - Силистра е разположено в местността „Осми пост” на гр. Силистра и обслужва общините Силистра, Кайнарджа, Ситово, Дулово, Алфатар и Главиница. Същото отстои на 18 км от гр.Алфатар. Депото приема битови, строителни и производствени неопасни отпадъци. Регионално депо – Силистра е в експлоатация от 2006 г., с капацитет 1 012 416 т., изградено с финансиране по Програма ИСПА. Депото отговаря на всички европейски и национални нормативни изисквания. Към момента то се експлоатира от шест от седемте общини на област Силистра, в т.ч. Община Алфатар, като обслужва население за 2013 г. от 116 623 жители.

Депото има следните елементи: 3 работни клетки за битови отпадъци и 1 закрыта работна клетка, административна сграда, сграда за контрол на трафика с кантар, гараж и работилница, сграда за измиване на камионите, сграда за аварийен генератор, навес за компактор, ПСОВ, инсталация за улавяне и изгаряне на биогаз, инсталация за инфилтрат, мониторингови кладенци, довеждаща и площадкова инфраструктура, обслужващ път, осветление, булдозер, компактор, самосвал.

В таблицата са представени данни за капацитета на всяка работна клетка.

№	Инсталация	Капацитет (t / 24)	общ капацитет (t)	Приет отпадък за 2013г. (t)
1	Регионално депо за неопасни отпадъци	110.96	1 011 416	38 245
2	Клетка 1		187 572	
3	Клетка 2		180 790	38 245
4	Клетка 3		208 836	
5	Клетка 4		434 218	

Не са изградени инсталации за сепариране (предварително третиране) и компостиране на отпадъците преди депонирането им. Битовите отпадъци се обезвреждат без предварително третиране чрез депониране на Регионално депо Силистра. Планирано е изграждане на сепарираща инсталация в района на Регионалното депо гр. Силистра, което ще намали количествата на депонираните отпадъци.

Относно състоянието на депото, структура и състав на отпадъчното тяло, технология на депониране и свободен капацитет, за периода от откриването на Регионално депо – град Силистра до края на 2013 г., количествата приети отпадъци са както следва:

години	Клетка1	Клетка2	Общо
2006	3 357 т.	-	3 357т.
2007	26 390 т.	-	26 390т.
2008	48 115 т.	9 073т.	57 188т.
2009	156 285т.	16 605т.	172 890т.
2010	17 051т.	18 285т.	35 336т.
2011	21 540т.	15 503т.	37 043т.
2012	10 068т.	28 360т.	38 428т.
2013	0.	38 245т.	38 245т.
общо	282 806т.	126 071т.	408 877т.

Поради липса на достоверна информация в общината, за предадени количества отпадъци по видове на регионалното депо, за целите на анализа е взета предвид представителна извадка по данни на НСИ, за периода 2010 – 2013 г.

В табличен вид по-долу е представена информация за образуваните количества отпадъци и приети от регионалното депо гр.Силистра.

битови отпадъци/ г.	общо образувани битови отпадъци	брой население в обслужваните места	дял обслужвана на населението	събрани битови отпадъци от обслужваното население/ т.	общински депа	общо количество приети отпадъци на депа/ т.	общо количество во депонирани отп. на рег. депо	заета площ/ дка	остатъчен капацитет/ куб.м.	предадено количество	количество во предвари
2009	52 000	122 904	95,7 %	50 000	4	20 000	184 000	104	768 480	-	-
2010	37 000	126 749	100 %	37 000	2	33 000	29 000	30	726 589	-	-
2011	38 000	118 433	100 %	38 000	1	37 000	33 000	30	688 154	-	-
2012	38 000	116 868	99,7 %	38 000	1	38 000	34 000	30	641 654	-	-
2013	45 000	116 623	100 %	-	1	-	40 000	38	750 000	2 000	3 000

Количествата депонирани строителни отпадъци в регионалното депо са следните:

година	количество/ т.
2009	5 000
2010	2 000
2011	2 000
2012	2 000
2013	3 000

Въвеждането в експлоатация на регионално депо налага закриването и рекултивирането на общинските депа за битови отпадъци. С въвеждането на общинската система за организирано сметосъбиране и сметоизвозване, в края на 2009 година със средства от ПУДООС са закрити и рекултивирани три общински сметища в община Алфатар, м-ст „Подстанция“, м-ст „Лозята“ и м-ст „Стрелбището“.

Община Алфатар е получила финансиране от Републиканския бюджет за закриване и рекултивация на нерегламентираното общинско сметище.

- **Претоварна станция**

На територията на община Алфатар и регионалното депо за неопасни отпадъци гр.Силистра към настоящия момент не е изградена претоварна станция. По ИСПА мярката са правени проучвания за целесъобразността от изграждане на претоварни станции, но проучването посочва, че не е била идентифицирана необходимост от такава инфраструктура. За периода на действие на настоящата програма не се предвиждат мерки за третиране на битовите и приравнените на тях производствени отпадъци по метод, различен от депонирането на регионалното депо. Изискванията в нормативната уредба за депонирането на отпадъците по екологосъобразен начин включват и това за предварителната подготовка на отпадъците преди депониране. Предварителното третиране променя характеристиките на отпадъците, с цел:

- да се намали обема им, или
- да се намалят опасните им свойства,
- да се улесни по-нататъшното им третиране или да се повиши оползотворяемостта им.

Изпълнението на поне една от целите на изискването за промяна на характеристиките на отпадъците е достатъчно, за да се счита, че операцията представлява предварително третиране. Целите ще бъдат постигнати чрез пресоване на отпадъците в сметосъбиращата техника, компактиране и разделно събиране за намаляване обема на депонираните отпадъци, при което се постигат количествените цели за рециклиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци и целите за намаляване на количеството на биоразградимите отпадъци предназначени за депониране. Намаляването на опасните свойства на отпадъците ще се осъществи чрез отделянето на опасните битови отпадъци в рамките на системата за събиране на опасни отпадъци от домакинствата. Ще бъдат отстранени биоразградимите отпадъци, а чрез системите за разделно събиране и масово разпространените отпадъци, които след сортиране ще бъдат оползотворени.

За осигуряване на предварителното третиране на битовите отпадъци, депонирани на

Регионално депо Силистра, предстои въвеждане в експлоатация площадка, която ще бъде ползвана и от останалите общини, членове на Регионалното сдружение за управление на отпадъците – регион Силистра.

- **Инсталация за биоразградими и за биоотпадъци**

На територията на общината не е налична инсталация за предварително третиране на биоотпадъци в т.ч. сепариране и компостиране на зелени отпадъци. Към момента същите се извозват до наличните на територията на общината незакрити сметища. Ще се проучат възможностите на общинско и регионално ниво и ще се води диалог с останалите общини от региона за засилване на регионалното сътрудничество и за създаване на съвместна система за разделно събиране, транспортиране и оползотворяване на биоразградимите отпадъци като цяло, която ще позволи постигането на високите цели, заложи в законодателството за периода 2010 – 2020 г. В случай, обаче че общините от региона не стигнат до съвместно решение за оползотворяване на биоразградимите отпадъци, се планира на територията на общината да бъде изградена една площадка за открито компостиране чрез разстилане на биоразградимите отпадъци на редове (по метода windrow). Не е изключено да бъдат привлечени частни инвестиции под формата на публично – частно партньорство, поради силното развитие на селското стопанство в общината и наличието на достатъчно селскостопански структури. Така в крайна сметка ще бъдат изпълнени целите за предотвратяване депонирането на значителни количества биоразградими отпадъци и за оползотворяване на биоотпадъците, при сравнително малки инвестиционни и експлоатационни разходи.

Към настоящият момент в община Алфатар няма въведена система за разделно събиране на биоразградимите отпадъци и изградена инсталация за биоразградими отпадъци.

Биоотпадъците от зелените площи се образуват при поддържане на зелената система на община Алфатар – косене на тревните площи, подрязване на храстова и дървесна растителност и др.

Биоразградимите отпадъци са тези, които имат способността да се разграждат анаеробно или аеробно и включват хранителните, хартиените, картонените, градинските и дървесните отпадъци; текстилни отпадъци, отпадъците от кожи и други (неидентифицирани) отпадъци. Голяма част от тях са биоотпадъци (от поддържане на обществени площи, паркове и градини предвид селскостопанския характер на общината) и се събират разделно. ЗУО изисква кмета на общината да организира разделното събиране и съхраняване на битовите биоразградими отпадъци и биоотпадъците, в т. ч. определяне на

местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на тези отпадъци и предаването им за компостиране или друг вид третиране.

- Поетапното намаляване на количеството на депонираните биоразградими отпадъци е задължение на общините съобразно съществуващото законодателство. Целите за намаляване на депонираните биоразградими битови отпадъци произтичат от европейската Директива 1999/31 за депата за отпадъци, ЗУО и *Наредбата за разделното събиране на биоотпадъци (ДВ. бр.107 от 13.12.2013г.)*, като следва да се постигнат поетапно до 2020 г. за всеки от регионите за управление на битовите отпадъци: най-късно до 31 декември 2013 г. ограничаване на количеството депонирани битови биоразградими отпадъци до 50% от общото количество на същите отпадъци през 1995 г.
- най-късно до 31 декември 2020 г. ограничаване на количеството депонирани битови биоразградими отпадъци до 50% от общото количество на същите отпадъци през 1995 г.

Въведени са цели за оползотворяване на разделно събраните биоотпадъци, които представляват вид биоразградими отпадъци, включително от парковете и градините, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост. Тези цели следва да се постигнат поетапно до 2020 г. от всеки от регионите за управление на битовите отпадъци:

- до 31.12.2016 г. не по-малка част от 25% от количеството на битовите биотопадъци, образувани в региона през 2014 г.;
- до 31.12.2016 г. не по-малка част от 50% от количеството на битовите биотопадъци, образувани в региона през 2014 г.;
- до 31.12.2016 г. не по-малка част от 70% от количеството на битовите биотопадъци, образувани в региона през 2014 г.

За община Алфатар това може да се извърши посредством биологични методи на третиране на подходящите биоразградими отпадъци и биоотпадъците, съгласно *Наредбата за третиране на биоотпадъците (ДВ. бр.92 от 22.10.2013г.)*

• **Инсталация за предварително третиране/сепариране, сортиране и други за битови отпадъци**

На територията на общината не е изградена инсталация за предварително третиране/сепариране на битови отпадъци. На този етап същите без предварителна обработка се транспортират до регионалното депо за обезвреждане. Приоритетно трябва да

продължат усилията за изграждане на съоръжения за третиране/сепариране, сортиране на отпадъците в регионалната система при спазване на следните приоритети:

➤ Извършване на прединвестиционни проучвания на ниво РСУО за осигуряване на системи за оползотворяване на биоотпадъците чрез производство на компост и на RDF горива (възможно с комбинация на инсталации и съоръжения за домашно компостиране) в РСУО, в които няма предвидени такива, както и в РСУО, в които предвидените системи са недостатъчни за покриване на изискванията и достигане на целите за оползотворяване на биоотпадъците.

➤ Извършване на прединвестиционни проучвания на ниво РСУО за осигуряване на системи и съоръжения за предварително третиране и сепариране на рециклируемите отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло и на битовите отпадъци, подходящи за изгаряне, като се вземат предвид и създадените системи за разделно събиране на такива отпадъци при източниците на образуване.

- **Площадки за предаване на разделно събрани битови отпадъци**

На територията на общината не са налични площадки за предаване на разделно събрани битови отпадъци.

Съгласно изискванията на чл. 19, ал. 3, т. 11 от ЗУО, кметът на общината отговаря за осигуряване на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинства, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други във всички населени места с население, по – голямо от 10000 жители на територията на общината, и при необходимост в други населени места.

Произтичащите от тази разпоредба ангажименти на кмета, както и до момента, могат да бъдат реализирани посредством изграждане на такива площадки или чрез сключване на договор с лица, притежаващи съответен документ за дейности с отпадъци по чл. 35 от ЗУО за площадки на територията на общината. За отделните потоци, с цел изпълнение на задълженията си, кметът може да сключи договори с различни лица.

С договорите е необходимо, в съответствие с разпоредбата на чл. 19, ал. 3, т. 11 от ЗУО, да бъде осигурена възможност гражданите да предават безвъзмездно разделно събрани отпадъци от домакинства, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други.

Съгласно чл. 19, ал. 5 от ЗУО и влезлите в сила разпоредби от 14.07.2014г., при неизпълнение на изискванията на чл. 19, ал. 3, т. 11 от горесцитирания закон, отчисленията по чл. 64 от ЗУО се увеличават с 15 на сто за периода до отстраняване на неизпълнението.

МОСВ предостави следните насоки за реализиране на площадките за предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата по чл. 19, ал. 3, т. 3 от ЗУО:

Редица изследвания в последните години подвърждават, че осигуряването и използването на тези съоръжения е най-евтиният начин да се увеличи рециклирането. Те са алтернатива на другите начини за събиране на отпадъците, която улеснява населението да участва в системите за разделно събиране на отпадъците. Тези съоръжения дават възможности на местната власт да намали разходите за събиране на битовите отпадъци, където е икономически неизгодно рециклируемите фракции да се събират директно от домакинствата. С осигуряването им, приоритетно в населени места с население над 10000 жители, МОСВ очаква площадките да имат значителна роля за повишаване на количествата рециклирани отпадъци, както и да бъдат мотивирани все повече хора да участват в системите за разделно събиране на рециклируеми отпадъци, особено с оглед на приетото изискване в Закона за местните данъци и такси от 2015г., общините да въведът определяне на таксата за битовите отпадъци на база количествата образувани отпадъци, което представлява пряк икономически стимул за гражданите.

На тези площадки, могат да се приемат широк диапазон от рециклируеми отпадъци – на първо място обемисти/едрогабаритни домакински отпадъци и опасни отпадъци от бита, а също и негодни за употреба батерии, текстилни отпадъци, излезли от употреба електрически уреди, биоразградими зелени отпадъци и др. На някои площадки, също така е възможно и приемането на използвани растителни мазнини.

На общинската площадка следва да бъде организирано събирането на едрогабаритни отпадъци като: дюшеци, мебели (шкафове, гардероби, легла, дивани, матраци, дограми и др.). Необходимо е да се осигурят условия за приемане на опасни отпадъци от домакинствата, когато са в малки количества. Това са двата потока отпадъци, извън биоразградимите, които затрудняват в най-голяма степен организираното събиране на битовите отпадъци, както и разделното събиране на отпадъците от опаковки. От друга страна липсата на алтернатива за гражданите води до струпването на големи количества едрогабаритни отпадъци от стари мебели и други до съдовете за отпадъци. По отношение на опасните отпадъци от домакинствата трябва да бъде осигурен екологообразен начин за управление. Така във всеки един момент гражданите могат да се освободят от стари лекарства, лакове, бои, препарати, и тези опасни отпадъци да не попадат в системите за разделно събиране, затруднявайки рециклирането и да не бъдат депонирани.

В случай, когато на общинските площадки се предават отпадъци, за които е заплатена такса битови отпадъци от населението, отпадъците се предават безвъзмездно от населението.

В други случаи могат да се предават рециклируеми отпадъци срещу заплащане на ограничени количества отпадъци, както е примера със строителните отпадъци. Следва да

се отбележи, че разходите за събиране и третиране на строителните отпадъци на се включва в такса битови отпадъци, която се събира от населението по смисъла на Закона за местни данъци и такси.

Материалите, които могат да бъдат събирани допълнително на общинските площадки и за тях да бъдат определени такси от общините или операторите на съоръженията са: инертни материали, като чакъл, тухли, керемиди, гипсокартон и други инертни строителни материали.

Фактори, обуславящи намаляване на разходите за събиране и третиране на отпадъците:

1. Намаляването на честотата на събиране и транспортиране на отпадъците (сивия контейнер за смесени битови отпадъци). Това води до намаляване експлоатационните разходи, както и се подобрява оперативната производителност на транспортните средства.
2. Намаляване необходимостта от транспортни средства и труд. Намаляване честотата на събиране води до намаляване на доставката и употребата на скъпоструващи транспортни средства/камиони, а оттам до икономия на труд, капитал и разходи за поддръжка.
3. Намаляване въздействието върху околната среда. Намаляване на честотата на събитане с цел транспортиране на отпадъците означава по-малко товарни автомобили, по – нисък разход от използване на гориво и по-малко емисии във въздуха.
4. Предоставянето на възможности за нови услуги. Със спестените разходи от намаляване честотата на събиране се подпомага създаването на допълнителни програми за подобряване на събирането на рециклируеми отпадъци, както и такива програми, които водят до предотвратяване на образуването на отпадъци в училищата, лечебните заведения и др.
5. Увеличаването на възможностите за отклоняване на отпадъците от депата. Все по-малко отпадъци ще постъпват за приемане на депа.

• Площадки за изкупуване на битови отпадъци от хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло

На основание чл.19, ал.3, т.6, т.7, т.9, т.10 от Закона за управление на отпадъците, ангажимент на Кмета на общината е:

- разделното събиране на битови отпадъци на територията на общината най-малко за следните отпадъчни материали: хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло от домакинствата, административните, социалните и обществените сгради, заведенията за обществено хранене, търговските обекти и обектите за отдых, забавления и туризъм;
- организирането на дейностите по разделно събиране на масово разпространени отпадъци и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите

елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на масово разпространени отпадъци;

- организирането на разделно събиране на опасните битови отпадъци извън обхвата на наредбите, регламентиращи масоворазпространените отпадъци и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане;
- разделното събиране и съхраняването на битови биоразградими отпадъци, в т.ч. определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъците и предаването им за компостиране или анаеробно разграждане;
- осигуряването при необходимост на площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други.

Освен Кмета на общината, ангажимент към отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси и метали имат и ползвателите на търговски обекти, производствени, стопански и административни сгради, които са длъжни да ги събират разделно и да ги предават на лица, притежаващи разрешителни документи и/или организация по оползотворяване. Изключение от това изискване се допуска в населени места, където няма изградена система за разделно събиране на тези отпадъци от домакинствата. Към настоящия момент общината не предвижда изграждане на площадки за разделно събиране на отпадъци от домакинствата, т.к. не попада в хипотезата на чл.19, ал.3, т.10 от ЗУО, поради това че населението на общината е под 10 000 жители.

Всеки от регионите постига поетапно за отпадъците от хартия и картон, стъкло, пластмаси и метали следните количества рециклирани отпадъци

До 1 януари 2016 г. – най-малко 25 на сто от общото им тегло;

До 1 януари 2018 г. – най-малко 40 на сто от общото им тегло;

До 1 януари 2020 г. – най-малко 50 на сто от общото им тегло.

На територията на община Алфатар няма изградени площадки за временно съхраняване на отпадъци от хартия, картон, метал, пластмаса и стъкло. Битовите отпадъци се обезвреждат без предварително третиране чрез депониране на Регионално депо Силистра.

С разделното събиране на отпадъци, целящо рециклиране и други форми на оползотворяване може да се постигне значително намаляване на количеството на депонираните отпадъци, което ще доведе до удължаване на полезния живот на регионалното депо за отпадъци и до съкращаване на разходите за събиране и обезвреждане на отпадъците.

На разделно събиране подлежат следните потоци отпадъци:

- Отпадъци от хартия, метал, пластмаси, стъкло
- Масово разпространени отпадъци (освен отпадъците от опаковки)
- Битови биоразградими отпадъци и биоотпадъци
- Опасни отпадъци от бита
- Едрогабаритни битови отпадъци
- Строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради
- Болнични отпадъци
- **Площадки/ места за предаване на ИУЕЕО, излезли от употреба гуми, НУБА, отработени масла**

На територията на общината не функционират площадки за събиране и третиране на отпадъци от ИУЕЕО, излезли от употреба гуми, и НУБА и отработени масла, съгласно публикуваната информация на водения от Изпълнителна агенция по околната среда регистър на лицата, притежаващи документи по чл. 35 от ЗУО, интернет адрес: http://pdbase.government.bg/forms/public_permits.jsp. За тези отпадъци периодично се организират кампании за събирането им, за което общината е сключила договори с организации по оползотворяване „Трансинс Авторециклиращ Консорциум“ АД и „Трансинс Технорециклираща Компания“ АД.

Следва да се има предвид, че този вид инфраструктура не се осигурява от общината, а е изцяло бизнес инициатива по схемата „разширена отговорност на производителя“, но въпреки това общината има следните задължения по организиране на дейности по разделното им събиране:

Негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА)

Дейностите с негодни за употреба батерии и акумулатори се извършват съгласно Директива 2006/66/ЕО за батерии и акумулатори и отпадъци от батерии и акумулатори и съгласно Наредбата за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори (Обн. ДВ. бр.2 от 8.01. 2013г., попр. ДВ. бр.6 от 22.01.2013г., изм. и доп. ДВ. бр.51 от 11.06. 2013г.). Обект на националното и европейското законодателства са всички видове батерии и акумулатори, уредите, в които са вградени батерии и акумулатори, както и негодните за употреба батерии и акумулатори.

Задълженията относно разделното събиране, транспортирането, съхраняването, предварителното третиране, рециклирането, оползотворяването и/или обезвреждането на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА) имат икономическите оператори и кметовете на общини.

Лицата, които пускат на пазара батерии и акумулатори, изпълняват задълженията си

индивидуално или чрез колективни системи, представлявани от организация по оползотворяване. Те са задължени да събират определен процент от пуснатите от тях на пазара вече негодни портативни, автомобилни и индустриални батерии и акумулатори. Събирането на автомобилни и индустриални НУБА може да се извършва и от лица, притежаващи разрешение или регистрационен документ.

Събират се и негодните за употреба автомобилни батерии и акумулатори, образувани в резултат на разкомплектоването на излезлите от употреба моторни превозни средства.

Кметът на общината организира дейностите по разделно събиране на портативни и автомобилни НУБА и/или оказва съдействие на организациите за оползотворяване на НУБА като определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на портативни и автомобилни НУБА;

Кметът на общината организира изпълнението на задълженията си за участие в системите за разделно събиране на портативни и автомобилни НУБА по чл. 19, ал. 3, т. 7 ЗУО, като сключва договор с организации по оползотворяване на НУБА, притежаващи разрешение, и/или други лица, притежаващи разрешение или регистрационен документ за извършване на дейности с НУБА и/или комплексно разрешително. В договора с тях се определят:

1. изискванията към системата за разделно събиране на портативни и автомобилни НУБА от домакинствата, в т.ч. обслужвано население, брой и разположение на съдовете и площадките за разделно събиране на отпадъците, честота на обслужване;

2. задълженията за контрол по спазване на изискванията за разделно събиране на портативни и автомобилни НУБА на територията на общината;

3. задълженията и начинът за предоставяне на информация на гражданите на общината по прилагане на системата за разделно събиране на портативни и автомобилни НУБА, провеждане на образователни и информационни кампании и работа с обществеността;

4. задължение за предоставяне в определен срок най-малко веднъж годишно на информация за разделно събраните портативни и автомобилни НУБА на територията на общината.

Организациите по оползотворяване на НУБА и лицата, които пускат на пазара **портативни и автомобилни** батерии и акумулатори и изпълняват задълженията си индивидуално, създават системи за разделно събиране и рециклиране на портативни и автомобилни НУБА, осигуряват събиране от крайните потребители чрез специално оборудвани превозни средства - от местата, в които се образуват портативни и/или автомобилни НУБА, или чрез поставяне на съдове за разделно събиране, разположени на мястото на продажбата на

портативни и на автомобилни батерии и акумулатори или на друго достъпно място в района, в който се образуват портативни и автомобилни НУБА.

Броя и разположението на местата за поставяне на съдовете за събиране на **портативни и автомобилни** НУБА е в зависимост от броя жители на общината като се осигурява най-малко едно място на 1000 жители за портативни НУБА, а за автомобилни най-малко едно на 5000 жители .

Местата за разполагане на съдовете за събиране на портативни и/или автомобилни НУБА включват и местата за продажба на батерии и акумулатори.

Лицата, които пускат на пазара батерии и акумулатори, могат да установят депозитни системи.

Лицата, които извършват продажба на **портативни и/или автомобилни** батерии и акумулатори на крайните потребители, имат задължение да поставят съдове за разделното им събиране на територията на обекта, където извършват продажбата и да ги приемат без заплащане от страна на крайните потребители. Осигуряването на съдовете за разделно събиране и предаването на събраните количества портативни и/или автомобилни НУБА на лица притежаващи разрешение, комплексно разрешително или регистрационен документ, е безплатно за лицата, които извършват продажба на портативни и/или автомобилни батерии и акумулатори на крайните потребители, и се финансира от организациите по оползотворяване на НУБА и от лицата, които пускат на пазара батерии и акумулатори и изпълняват задълженията си индивидуално.

Крайните потребители могат да върнат портативни и/или автомобилни НУБА на територия на търговски обект, в който се предлагат батерии и акумулатори от същия вид, без да закупуват нови.

Негодните за употреба **индустриални** батерии и акумулатори се събират разделно на мястото на тяхното образуване.

Изхвърлянето на НУБА в съдове за битови отпадъци и нерегламентираното изхвърляне и/или изливане на електролит от НУБА са забранени.

Излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС)

Управлението на този вид отпадъци се извършва съгласно Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства (ДВ. бр.7/25.01.2013г.) и е задължение на вносителите на МПС, които са обединени в организации по оползотворяване или изпълняват задълженията си индивидуално. В момента съществуват две лицензирани организации по оползотворяване на ИУМПС и една фирма, пускаща на пазара МПС, която изпълнява задълженията си индивидуално.

Икономическите оператори съобразно предмета си на дейност отговарят за създаването и функционирането, както на системи за събиране на всички ИУМПС, така и на площадки за събиране и съхраняване и на центрове за разкомплектуване на ИУМПС, а така също отговарят и за предаването на всички ИУМПС на площадките за събиране и съхраняване или в централите за разкомплектуване и разкомплектуването на приетите ИУМПС в централите за разкомплектуване.

Собствениците на ИУМПС са длъжни да ги предават на площадки за събиране и съхраняване или в центрове за разкомплектуване.

Кметът на общината определя местата на територията на общината за предаване на ИУМПС и организира дейностите по събирането и предаването им в центрове за разкомплектуване, за което уведомява областната дирекция на Министерството на вътрешните работи по месторегистрация на МПС.

Той извършва тези дейности като сключва договор с организация по оползотворяване на ИУМПС или лице, изпълняващо задълженията си индивидуално.

Отработени масла

Предвижда се организирането на събирането на отработените масла на територията на общината да се предостави на организация по оползотворяване. Въпреки това е възможно в рамките на периода на прилагане на настоящата програма, организацията по оползотворяване да не прояви интерес тъй като количеството масла за чието оползотворяване е отговорна нараства незначително и е твърде вероятно целите заложи в *Наредбата за отработени масла и отпадъчните нефтопродукти*

(ДВ. бр.2/8.01. 2013г.) да бъдат постигнати чрез събиране на отработени масла от източници, различни от бита или общини с по-голяма гъстота на населението.

Независимо дали ще се сключи договор с организация по оползотворяване, ще бъдат предприети следните мерки за осигуряване прилагането на законодателството за управление на отработени масла:

- идентифициране на обектите, в които се извършва смяна на отработени масла и

обектите, в които се изкупуват отработени масла; определяне на разрешените места за смяна на отработени моторни масла и информиране на обществеността за това;

- упражняване на контрол на дейностите с отработени масла и отпадъчни нефтопродукти;

Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване /ИУЕЕО/

Излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване се третира съгласно Наредбата за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване (ДВ бр. 100/19.11.2013 г.)

Лицата, които пускат на пазара ЕЕО, предназначено за употреба в бита, отговарят за разделното събиране, транспортирането, съхраняването, предварителното третиране, повторната употреба, рециклирането, оползотворяването и обезвреждането на ИУЕЕО, образувано в бита. Те изпълняват задълженията си чрез колективни системи или индивидуално. Организациите по оползотворяване и индивидуално изпълняващи задълженията си лица, които пускат на пазара ЕЕО, предназначено за употреба в бита, създават системи за разделното му събиране като осигуряват събиране от крайните потребители чрез превозни средства - от местата, в които се образува ИУЕЕО, или чрез поставяне на съдове за събиране, разположени на мястото на продажбата на ЕЕО или на друго достъпно място в района, в който се образува ИУЕЕО, или чрез оборудване на места за разделно събиране на ИУЕЕО;

Лицата, които пускат на пазара ЕЕО, могат да установят депозитни системи за ЕЕО, пуснато от тях на пазара.

При определянето на броя и разположението на местата за разделно събиране на съответния вид ИУЕЕО се отчита броят на жителите в съответното населено място, като системите за разделно събиране трябва да осигуряват най-малко едно място на 10 000 жители. Като се има предвид, че общия брой на населението в общината е под 10 000 жители, то за цялата ѝ територия следва да бъде обособено едно място за разделно събиране на ИУЕЕО.

Крайните потребители предават ИУЕЕО в определените места. Те могат да върнат безплатно ИУЕЕО в търговските обекти, които извършват продажба на ЕЕО, при покупката на ново подобно ЕЕО. Освен това, могат да върнат безплатно много малко по размер ИУЕЕО (при което нито един външен размер не надвишава 25 cm) в търговските обекти или на входа на обектите, които извършват продажба на ЕЕО, без да закупуват ЕЕО от подобен вид.

В изпълнение на задълженията си кметът на общината ще окаже съдействие на

организациите по оползотворяване и на лицата, които изпълняват задълженията си индивидуално, в т. ч. като определи местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на ИУЕЕО. Той ще организира изпълнението на задълженията си за участие в системите за разделно събиране на ИУЕЕО по чл. 19, ал. 3, т. 7 ЗУО, като сключи договор с организация по оползотворяване на ИУЕЕО или лице, което изпълнява задълженията си индивидуално, или такова което, притежава документ по чл. 35 ЗУО, за извършване на дейности по събиране, транспортиране, рециклиране и/или оползотворяване на отпадъци на територията на общината.

Към момента в страната съществуват пет организации по оползотворяване на ИУЕЕО, притежаващи разрешително по чл. 81, ал.1 от ЗУО.

Излезли от употреба пневматични гуми (ИУГ)

Дейностите по събирането, съхраняването, транспортирането, оползотворяването или обезвреждането на ИУГ се извършват съгласно Наредбата за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми (ДВ. бр.73/ 25.09. 2012г.)

Лицата, които пускат на пазара гуми, отговарят за събирането, съхраняването, транспортирането, оползотворяването или обезвреждането на ИУГ, а когато не могат да бъдат идентифицирани, отговорността се носи от дистрибуторите, включително от лицата, извършващи продажби на крайните потребители. Те изпълняват задълженията си индивидуално или чрез колективни системи, представлявани от организация по оползотворяване като осигуряват възможност за приемане на ИУГ от крайните потребители в местата на продажбата и на смяната им. За предаването на ИУГ крайните потребители не дължат заплащане.

Лицата, извършващи продажба и/или смяна на гуми, в т.ч. мобилните сервиси за гуми, сключват договор с организация по оползотворяване на ИУГ, с лица, които пускат на пазара гуми, и изпълняват задълженията си индивидуално и/или с лица, изпълняващи дейности с ИУГ и са длъжни да осигурят възможност за приемане на ИУГ от крайните потребители в местата на продажба и смяна на гумите.

Събирането и/или съхраняването на ИУГ се извършва на площадки за събиране и/или съхраняване на ИУГ, обособени самостоятелно или като част от площадките, на които са разположени съоръжения и инсталации за оползотворяване или обезвреждане на ИУГ. Събирането и/или съхраняването може да се извършва и в местата, където те се образуват, включително в местата за смяна или продажба на гуми.

В изпълнение на задълженията си кметът на общината:

- определя местата за събиране на ИУГ на територията на общината, когато са общински имоти, без да възпрепятства дейността на лицата, сключили договор с организация по оползотворяване, и на лицата, изпълняващи задълженията си индивидуално,
- информира обществеността за местоположението им и за условията за приемане на ИУГ;
- съдейства за извършване на дейностите по събиране и съхраняване на ИУГ и предаването им за оползотворяване или обезвреждане.

Кметът на общината сключва договор за извършване на дейностите по събиране и съхраняване на ИУГ и предаването им за оползотворяване или обезвреждане с организация по оползотворяване или лице, което пуска на пазара гуми и изпълнява задълженията си по наредбата индивидуално.

• **Инсталации за оползотворяване на сметищен газ**

На територията на община Алфатар не е изградена инсталация за оползотворяване на сметищен газ, т.к. това е изискване при проектиране и изграждане на депа, отговарящи на нормативните изисквания, заложиени в *Наредба № 6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатацията на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци*, а на територията на общината не е налично такова.

• **Съдове за фамилно компостиране на градински отпадъци**

Компостирането е най-практичният и удобен начин да се третират органичните отпадъци в райони с еднофамилни къщи. Компостирането, което е собствения начин на природата за рециклиране, представлява контролирано разграждане на органични материали, подобряване на почвата, който е резултат от правилното компостиране. Компостирането може да бъде по-лесно и по-евтино, отколкото поставянето на тези отпадъци в чували, или транспортирането им до претоварни станции или до контейнерите на централизираната система за събиране на отпадъци. Компостът също така подобрява почвата и отглежданите на нея растения. В селата обикновено има градини, ливади, дървета, храсти, или дори саксии за засаждане на растения и домашно приготвеният компост е много полезен. Всички органични отпадъци могат да се компостират. От всички “зелени” отпадъци - отпадъци от дворове, като паднали листа, окосена трева, плевели и останки от градински растения, също и хранителни отпадъци, може да се получи отличен компост. Дървесните отпадъци от дворове могат да бъдат насечени и нарязани до размера на дърва за горене в печка или камина или да бъдат раздробени чрез шредер до дървесни стърготини или малки парченца.

Когато се поставят около засадени растения или за настилка на пътеки, те накрая ще бъдат биоразградени и ще се превърнат в компост.

Компостирането може да се практикува в повечето дворове в изработени в домашни условия или фабрично произведени съдове за компостиране или просто на открити купове (в някои населени места има изискване за затворени съдове). Фирми, училища и други предприятия може също лесно да компостират отпадъците си. Изработените в домашни условия съдове могат да бъдат направени от дървесни отпадъци, тел, снегозадържащи съоръжения или дори амортизирани съдове за отпадъци. Фабрично произведените съдове включват такива със система за обръщане, рамки, конусообразни и съдове с голям обем.

На територията на общината не е са разположени съдове за фамилно компостиране на градински отпадъци, но се обмисля варианта за закупуване и разполагането им.

- **Контейнери и транспортни средства за разделно събиране на зелени и хранителни биоотпадъци**

Общината не е обезпечена с инфраструктура за разделно събиране на зелени и хранителни биоотпадъци. Биораградимите отпадъци (растителни отпадъци от паркове и градини) се транспортират до незакритите седем броя сметища.

- **Инфраструктура за разделно събиране на опасни отпадъци от бита**

Основен ангажимент на общината е организирането на разделно събиране на опасните битови отпадъци, извън обхвата на наредбите по чл.13, ал.1 от Закона за управление на отпадъците и предаването им за оползотворяване и/или обезвреждане.

Общинската територия не е обезпечена с инфраструктура за разделно събиране на опасни отпадъци от бита.

Към настоящия момент формираните на територията на общината отпадъци – НУБА и ИУЕЕО се събират кампанийно от лица по чл.35 от ЗУО.

2.3.2. Инфраструктура за отпадъци от строителство и разрушаване

Общината има ангажимент към строителните отпадъци на територията ѝ. Тя отговаря за събирането, включително разделното, оползотворяването и обезвреждането им само от ремонтна дейност, образувани от домакинствата. Отпадна ангажиментът ѝ за осигуряване на депо и други съоръжения за всички строителни отпадъци на територията ѝ. В качеството ѝ на възложител на строителни дейности или на дейности по разрушаване на сгради и принудително премахване на строежи, тя има задължение по третиране и транспортиране на отпадъците от строителните площадки и изготвяне на План за управление на строителните отпадъци в обхват и съдържание, определени с Наредбата за управление на строителните отпадъци.

Задължението за изготвяне на план за управление на строителните отпадъци важи от 14.07.2014 г.

Той се включва в обхвата на инвестиционните проекти по Глава 8 от ЗУТ и се приема от органа, одобряващ целия инвестиционен проект. Не се изисква за:

- разрушаване на сгради с разгъната застроена площ под 100 кв.м.;
- реконструкция, основен ремонт и/или промяна предназначението на строежи с РЗП, по-малка от 500 кв.м;
- строеж на сгради с РЗП, по-малка от 300 кв. м;
- разрушаване на негодни за ползване или застрашаващи сигурността строежи, когато тяхното премахване е наредено по спешност от компетентен орган.

Отговорни лица и процедури при принудителното премахване на незаконни строежи или принудителното премахване на негодни за ползване или застрашаващи сигурността строежи. На премахване подлежат негодни за ползване или застрашаващи сигурността строежи, които поради естествено износване или други обстоятелства са станали опасни за здравето и живота на гражданите, негодни са за използване, застрашени са от самосрутване, създават условия за възникване на пожар или са вредни в санитарно- хигиенно отношение и не могат да се поправят или заздравят. Състоянието на обектите и необходимите ремонтни и възстановителни дейности се установяват с протокол от комисия, назначена от кмета на общината. Въз основа на констатациите, отразени в протокола, комисията предлага на кмета на общината строежът да се поправи, заздравя или да бъде премахнат. Строежите се поправят, заздравяват или премахват от собствениците за тяхна сметка в срок, определен в заповед на кмета на общината. Когато в заповедта е допуснато предварително изпълнение или тя не е изпълнена в определения срок, строежът се поправя, заздравява или премахва принудително от общината по ред, определен с наредба на общинския съвет. Кмета на общината (района) по местонахождението на незаконния строеж е отговорен за премахването на следните незаконни строежи: 1. за които не се изисква разрешение за строеж съгласно чл. 151 ЗУТ; 2. посочените в чл. 147 от ЗУТ; 3. промяна на предназначението на сгради, съоръжения или части от тях. За останалите случаи компетентен орган е Дирекцията за национален строителен контрол. Принудителното премахване на незаконни строежи се извършва въз основа на заповед на началника на Дирекцията за национален строителен контрол или на упълномощено от него длъжностно лице по реда на Наредба № 13 за принудителното изпълнение на заповеди за премахване на незаконни строежи или части от тях от органите на Дирекцията за национален строителен контрол (Издадена от министъра на регионалното развитие и благоустройството, обн., ДВ,

бр. 69 от 7.08.2001 г., в сила от 7.08.2001 г., изм. и доп., бр. 20 от 7.03.2014 г., в сила от 7.03.2014 г.). Към принудително изпълнение на заповеди за премахване на незаконни строежи или части от тях се пристъпва, когато същите не са изпълнени доброволно от адресата/адресатите на заповедта в определения с нея срок за доброволно изпълнение. Принудителното премахване на незаконни строежи се възлага чрез процедура по Закона за обществените поръчки. На изпълнителя на премахването на незаконни строежи или на негодни за ползване или застрашаващи сигурността строеж се възлага да извърши разрушаването селективно по материали, след одобряване на план за управление на отпадъци от строителство и разрушаване, което се вписва като задължително условие в договорите за възлагане на премахването. Окончателното почистване на строителната площадка от строителните отпадъци, получени при премахването на незаконен строеж, и възстановяването на терена се извършва от общината/района по местонахождение на строежа за сметка на адресата/адресатите на заповедта. Освен това кметът на съответната община/район отговаря за предаването на отделените строителни отпадъци по време на принудителното премахване на строежи за оползотворяване на материалите и за влагане на рециклирани строителни материали, включително и за първоначалното покриване на разходите за извършване на дейностите по транспортиране и третиране. Разходите за извършване на дейностите по транспортиране и третиране на строителни отпадъци, получени в резултат на принудителното премахване на строеж, се възстановяват от извършителя на незаконния строеж или на собственика на сградата или съоръжението. Въз основа на влязла в сила заповед за премахване на строежа и протокол за извършените разходи за дейностите по транспортиране и оползотворяване на отпадъците кметът на съответната община подава заявление за издаване на заповед за незабавно изпълнение за събиране на вземането от задължените лица по реда на Гражданския процесуален кодекс. Принудителното премахване (разрушаването) може да се извърши след одобрение на представен от възложителя на разрушаването план за управление на строителни отпадъци в обхват и съдържание, определени с Наредбата за управление на СО. План за управление на строителни отпадъци не се изисква за разрушаване на сгради с разгъната застроена площ под 100 кв. м. Препоръчително е възложителят да възложи изготвянето и процедирането на плана на изпълнителя на разрушаването. В общия случай се предполага че за тези обекти ще се изготвя самостоятелен план, тъй като принудителното премахване обикновено не е свързано със строителство на нова сграда, за която се изисква одобряване на инвестиционни проекти. В този случай кметът на общината одобрява, плана или мотивирано отказва одобрението му в срок до един месец от получаването на плана или от

отстраняването на нередовностите и/или предоставянето на допълнителната информация. Кметът на общината може да изисква предоставяне на допълнителна информация или отстраняване на нередовностите в случай на несъответствие на плана с изисквания на Наредбата, като изпраща мотивирано становище до заявителя не по-късно от 15 дни от получаване на плана. Планът се одобрява ако в него са заложили мерки постигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци. Тъй като за тези обекти в преобладаващия случай не се упражнява строителен надзор след приключване на разрушаването степента на изпълнението на плана и фактическото състоянието на обектите се установяват с отчет до кмета на общината по образец съгласно Наредбата, в който се описва изпълнението на целите за оползотворяване и рециклиране на строителни отпадъци и целите за влягане на рециклирани строителни материали при реализацията на проекта, като се прилагат и копия на първични счетоводни документи, доказващи предаването на отпадъците на лица, притежаващи разрешение или регистрационен документ за извършване на дейности с отпадъци. Документите се представят на органа, одобрил инвестиционния проект или плана за управление на строителни отпадъци, както и на директора на регионалната инспекция по околната среда и водите (РИОСВ), на чиято територия се извършва строително-монтажните работи или разрушаването.

На територията на общината те функционира съоръжение/инсталация за оползотворяване на строителни отпадъци. Същите се транспортират до регионалното съоръжение за обезвреждане.

2.3.3. Инсталации за третиране на утайки от ПСОВ

На територията на общината не функционират инсталации и съоръжения за третиране на утайки от ПСОВ.

2.3.4. Други инсталации и съоръжения за третиране на отпадъци

Пестициди

Намаляване на риска за околната среда и човешкото здраве, произтичащ от съхранението на препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност е от съществено значение за екологичния баланс в общината.

Наличието на пестициди и други препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност, които се съхраняват в Б-Б кубове е потенциален риск за околната среда. Очакват се последващи технологични решения и държавно финансиране за обезвреждането им, описани в предходния раздел.

Съгласно актуализираният национален план за действие за управление на УОЗ в България, както и Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г., се предвиждат мерки

за решаване на проблема на национално ниво и по-конкретно износа им извън страната за окончателно обезвреждане.

С утвърдения работен проект общината ще кандидатства за финансиране към ПУДООС.

За решаване на проблема с пестицидите са очакват технологични решения за обезвреждането им. Количествата, залежали и негодни за употреба пестициди, като опасни отпадъци, натрупани на територията на община Алфатар са събрани, запълнени и съхранени по технологията на БалБок Инженеринг АД в контейнери /обезвреждане/ на негодните за употреба пестициди по проект финансиран от ПУДООС за 32 000 лв. и очаква на национално ниво да се предложи решение за обезвреждането им.

Поради сериозността на проблема за страната, предвид начина на съхраняване на негодните за употреба пестициди, което създава рискове за населението и околната среда, Община Алфатар възнамерява да реши проблема чрез реализацията на проекта на МОСВ „Обезвреждане на негодни за употреба пестициди, намиращи се в Б-Б кубове с нарушена цялост, както и устойчивите органични замърсители, които се съхраняват в Б-Б кубове”,

който цели екологосъобразното обезвреждане на негодните за употреба пестициди и на отпадъците от Б-Б кубовете и при необходимост саниране на площадките, на които са били разположени Б-Б кубовете. Към настоящия момент Б-Б кубовете са 6 на брой и са разположени в Машинен двор, парцел VI-1058, кв.144 по регулационния план на гр.Алфатар, като съхранените в тях пестициди и други препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност са в количество 1,5 т. Площадката е открита, оградена с прогледна ограда, с поставени отличителни знаци. Извършват се периодични проверки за състоянието на Б-Б кубовете, като към момента не е установено нарушена цялост.

В гр. Алфатар съществуват две лекарски практики, които са източници на медицински и биомедицински отпадъци. Отпадъците, генерирани от дейността им са неопасни и опасни.

Отпадъците от тяхната дейност, които нямат характер на опасни отпадъци:

Хартия от лекарските кабинети, хартиени и пластмасови опаковки от хранителни продукти, ампули, стъклени банки и флакони, с изключение на тези от използвани ваксини, медицински инструментариум и лабораторна стъклария. Опасни **медицински отпадъци са** инфекциозни медицински отпадъци и фармацевтични отпадъци, остри предмети.

Към инфекциозните медицински отпадъци се отнасят:

Изхвърлени материали или оборудване, замърсени с кръв и нейните производни, други биологични течности или екскрети от инфекциозни пациенти с опасни заразни болести.

Отпадъци, съдържащи кръв и биологични течности:

Това са отпадъци от здравни заведения, съдържащи човешка или животинска кръв, секрети и екскрети, които не се категоризират като инфекциозни отпадъци. Има основания да се предполага, че такива отпадъци биха могли до известна степен да бъдат замърсени с патогенни микроорганизми / превръзки, тампони, спринцовки без игла, инфузионни набори без игла, бинтове, гипсове и други /.

Опасните отпадъци се събират и съхраняват разделно от неопасните, т.к. е забранено тяхното смесване при спазване Наредбата за третиране на опасни и производствени отпадъци. Спазват се правилата за временно съхранение на определените за целта места, използваните съдове, контейнери, чували.

На мястото на генериране опасните отпадъци се събират в полиетиленови торби, поставени в кофи с капак и педал. Кофите са маркирани с жълт цвят и са поставени на местата, където се образуват опасните отпадъци. Острите (пробождащи, режещи) отпадъци като употребени игли, спринцовки, системи за вливания, остриета на скалпели се събират в плътно затворени контейнери за еднократна употреба. Контейнерите да са от влагоустойчив материал, който не позволява пробиване. Затворените контейнери се

поставят в полиетиленовите чували за опасни отпадъци. Чувалите с опасни отпадъци се събират в добре затварящи се стационарни или превозими съдове, изготвени от материали, които не могат да взаимодействат с отпадъците. Чувалите с опасни отпадъци се съхраняват временно в определено за целта помещение, от където се транспортират до мястото на тяхното обезвреждане.

Формираните от дейността на юридически лица опасни отпадъци, предварително се съхраняват на място на образуването им и се предават въз основа на писмен договор на лица, притежаващи съответния документ за дейности с отпадъци.

2.3.5. Основни изводи и препоръки

➤ Не са изградени площадки и съоръжения/ инсталации за предварително третиране на образуванияте в резултат от жизнената дейност на населението на общината отпадъци. Необходимо е да се предприемат мерки по отношение изграждане на площадка/площадки за съхраняване и съоръжения за предварително третиране на регионално ниво с цел привеждане в съответствие с нормативните изисквания;

➤ Събирането и транспортирането на битовите и строителните отпадъци се осъществява с един товарен автомобил, собственост на общината. С цел оптимизиране графика за събиране и транспортиране на битовите и строителни отпадъци и с оглед предотвратяване смесването им, е необходимо увеличаване на автомобилния парк.

➤ Проучване възможностите за възлагане на дейността по събиране и транспортиране на битовите и строителните отпадъци на лица, притежаващи документ по чл.35 от ЗУО;

➤ Разработен е проект за изграждане на ПСОВ. След въвеждане в експлоатация, в програмата за управление на отпадъците да се предвидят мерки за управление на утайките от ПСОВ;

➤ Наличните ББ-кубове за съхраняване на негодните за употреба пестициди налагат предприемане на мерки за предаването на лица, притежаващи необходимия документ по чл.35 от ЗУО за окончателно обезвреждане

➤ Не е налична система за фамилно компостиране на зелени отпадъци. Да се проучат възможности за разработване и финансиране на проект за доставяне на съдове за домашно компостиране.

2.4. Анализ на институционалния капацитет

Отговорните лица по управлението на дейностите с отпадъците са:

Общински съвет

Кмет на община

Зам. кмет

кметове и кметски наместници на
населени места

ст. специалист “УТ, екология”

Към Общински съвет – Алфатар е изградена комисия, отговорна за решаване на проблемите по опазване на околната среда, в частност и на отпадъците.

С Наредба № 1 за опазване на обществения ред, поддържане чистотата и осигуряване приветлив вид на населените места на територията на община Алфатар са набелязани някои мерки и дейности по управление на отпадъците.

Предстои разработване на нова наредба съгласно разпоредбите на Закона за управление на отпадъците от 2012 г.

Контролните функции по дейностите за управление на отпадъците в рамките на общината имат кмета и заместник кмета на общината, ст. специалист по УТ и екология, а конкретно по населени места кметовете и кметските наместници. Известни контролни функции изпълняват и служителите от Районния полицейски участък – Алфатар.

2.4.1. Функции за управление на отпадъците

С въвеждането на нови изисквания в европейското, съответно и националното законодателство, непрекъснато се увеличава необходимостта от наличие на определено звено в общинската административна структура, което да има както основна функция – да подпомага по същество определените със съответните специализирани нормативни актове по управление на отпадъците изпълнението на правомощията на кмета, така и спомагателна функция, изразяваща се в съдействие, координация, техническа помощ и др.

Основните и спомагателни функции имат следните направления:

- Общинска политика за отпадъците – изготвяне на планови и нормативни документи в областта на управлението на отпадъците
- Дейности, свързани с образуване, събиране, включително разделното, съхраняване, транспортиране, третиране на отпадъци
- Финансово обезпечаване – разработване на годишни план-сметки, определяне на годишните такси за свързаните с отпадъци услуги и други
- Дейности по наблюдение и контрол – извършване на контрол и инспекции, в това число превантивен, текущ и последващ контрол, и координация с други органи, налагане на санкции

- Дейности за информиране и привличане на обществеността – обществени консултации и привличане на обществеността, информационно-разяснителни дейности и кампании

2.4.2. Състояние на човешките ресурси с възложени функции за отпадъци

Числеността на общинската администрация Алфатар е намалена с Решение № 035 от 10.02.2012 година на Общински съвет – Алфатар от 30 на 27 щатни бройки. Служителите в администрацията са разпределени в две дирекции – Дирекция „Обща администрация” и Дирекция „Специализирана администрация”. Дирекциите се ръководят от двама директори на дирекции. Числеността на Дирекция „ОА” е 10,5 щатни бройки, а на Дирекция „СА” 8,5 щатни бройки. Дейността на общинска администрация Алфатар се осъществява от държавни служители, и лица, работещи по трудово правоотношение. Правата и задълженията на всички служители, произтичат от Закона за държавния служител, Кодекса на труда и от нормативните актове по прилагането им.

Брой на заетите лица по години

Година	2009	2010	2011	2012	2013
Брой заети лица	32	32	30	27	27

През последните пет години се наблюдава намаляване на общия брой служители, което се отразява неблагоприятно върху работата на всеки един от тях. Намаляването числеността на персонала през годините е наложило съвместяване на две и повече длъжности, което води до увеличаване обема на работа.

Регионалното управление на отпадъците прехвърля основните отговорности относно обезвреждането на битовите отпадъци и събирането и предаването за третиране опасните отпадъци от домакинствата.

Анализът на количествените характеристики на човешките ресурси показва, че броят на служителите, пряко отговорни за управление на отпадъците е крайно недостатъчен. Пример за това е 0,5 щатната бройка за длъжността ст.специалист „УТ, екология“. За повишаване на професионалната квалификация и качествените характеристики на служителя, ангажиран и с управлението на отпадъците, се осигурениряват посещения на семинари и курсове за обучение и квалификация, в следните направления:

3. компетентност при разработване на нормативни актове, указания, планове и програми по управление на отпадъците на местно ниво;
4. упражняване на ефективен контрол и извършване на проверки за спазване на изискванията по управление на отпадъците;

5. въвеждане на разделно събиране на отпадъците;
6. регионално управление на отпадъците;
7. събиране, обработка, анализиране и докладване на данни;
8. подготовка, разработване, оценка и управление на проекти за изграждане на инфраструктура за събиране, съхраняване и третиране (оползотворяване/ обезвреждане на отпадъци, в това число и операциите по временно оползотворяване или обезвреждане на отпадъци);
9. процедурите и условията за кандидатстване по различни Оперативни програми;
10. провеждане на процедури и сключване на договори за възлагане на дейностите по управление на отпадъците;
11. прилагане на схеми за публично-частни партньорства.

Материално-техническата и информационна обезпеченост на персонала, пряко ангажиран с изпълнение на функциите е крайно недостатъчна. Необходима е компютърна техника и софтуер за поддържане на база данни за поддържане на база данни за отпадъците, приети за депониране в регионалното депо за неопасни отпадъци, данни от системата за организирано събиране и транспортиране на битовите отпадъци, отчетите на организациите по оползотворяване и др. Необходимо е и осигуряване на автомобилен транспорт.

2.4.3. Изводи и препоръки

➤ За изпълнение на основните и спомагателни функции е належащо определяне и утвърждаване на щат за служител/служители в общинската администрация, пряко отговорни за управлението на отпадъците.

➤ За оптимизиране на функциите е препоръчително служителят/служителите, пряко свързани с управлението на отпадъците да бъдат обезпечени с нужната материално-техническа и информационна база.

➤ За повишаване на професионалния капацитет е препоръчително служителят/служителите, пряко свързани с управлението на отпадъците да участват в семинари, работни срещи, обучения и други, организирани от МОСВ, Организации по оползотворяване, Браншови организации, РИОСВ, Регионални сдружения.

2.5. Анализ на замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъци и осъществени мерки за тяхното възстановяване

Община Алфатар е получила финансиране от РБ по проект Europe Aid/120520/D/SV/BG „Подготовка на работни проекти, тръжна документация и изпълнение на строителен надзор за дейности за закриване и рекултивация на общинските сметища, които не отговарят на

нормативните изисквания. Към настоящия момент на територията на община Алфатар са закрити три броя сметища:

- гр.Алфатар, м-ст „Подстанция“, с площ 5000 кв.м.;
- гр.Алфатар, м-ст „Стрелбището“, с площ 3000 кв.м.;
- гр.Алфатар, м-ст „Лозята“, с площ 3000 кв.м.;

На закриване и рекултивация подлежат следните нерегламентирани сметища:

- гр.Алфатар, м-ст „Денев дол“ /втори стопански двор/, с площ 3000 кв.м.;
- с.Алеково, м-ст „Ордексърта“, с площ 3000 кв.м.;
- с.Чуковец, м-ст „Саръармут“, с площ 3000 кв.м.
- с.Бистра, м-ст „Мера“, с площ 3000 кв.м.
- с.Васил Левски, м-ст „Мера“, с площ 3000 кв.м.
- с.Кутловица, м-ст „Мералайка“, с площ 3000 кв.м.
- с.Цар Асен, м-ст „Лозята“, с площ 3000 кв.м.

2.5.1. Описание на общинските депа в обхвата на анализа

Със Заповед №270/16.07.2009 г. на Директора на РИОСВ-Русе е преустановена експлоатацията на общинските сметища, считано от датата на връчването ѝ. Община Алфатар е взела мерки за решаване на проблема като е представила в РИОСВ–Русе актуализиран план за привеждане на депото и прекратяване на експлоатацията му, в съответствие с нормативните екологични изисквания. През 2010 г. стартира Проект „За закриване и рекултивация на общински депа за битови отпадъци на територията на община Алфатар“. Те са три на брой, а именно „До лозята“, „Подстанция“ и „Саищата“. С решение № Р-21-01-01/20.06.2011 г. РИОСВ-Русе закрива сметища с №№ 257, 258 и 259. Изготвен е и одобрен План за мониторинг и контрол на рекултивирани сметища съгласно изискванията на отм. Наредба № 8.

2.5.2. Изводи и препоръки

- Препоръчително е да се изготви регистър, съдържащ информация за закритите и рекултивирани сметища, незакритите и нерекултивирани сметища, в това число местонахождение с географски координати, площ и година на закриване и рекултивация, техническо състояние и статут;
- Проучване, осигуряване на финансиране, закриване и рекултивиране на нерегламентираните сметища;
- Набелязване на конкретни мерки за недопускане на повторно замърсяване на закритите и рекултивирани сметища.

2.6. Анализ на организационните схеми и форми за управление на отпадъците; планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите

С цел запазване на положителните тенденции в йерархията за управление на битовите отпадъци, са направени следните препоръки като конкретни мерки и действия в НПУО 2014-2020 г. и в Националната програма за предотвратяване на образуването на отпадъците:

- Отчисленията (екотаксата) за депониране на отпадъците да се прилагат стриктно за всички общини, тъй като са сериозен стимул за общините за намаляване количествата депонирани отпадъци.

- С приоритет по ОПОС 2014-2020 г. да се финансират проекти на общини за съоръжения за оползотворяване на биоразградимите отпадъци и за въвеждането на системи за разделното им събиране (съдове, специализирани автомобили и др.) и на проекти на общините за предотвратяване на образуването и депонирането на отпадъци.

Във връзка с горната препоръка с приоритет МОСВ/ОПОС да подготвят указания и изисквания към проектите на общините за изграждане на системи за разделно събиране и съоръжения за оползотворяване на биоотпадъците.

- Проучване от общините на най-ранен етап на основните източници на хранителни, зелени и други биоотпадъци и на количествата им и за специфичния подход на всяка община за създаване на системи за разделното им събиране.

- Провеждане на постоянни обучителни програми за всички общини в България по управление на битовите отпадъци в съответствие с йерархията за управление на отпадъците, с акцент върху управление на биоразградимите отпадъци, разделно събиране и рециклиране и предотвратяване, извършване на проучвания за морфологичен състав на отпадъците.

- Подпомагане от Оперативна програма „Конкурентоспособност и иновации” 2014-2020 г. на бизнес проекти за изграждане на съоръжения за сепариране и рециклиране на рециклируеми отпадъци от пластмаса, хартия и картон, стъкло и за предотвратяване на образуването на отпадъци, включително битови отпадъци.

- Въвеждане на информационна система, отчитаща домашното компостиране и на степента на устойчивост на реализираните от общините проекти в тази област.

- Приближаване към принципа „замърсителят плаща” при определяне на такса битови отпадъци чрез измерване на количеството.

- Предоставяне на преференции на домакинствата и юридическите лица по отношение на таксата битови отпадъци при условие, че се включат и участват в системи за разделно събиране на отпадъците, първоначално като пилотни проекти.

- Още по-тясно интегриране на информационните системи на НСИ и ИАОС относно отпадъците, което в известна степен зависи и от унифициране на системите на европейско ниво – Евростат и ЕК.

С Наредбата за определяне и администриране на местните такси и цени на услуги на територията на община Алфатар, одобрена от общински съвет през януари 2014 г., се уреждат отношенията, свързани с определянето и администрирането на местни такси и цени на предлаганите от общината услуги, реда и срока на тяхното събиране, в това число местните такси и цени на услуги, касаещи управлението на отпадъците.

2.6.1. Анализ на схемите за управление на отпадъците

За прилагането на принципа "замърсителят плаща", в съответствие с изискванията на националното и европейското законодателство, се налага нарастване на таксите, заплащани от домакинствата до нива, позволяващи възстановяване на всички разходи за извършваните в момента дейности, както и за бъдещото въвеждане на нови съоръжения и услуги. При повишаването на таксите следва да бъде отчитана и поносимостта им, съобразно доходите на населението.

Програмата предвижда мерки за:

- прогресивно нарастване на "таксите за битови отпадъци", с цел достигане на нива, покриващи дългосрочните разходи;
- изразходване на средствата, постъпващи от такси, само за дейности по управление на отпадъците, по най-ефективния начин;
- покриване на всички разходи на оператора за изграждане и експлоатация на регионалните съоръжения, както и разходите за дейностите след закриването му;
- засилване на контрола спрямо нелегалното изхвърляне на отпадъци и изхвърляне на нерегламентирани места.

След прилагането и развитието на системите за разделно събиране на отпадъци ще бъдат обсъдени възможностите за въвеждане и на допълнителни мерки, като:

- определяне на такса битови отпадъци на база на обеми и/или количества генерирани отпадъци, вместо въз основа на данъчната оценка на имотите;

- въвеждане на допълнителна такса за депониране на отпадъци, с цел увеличаване на цената за депониране на отпадъци и създаване на по-атрактивни условия за рециклиране и оползотворяване, както и за акумулиране на допълнителни средства, които да бъдат използвани за закриване на нерегламентирани сметища и стари замърсявания с отпадъци.

С оглед намаляване на тежестта върху домакинските бюджети от разходите за управление на отпадъците, ще се търсят възможности за финансиране на изграждането на инфраструктурата по управление на отпадъците от ДБ, национални и международни финансови институции, както и привличане на инвестиции от частния сектор, под формата на публично-частни партньорства.

Схема за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират битови отпадъци

Таксата се заплаща за услугите по събирането, извозването и обезвреждането в депа или други съоръжения на битовите отпадъци, както и за поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места. Размерът на таксата се определя за всяка услуга поотделно – сметосъбиране и метоизвозване; обезвреждане на битовите отпадъци в депа или други съоръжения; чистота на териториите за обществено ползване. Услугите по събиране и транспортиране на битови и строителни отпадъци се осъществява от община Алфатар.

Услуги чрез прилагане на схемата за „Разширена отговорност на производителя“

Община Алфатар е сключила договор с „Трансинс Варна“ за предаване на ИУГ и опасни отпадъци от ИУМПС, ИУЕЕО, НУБА.

Схема за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират утайки от ГПСОВ, в резултат на отвеждането и пречистването на битови отпадъчни води

Налична е невъзможност за анализиране на схемата, поради неизградена ПСОВ и ГПСОВ на територията на община Алфатар.

2.6.2. Икономически инструменти и стимули в сектора на управлението на отпадъците

Таксата се определя в годишен размер за всяко населено място с решение на общинския съвет въз основа на одобрена план сметка, включваща необходимите разходи за:

- Осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци – контейнери, кофи и други за обществени места, обществени заведения, паркове и градини;
- Събиране на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за обезвреждането им; проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови

отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане, рециклиране оползотворяване на битови отпадъци, включително отчисленията по чл. 60 и чл. 64 от Закона за управление на отпадъците;

- Почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване.

Общинският съвет взема решение за размера на таксата за организирано сметосъбиране, сметоизвозване, депониране и поддържане на чистота.

Поради липса на технически средства за установяване количествата на битовите отпадъци, Общинският съвет Алфатар определя за основа при изчисляването на такса „Битови отпадъци” данъчната оценка на имота на собственика, а за не жилищните имоти на фирмите основата за определяне е по-високата от данъчната и отчетната стойност.

Общински съвет Алфатар, определя следните размери на промилите на Таксата за битови отпадъци в община Алфатар за **2014** г., както следва:

- Такса за сметосъбиране във всички населени места в община Алфатар.

За жилищни имоти на физически лица, стопански обекти, фирми и предприятия – 1,8 ‰.

За нежилищни имоти на физически лица – 1,65 ‰.

За нежилищни имоти на стопански обекти, фирми и предприятия – 3 ‰.

- Такса за поддържане на чистотата за всички населени места в община Алфатар.

За жилищни имоти на физически лица, стопански обекти, фирми и предприятия – 0,85 ‰.

За нежилищни имоти на физически лица – 2.15 ‰.

За нежилищни имоти на стопански обекти, фирми и предприятия – 3 ‰.

- Такса за поддържане на депо за ТБО за всички населени места в община Алфатар.

За жилищни имоти на физически лица, стопански обекти, фирми и предприятия – 0,85 ‰.

За нежилищни имоти на физически лица – 1,20 ‰.

За стопански обекти, фирми и предприятия – 1,5 ‰.

- Дворни места – за тях се събира такса за поддържане на депо и такса за поддържане на чистотата.

Относителния дял на приходите от такса битови отпадъци на общината е 75.29 %. Нивото на покритие на разходите за управление на отпадъците с приходите от такса битови отпадъци е 95.37 %. Дофинансирането се извършва от други собствени приходи на общината.

Средствата, които общината събира от такса битови отпадъци не покрива разходите за управление на отпадъците. В процентно отношение събираемостта не достига дори 40 % от заложената по план.

2.6.3. Основни изводи и препоръки

➤ Проучване на възможности за ползване на европейски и други публични средства за финансиране на разходите за управление на отпадъците;

➤ Завишаване нивото на покритие на разходите за управление на отпадъците – чрез подобряване събираемостта, завишаване на такса битови отпадъци въз основа на завишаване размера на отчисленията, обезпечаване на разходите за закупуване на нови съдове и автомобилен парк, завишаване на разходите на извършваната услуга по събиране и транспортиране на отпадъци.

2.7. Анализ на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците

В Община Алфатар са в сила „Вътрешни правила за организацията на информационно-деловодната дейност и работата с документите на Община Алфатар”; „Вътрешни правила, регламентиращи личната почтеност и професионална етика на служителите, залегнали в системите за управление и контрол на Община Алфатар”; „Правилник за работата на комисията по етика в Община Алфатар”; „Харта н клиента на Община Алфатар”; „Вътрешни правила за предоставяне право на достъп до обществена информация” и „Вътрешни правила за приемане и отчитане сигнали за корупция и жалби на граждани и юридически лица”. В Община Алфатар няма изграден информационен център за предоставяне на административни услуги. Същите се предоставят от служителите на място. „Вътрешни правила за приемане и отчитане сигнали за корупция и жалби на граждани и юридически лица” имат за цел да усъвършенстват организацията и дейността на Общината към едно по-добро администриране. Документът касае сигнали за злоупотреба с власт и корупция, лошо управление на общинско имущество или за други незаконосъобразни действия и бездействия на длъжностни лица от Общината. През следващия програмен период фокусът на администрацията ще се насочва към използването на информационните технологии като средство за подобряване на административното обслужване. Към момента общинската администрация не предлага електронни административни услуги, но има техническа готовност за предлагане на такива. В сайта на общината са публикувани по-важните нормативни и стратегически документи и публични регистри.

2.7.1. Наличие на стратегически подход в информационно-разяснителната политика на общината във връзка с дейностите по управление на отпадъците

Община Алфатар има потенциал да насърчи предотвратяването и намаляването на образуването на отпадъците чрез провеждане на мероприятия за повишаване на екологичното съзнание на населението. Мероприятията следва да бъдат насочени към

действия преди покупката на продуктите (да се вземат предвид възможните вредни въздействия върху околната среда) и след използването им и последващото им третиране, в т.ч. и подготовката за повторната им употреба и оползотворяване.

Специфичния инструмент за насърчаване на предотвратяване образуването на отпадъци е екомаркировката на продуктите. При работа с обществеността особено място заема групата на подрастващите ученици и децата от детските градини, т.к. те са по-възприемчиви и у тях лесно и трайно може да се възпита загриженост за околната среда.

2.7.2. Разяснителни и образователни дейности и привличане на обществеността

Във връзка с управлението на отпадъците, община Алфатар активно се включва и провежда ежегодно следните информационно-разяснителни и образователни дейности и кампании:

- Организиран велопоход с участие на ученици от ОУ „Христо Ботев“, гр.Алфатар във връзка с европейската седмица на мобилността;
- Почистване на нерегламентирани сметища на територията на населните места в общината във връзка с провежданата от ВТВ кампания „Да почистим България за един ден“. В кампанията вземат участие стотици доброволци, като най-масово и активно се включва подрастващото население – децата от двете училища в община Алфатар и от детската градина, както и деца – доброволци извън тези учебни заведения.
- Мероприятия за децата от общината, организирани от „Импакт корпорейшън“ АД – организация за разделно събиране на отпадъци, във връзка с международния ден на детето.

2.7.3. Начини за предоставяне на информация относно общинските услуги в областта на управление на отпадъците.

В общината не функционира информационен център за предоставяне на административни услуги в областта на управление на отпадъците. В сайта на общината са публикувани основните стратегически документи като Общия план за развитие на община Алфатар, отчети за извършени дейности по Програмата за опазване на околната среда и Програмата за управление на общината, Наредбата за опазване на обществения ред, поддържане чистотата и осигуряване приветлив вид на населените места на територията на община Алфатар.

2.7.4. Изводи и препоръки

Информационната политика на общината не е обезпечена в достатъчна степен по отношение актуалното състояние в сектор Управление на отпадъците.

Необходимо е предприемане на следните мерки за подобряване на информационната политика и привличане на обществеността:

➤ Провеждане на информационни кампании за повишаване екологичното съзнание на населението, включващи разяснителни дейности за: предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъци; увеличаване количествата рециклирани и оползотворени отпадъци; подобряване на организацията по разделяне, временно съхраняване, събиране и транспортиране на отпадъците; предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци;

➤ Въвеждане на информационна система с цел информиране на обществеността и бизнеса за:

- Необходимостта и ползите от намаляване количествата генерирани отпадъци;
- Събиране и транспортиране, включително граници на обслужвани райони, фирмите, извършващи дейностите с адрес и лица за контакти;
- График и места за разделно събиране на различните потоци отпадъци, формирани на територията на общината;
- Ред и начин за предаване на строителни отпадъци, образувани в резултат от строителни и ремонтни дейности в жилища, офиси, търговски обекти и административни сгради;
- Списък на организациите по оползотворяване на отпадъците;

2.8. Анализ на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъците.

Основни национални документи, регламентиращи събирането и предоставянето на информация за отпадъците е Законът за управление на отпадъците и Наредба № 1 от 4 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри.

Много на брой различни институции събират информация, касаеща управлението на отпадъците, като все още няма изградена интегрирана информационна система.

Местната нормативна уредба по управление на отпадъците осигурява необходимите условия за прилагане на националното законодателство. В тази връзка се предвиждат задължения за различните лица, които имат отговорности в процеса на управление на отпадъците - собствениците или наемателите на търговски обекти (магазини) и заведения за обществено хранене, домсъветите, собствениците (или наематели), на еднофамилни жилища. Специално внимание следва да се отдели на въвеждането в общинската наредба на

направените изменения в нормативните актове за управление на масово разпространени отпадъци.

За обезпечаване на прилагането на новоприетото законодателство е необходимо да се идентифицират лицата, които имат задължения и отговорности като специално внимание следва да се обърне на големите генератори на отпадъци – търговски обекти, административни сгради, предприятия, които ползват системата за събиране и обезвреждане на битовите отпадъци, строителни дружества и на местата, които се използват или са били използвани за нерегламентирано изхвърляне на отпадъци.

Ефективното прилагане на законодателството на местно ниво е невъзможно без осигуряване на достатъчен, квалифициран и мотивиран персонал в общинската администрация, подходящи технически ресурси (оборудване и т.н.) и въвеждане на информационни системи за събиране и обработка на данни. Този въпрос е разгледан в раздела за повишаване на административния капацитет.

Планирането, регулирането и налагането на законодателството по управление на отпадъците зависи от наличните човешки ресурси в общината. За да се подпомогне изпълнението на законодателството, компетентните органи на национално, регионално и общинско ниво се нуждаят от достатъчен и квалифициран персонал.

Изпълнението на Програмата за управление на отпадъците изисква подобряване на административния капацитет на местно ниво.

Планирането и установяването на финансово обезпечени и поносими за населението системи за събиране (включително разделно) и транспортиране на отпадъците, експлоатацията на съоръжения и инсталации, е предизвикателство за голяма част от по-малките общини. Това налага насърчаване съвместната работа с общините, включени в Регионалното сдружение, с цел изпълнение на техните отговорности и подпомагане усъвършенстването на системите за управление на отпадъците чрез регионалните инициативи и осигуряване на достъп до необходимото ноу-хау и техническа инфраструктура за обезвреждане на приемлива за населението цена.

Изводи и препоръки:

➤ По отношение създадената в общината организация за събиране, обработване и предоставяне на информация за дейностите с отпадъците, информационното обезпечаване частично покрива основните направления на дейностите по управление на отпадъците, както следва:

- Предварително и последващо планиране;

- Договори и управление на договорите;
- Събиране и транспортиране на отпадъците и поддържане чистотата на територията на общината;
- Третиране и обезвреждане на отпадъците;
- Разделно събиране на масово разпространени отпадъци (при въвеждане на система за МРО);
- Контрол по изпълнение на дейностите;
- Проучаване, проектиране и изграждане на нови съоръжения;
- Техническа и биологична рекултивация на сметища.

➤ Информационното обезпечаване на управлението на отпадъците в община Алфатар е публична по своя характер, но не е налична онлайн за аналитични цели вид. За изпълнение целите на програмата е необходимо да се изгради единна информационна система за управление на отпадъците, която да обхваща и стандартизира целия процес по управление на отпадъците, с цел изготвяне на качествени анализи въз основа на достоверна информация при планиране и вземане на управленчески решения.

➤ Препоръчително е да се създаде организация за съхраняване, обмен и достъп до основни групи документи в обхвата на сектор „Управление на отпадъците“, като например: стратегия за опазване на околната среда, програма за управление на отпадъците, цени и такси за услуги за заплащане на ТБО, заповеди на кмета на общината, решения на общински съвет, сключени договори с външни фирми за МРО, обезвреждане на отпадъци, дейности по предварително третиране, отчети, протоколи, в това число констативни протоколи за осъществен контрол, регистри на обекти, договори, фирми, оператори и лица с издадени документи по чл.35 от ЗУО, регистър за изпълнение на контролната дейност.

2.9. Прогнози за образуваните отпадъци

Прогноза за населението

Община Алфатар не разполага с изготвена прогноза за населението, поради което за целите на настоящата програма е използвана информация на НСИ, за населението на област Силистра.

І вариант (при хипотеза)

	2015	2020	2030	2035	2040	2045	2050	2055	2060
Силистра	113 621	107 538	101 335	95 170	89 214	83 634	78 468	73 660	69 154
мъже	55 827	52 355	48 995	45 811	42 836	40 108	37 588	35 222	33 001
жени	57 794	55 183	52 340	49 359	46 378	43 526	40 880	38 438	36 153

II вариант (относително ускоряване)

	2015	2020	2030	2035	2040	2045	2050	2055	2060
Силистра	113 820	108 324	102 930	97 684	92 629	87 888	83 484	79 392	75 510
мъже	55 940	52 787	49 863	47 168	44 676	42 405	40 329	38 374	36 492
жени	57 880	55 537	53 067	50 516	47 953	45 483	43 155	41 018	39 018

III вариант (относително забавяне)

	2015	2020	2030	2035	2040	2045	2050	2055	2060
Силистра	113 526	107 161	100 556	93 934	87 529	81 536	75 983	70 824	65 999
мъже	55 776	52 143	48 570	45 138	41 919	38 968	36 226	33 665	31 275
жени	57 750	55 018	51 986	48 796	48 796	45 610	42 568	39 757	37 159

I вариант се определя се определя като реалистичен и е съобразен с нормативните изисквания на Европейския съюз за демографското и социално-икономическото развитие на страните – членки.

II вариант се предполага, че демографското развитие ще протича при благоприятни социално-икономически процеси в стрната.

III вариант Развитието на населението е прогнозирано при хипотези за неблагоприятни социално-икономически процеси в стрната.

Норма на натрупване към момента на анализа

Важен показател за управление на отпадъците е нормата на натрупване на отпадъците, представена като количеството на образуваните битови отпадъци за година на човек от населението. Образуваните битови отпадъци на човек от населението в България, за населени места под 3 хил жители е 241,7 кг/жител/година.

За община Алфатар към момента не е изчислена нормата на натрупване. За целите на анализа за норма на натрупване, са взети резултатите от проведените анализи от Проекта за оптимизиране на системите за събиране и транспортиране на отпадъците в региони Русе и Силистра, изчислени в обемно тегло, а именно:

№	Населени места с население в хиляди жители	примерни норми за натрупване на битови отпадъци в м ³ /жител за една година				
		2000 г.	2005 г.	2010 г.	2015 г.	2020 г.
1.	До 1	0,56	0,64	0,73	0,81	0,87

2.	От 1 до 5	0,61	0,69	0,77	0,83	0,90
3.	От 5 до 10	0,98	1,08	1,17	1,25	1,32
4.	От 10 до 25	1,08	1,20	1,30	1,38	1,46
5.	От 25 до 50	1,12	1,27	1,35	1,42	1,50
6.	От 50 до 100	1,23	1,40	1,49	1,55	1,60
7.	От 100 до 150	1,32	1,48	1,57	1,64	1,67
8.	От 150 до 250	1,49	1,67	1,79	1,85	1,90
9.	От 250 до 300	1,65	1,83	1,95	2,02	2,05
10.	Над 300	1,81	1,98	2,05	2,10	2,13

От проведените досега изследвания, за основна част от общините нормата на натрупване се движи между 0,5 и 2 кг/жит/ден.

Нормата на натрупване към момента на анализа за населените места в община Алфатар е изчислена на база основните параметри, определени за количество образувани битови отпадъци на човек от населението, а именно 241,7 кг/ж/г, съгласно утвърдената методика за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци от Националния план управление на отпадъците 2014 -2020, както следва:

Населено място	2011	2012	2013	2014
гр. Алфатар	392,7	385,7	377,2	364,7
с. Алеково	114,5	109,2	105,8	99,8
с. Бистра	93,1	93,3	92,1	90,6
с. Васил Левски	21,9	21,7	21,5	21,99
с. Кутловица	15,9	15,5	14,9	17,9
с. Цар Асен	22,4	20,3	20,5	19,6
с. Чуковец	69,1	67,7	66,7	65,01

Прогноза на нормата на натрупване

Очакваното намаление на нормата на натрупване на отпадъци се дължи основно на два факта:

- Очаквано намаление на населението;
- Предприемане на мерки от общината за предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъци;

Развитието на нормата на натрупване във времето предполага, че тя ще се развива при условията на "относително разделяне", т.е. расте НН по-бавно от БВП. В случая е предположено средно нарастване на НН с 0.5 - 0.6% на година, при което са получени данните за бъдещите периоди. С натрупването на нови практически данни някои количества за бъдещи периоди могат да бъдат преразгледани и коригирани на тази основа.

Прогнозата за норматата на натрупване за населените места в общината е представена в следната таблица:

Населено място	2015	2016	2017	2018	2019	2020
гр. Алфатар	346,3	329	312,5	296,6	281,8	267,5
с. Алеково	94,8	90	85,4	81,05	76,9	73,1
с. Бистра	20,8	19,7	18,6	17,6	16,7	15,8
с. Васил Левски	16,9	15,9	15	14,5	13,5	12,86
с. Кутловица	18,6	17,6	16,7	15,8	14,9	14
с. Цар Асен	61,7	58,5	55,5	52,4	49,6	47,3

Прогнозиране на количествата отпадъци съгласно морфологичния състав на отпадъците

В общината не са провеждани изследвания за морфологичния състав на образуваните отпадъци. Поради тази причина ще се използва унифицирания подход от Националния план.

Морфологичен състав съгласно Методиката от Националния план 2014-2020 г.

Населени места	под 3 хиляди	3-25 хиляди	25-50 хиляди	50-150 хиляди	над 150 хиляди
Хранителни	15.60%	23.20%	28.00%	30.60%	28.90%
Хартия	6.10%	8.50%	8.10%	9.40%	11.40%
Картон	4.00%	5.50%	6.90%	8.20%	9.40%
Пластмаса	10.30%	10.10%	12.80%	15.40%	11.30%
Текстил	2.00%	3.70%	2.90%	2.90%	2.80%
Гума	1.00%	0.90%	1.00%	1.00%	0.90%
Кожа	1.00%	0.90%	1.00%	1.00%	0.90%
Градински	30.90%	21.70%	13.10%	11.00%	11.00%
Дървесни	2.90%	2.00%	2.90%	2.10%	2.00%

Стъкло	2.40%	6.10%	7.00%	7.80%	9.20%
Метали	1.90%	2.00%	2.00%	2.00%	1.90%
Инертни	21.30%	14.80%	13.70%	8.00%	9.70%
Опасни	0.60%	0.60%	0.60%	0.60%	0.60%
общо	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

С цел унифициране на подхода на общините за осъществяване на анализ на състава на отпадъците през 2012 г. МОСВ утвърди Методиката за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци. В методиката е направен задълбочен анализ на тенденциите в развитието на образуване на отпадъците, както и на тенденциите в развитието на материалите и връзката им с образуване на различните фракции. Определени са и основните параметри, влияещи върху нормата на натрупване и морфологичния състав на отпадъците. В малките населени места под 3 хил. ж. и от 3 до 25 хил. ж. с най-голям относителен дял са биоразградимите отпадъци - около 60%, като градинските са водещи с относителен дял 30% в най-малките населени места, а хранителните – с малък превес над градинските в групата на населените места от 3 до 25 хил. ж. За големите населени места от 50 хил. ж. до 150 хил. ж. и над 150 хил. ж. хранителните отпадъци имат най-висок относителен дял (около 30%), следвани почти поравно (по около 10% за изброените групи) от хартия и картон (които заедно са над 20% от отпадъците), пластмаса, градински отпадъци, стъкло и инертни отпадъци. Следователно, над 60% от състава на битовите отпадъци и в населените места над 50 хил.ж. представляват биоразградимите отпадъци. С увеличаване на броя жители нараства и съдържанието на хартия и картон в битовите отпадъци – от 10% на 20%, както и на хранителни отпадъци – от около 15% на около 30%. Във връзка с изчисленията, които общините ще правят и ще трябва да доказват пред МОСВ за изпълнение на целите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци, общините са задължени на определена периодичност да извършват морфологичен анализ на битовите си отпадъци, като използват методиката, утвърдена през 2012 г. Това ще даде възможност за съпоставимост на данните и проследяване на тенденциите за промените в морфологията на битовите отпадъци.

Прогнозиране на количествата разделно събрани отпадъци

Прогнозирането на количествата рециклирани битови отпадъци се основава на предприети мерки, свързани с въвеждане на системите за разделно събиране на рециклируеми отпадъци, мерки за разделно събиране на отпадъците в търговските, административните, стопанските, образователните и други обекти. Към настоящия момент не могат да се

направят прогнозни количества на разделно събрани отпадъци, поради нефункционираща такава система в общината.

Прогноза за фамилно компостиране

Домашното компостиране е най-подходящо за райони до 3 000 човека. Около 99% от домакинствата в общината разполагат със собствени градини и предвид това са най-добре информирани за характеристиките на почвата, растенията и торовете, което ги прави по-добре възприемчиви за идеята за събиране и компостиране на биоразградимите отпадъци. Съгласно Националния стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране, в системите за домашно компостиране следва да бъдат обхванати общо 70 000 домакинства за 2010 г.; 89 000 за 2013 г. и до 2020 г. – 124 000 домакинства.

В тази връзка общината се вписва в общо националните прогнози за развитие на фамилното компостиране.

Прогноза за изграждане на съоръжения за третиране на отпадъци

На регионално ниво е предвидено изграждане на следните съоръжение:

РСУО Силистра	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Капацитет							
Инсталация за компостиране, т/г	0	0	0	0	0	10 000	0
Сепарираща инсталация							
Депозит							
Компостери, бр.							9 021

III. SWOT АНАЛИЗ

SWOT анализът е обективно следствие от социално–икономическия анализ и представя изводите от проучването на състоянието и потенциала на общината, като акцентира на силните, слабите страни, възможностите и заплахите за развитие.

Главната цел на SWOT-анализа е да се извърши взаимообвързана оценка на вътрешните за дадена организация или регион силни и слаби страни, както и на външните за организацията или региона възможности и заплахи. Приема се, че вътрешните страни (силните и слабите страни) могат да се контролират от организацията, докато външните фактори (възможности и заплахи) определят състоянието на средата, в която се развива организацията или региона. Резултатите от SWOT-анализа позволяват точно формулиране на приоритетите и целите за развитие на общината, както и периодична оценка на мястото ѝ в рамките на региона. Те позволяват да се планират и реализират конкретни мерки за коригиране на състоянието на общината. Сред елементите на анализа има взаимовръзки, които разкриват потенциала за развитие, а също и такива, които показват ограниченията (лимитиращите фактори) и проблемите, които предстои да бъдат преодоляни.

3.1. Силни страни

- Разработена програма за опазване на околната среда;
- Богато и съхранено биологично разнообразие;
- Наличие на източници за водоснабдяване на всички населени места;
- Добра екологична обстановка.
- Изградена система за организирано събиране и транспортиране на битовите отпадъци;
- Функциониращо регионално депо за неопасни отпадъци в съседна община.
- България е една от страните с много ниско ниво на генерирани отпадъци на 1 жител в ЕС.

3.2. Слаби страни

- Наличие на нерегламентирани сметища.
- Липса на пречиствателна станция за отпадъчни води;
- Липса на система за разделно събиране на отпадъците;
- Липса на система за предварително третиране на отпадъците преди тяхното депониране;
- Недостатъчен финансов ресурс по управление на отпадъците;
- Проява на слаб интерес от населението към екологичните проблеми

- Недостиг на компетентен персонал с възложени функции за управление на отпадъците
- Изграден е значителен административен капацитет на различните нива на управление на отпадъците – национален, регионален и местен.
- Установена е практика за налагане на законодателството, чрез ефективен контрол в сектора.
- Недостатъчно добро ниво на информационно обезпечаване на процесите, свързани с вземането на информирани управленски решения и изготвяне на стратегически документи.

3.3. Възможности

- Използване на финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с ефективното управление на отпадъците.
- Промяна на обществените нагласи в полза на екологосъобразното и ефективно управление на отпадъците.
- Създаден капацитет и наличие на нормативна основа за изграждането на единна интегрирана информационна система за управление на отпадъците.
- Нови ефективни технологии, позволяващи рециклиране и оползотворяване на отпадъците.
- Осигуряване на прозрачност при определяне на такса битови отпадъци за гражданите и бизнеса и въвеждане на принципа „заплащане според количеството на образуваните отпадъци“.

3.4. Заплахи

- Слаба покупателна способност на домакинствата и трудност на нискодоходните групи да отделят допълнителни средства за услуги и дейности, свързани с управление на отпадъците.
- Значително увеличение на разходите за управление на битови отпадъци и необходимостта за повишаване на такса битови отпадъци за населението.
- Налагане на санкции от РИОСВ за неспазване на нормативните изисквания.

IV. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И АЛТЕРНАТИВИ ЗА ПОСТИГАНЕТО ИМ

4.1. Стратегически и оперативни цели

- Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им;
- Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци;
- Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда;
- Превръщане на обществеността в ключов фактор за прилагане на йерархията на управление на отпадъците

4.2. Алтернативи за постигане на целите

➤ Изграждане на инсталации за предварително третиране на битови отпадъци с цел оползотворяване на битовите отпадъци и предотвратяване на емисиите на парникови газове в РСУО, с капацитет достатъчен за постигане на целите за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло и осигуряване депонирането на максимум 50 % от входящия поток на отпадъците.

➤ Изграждане на инсталации за компостиране и анаеробно разграждане на разделно събрани биоотпадъци с капацитет достатъчен за достигане на целите за оползотворяване на биоотпадъците за всяко РСУО според чл. 8, ал. 1 от Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците, като количествата биоотпадъци третирани чрез домашно компостиране се считат като предотвратени, а не като оползотворени отпадъци.

➤ Закупуване и инсталиране на компостери за домашно компостиране с брой и капацитет, достатъчни за обхващане на прогнозните количества зелени отпадъци за домашно компостиране.

➤ Инвестиции за закриване и рекултивация на нерегламентираните сметища/старите депа.

➤ Инвестиции в съдове за събиране на битови отпадъци и транспортни средства за превоз на битовите отпадъци.

➤ Инвестиции в съдове и транспортни средства за превоз на разделно събрани строителни отпадъци.

➤ Инвестиции в съдове за разделно събиране на биоотпадъци и транспортни средства за превоз на разделно събрани биоотпадъци.

V. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Община Алфатар има пълната самостоятелност да реши какви да са стратегическите цели и мерките за тяхното развитие, но във всички случаи те следват целите и предвижданията на

Националният план за управление на отпадъците. Посочените мерки не представляват механичен списък съобразно планираните на общинско и регионално ниво, а са коректни и адекватни, обединени в единен документ, който интегрира интересите на заинтересованите страни на местно ниво и отразява специфичните особености и възможности, компетенции и условия на общината, с цел ангажимент за изпълнението им.

За да се изпълнят оперативните цели и да се достигнат стратегическите цели на настоящата Програма по управление на отпадъци, е необходимо да се изпълнят определен набор от дейности. Дейностите за постигане на следните цели:

- предотвратяване образуването на отпадъци
- разделно събиране и достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло
- разделно събиране и постигане на целите за биоразградимите битови отпадъци в това число за биоотпадъците
- изпълнение на изискванията и целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци
- предотвратяване и намаляване на риска от депонирани отпадъци
- управление на утайките от ПСОВ
- информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на общината по управление на отпадъците
- прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците

са формулирани въз основа на направените анализи в Раздел II от настоящата Програма на състоянието на управлението на отпадъците на общинско ниво, направените основни изводи и препоръки и оценката от SWOT анализа.

Описаните в плана за действие мерки са подробно идентифицирани. За измерване на изпълнението на целите не съществува единна методология и универсални индикатори нито на национално, нито на европейско ниво. За начална база за анализ са количествата генерирани отпадъци и депонирани отпадъци на човек на година. Водещия принцип при подбора на мерки са тези, които са най-обещаващи за предотвратяване на вредното въздействие на отпадъците върху човека и околната среда.

Планът за действие на община Алфатар е за периода 2015 – 2020 г. и включва основните мерки и дейности, предвидени с изпълнението на поставените в Програмата стратегически и оперативни цели. Планът за действие е съобразен с целите и приоритетите на програмата.

Стратегическа цел	Оперативна цел	Дейности/ мерки	Бюджет	Източник и на финансира не	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатор и за изпълнение	Отговорна институция
			хил.лв.				Текущи и цели	Водеща и партньор
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване	Предотвратяване образуването на отпадъци	Осъществяване на контрол върху генераторите на отпадъци за изпълнение на дейностите по предотвратяване и намаляване на отпадъците, чрез притежаване на комплексни разрешителни, разрешения и регистрационни	-	Общински бюджет	постоянен	Намаляване количествата образувани отпадъци	през 2020 г. стойността на показателя образувани битови отпадъци е по-малка от стойността на показателя през 2011 г.	Община Алфатар Общински съвет РИОСВ

		документи						
Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване	Предотвратява не образуването на отпадъци	Оценка на възможността за прилагане на ефективна методика за определяне на такса битови отпадъци на база количество образувани отпадъци и спазвайки принципа „Замърсителя плаща“	-	Общински бюджет, ПУДООС	Юни 2016	Определена реалистична такса битови отпадъци	до юни 2016 достигане коефициента на покритие на разходите с приходите от такса битови отпадъци	Община Алфатар Общински съвет
Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване	Предотвратява не образуването на отпадъци	Предотвратяване смесването на отпадъци с общия битов отпадъчен поток	-	-	2016	Одобрена Наредба по чл.22 от ЗУО	до януари 2016 г. одобряване на Наредбата	Община Алфатар Общински съвет
Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване	Предотвратява не образуването на отпадъци	Предотвратяване изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това	-	Общински бюджет	постоянен	Предотвратяване образуването на нерегламентиран и замърсявания	Брой установени нерегламентирани	Община Алфатар

образуването им и насърчаване на повторното им използване		места и/или създаването на незаконни сметища					замърсявания	
Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване	Предотвратява не образуването на отпадъци	Оценка на възможностите за въвеждане на Публично – частно партньорство в дейностите свързани с управление на отпадъците	-	Общински бюджет, Външно финансиране	2017	Сключване на договори с лица, притежаващи необходимите документи за извършване на дейности, свързани с управлението на отпадъците – битови, строителни, биоразградими отпадъци, МРО и др.	Брой сключени договори и брой обхванати отпадъчни потоци	Община Алфатар
Увеличаване на количествата рециклирани оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на	Разделно събиране и изпълнение на целите за подготовка за повторна употреба и за	Работа с обществеността и бизнеса за възприемане на идеята и убеденост в предимствата на повторната	-	Общински бюджет		Увеличаване количествата на предадени отпадъци за повторна употреба и рециклиране	Количества депонирани отпадъци	Община Алфатар

риска от депонираните отпадъци	рециклиране на битовите отпадъци най-малко от хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло	употреба, рециклирането и оползотворяването на отпадъците						
Увеличаване на количествата рециклирани оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци	Разделно събиране и изпълнение на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци най-малко от хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло	Съдействие на РСУО за създаване на център за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба	-	Общински бюджет	2019	Увеличаване на количествата рециклирани отпадъци	Изграден и функциониращ център	Община Алфатар, РСУО
Увеличаване на количествата рециклирани	Разделно събиране и изпълнение на	Организиране на разделно събиране на опасните битови	-	Общински бюджет	2016	Предотвратяване на риска от депониране на	Брой съдове за събиране на опасни отпадъци в търговски	Община Алфатар, РСУО

оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци	целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци най- малко от хартия и картон, метали, пластмаси и стъкло	отпадъци от общия битов отпадъчен поток				опасните отпадъци в регионалното депо	обекти, административ ни сгради и др.	
Увеличаване на количествата рециклирани оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци	Разделно събиране и постигане на целите за биоразградими те отпадъци, в това число и биоотпадъците	Организиране на разделно събиране на биоразградими отпадъци, в т.ч. определяне на места за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране на отпадъците и предаването им за компостиране или анаеробно	-	Общински бюджет, ОП, ДБ	2019	Увеличаване дела на оползотворени отпадъци. Намаляване количествата депонирани отпадъци. Получаване на компост за нуждите на земеделието	Брой компостери	Община Алфатар, РСУО

		разграждане/ фамилно компостиране						
Увеличаване на количествата рециклирани оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци	Изпълнение на изискванията и целите за рециклиране и оползотворява не на строителните отпадъци	Осигуряване на система за разделно събиране на строителни отпадъци, образувани от домакинствата при строителни и ремонтни дейности	-	Общински бюджет, ОП, ДБ	2017	Предотвратяване смесването на строителни с битови отпадъци. Увеличаване дела на рециклираните строителни отпадъци	Брой осигурени места/съдове за разделно събиране на строителни отпадъци	Община Алфатар, РСУО
Увеличаване на количествата рециклирани оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци	Предотвратява не и намаляване риска от депонирани отпадъци	Закриване и рекултивация на нерегламентираните сметища	-	Общински бюджет, ДБ	2016	Ликвидиране на нерегламентиран и замърсявания	Брой закрити нерегламентир ани сметища	Община Алфатар
Увеличаване на количествата рециклирани	Предотвратява не и намаляване	Обезвреждане на залежали пестициди,	-	ДБ	2018	Предотвратяване на риска от депониране на	Брой предадени за крайно	МОСВ, община Алфатар

оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци	риска от депонирани отпадъци	съхранявани в ББ кубове				залежали пестициди и органични замърсители в регионалното депо	обезвреждане ББ кубове	
Увеличаване на количествата рециклирани оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци	Предотвратява не и намаляване риска от депонирани отпадъци	Проучване на възможностите за провеждане на морфологичен анализ		Общински бюджет, ДБ	2016	Вземане на решение за провеждане на морфологичен анализ самостоятелно или на регионално ниво	Проведен морфологичен анализ	Община Алфатар, НСУО
Увеличаване на количествата рециклирани оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонираните	Подобряване на управлението на утайките от ПСОВ	Предвиждане на мерки за оползотворяване на утайките от ПСОВ след въвеждане в експлоатация на ПСОВ	-	ОПОС	2018	Предотвратяване на риска от депониране на утайки от ПСОВ на регионалното депо	Изградена ПСОВ. Изготвен проект за финансиране на утайки от ПСОВ	Община Алфатар

отпадъци								
Увеличаване на количествата рециклирани оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци	Подобряване на управлението на утайките от ПСОВ	Въвеждане на устойчиви практики за употребата на утайки от пречистване на отпадъчни води в земеделието и използването им за рекултивация	-	Общински бюджет, Външно финансиране	2018	Предотвратяване на риска от депониране на утайки от ПСОВ на регионалното депо	Изградена ПСОВ. Количество оползотворени утайки.	Община Алфатар МЗГ
Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда	Информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на общината при управление на отпадъците	Изготвяне на регистър, съдържащ информация за закритите и рекултивирани сметища, незакритите и нерекултивирани сметища, в това число тяхното местонахождение, координати, площ и година на закриване и рекултивация, техническо	-	-	2016	Предоставена достоверна информация в реално време	Внедрена информационна система	Община Алфатар

		състояние и статут						
Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда	Информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на общината при управление на отпадъците	Въвеждане на информационна система, с цел информиране на обществеността и бизнеса за необходимостта и ползите от намаляване количествата образувани от населението отпадъци	-	-	2016	Предоставена достоверна информация в реално време	Внедрена информационна система	Община Алфатар
Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда	Информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на общината при управление на отпадъците	Въвеждане на информационна система, с цел информиране на обществеността и бизнеса за дейностите по събиране и транспортиране на различните видове отпадъчни потоци, в т.ч. графици на	-	-	2016	Предоставена достоверна информация в реално време	Внедрена информационна система	Община Алфатар

		обслужваните райони и места за разделно събиране.						
Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда	Информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на общината при управление на отпадъците	Въвеждане на информационна система с достъп до основна група документи в обхвата на сектор УО, в това число заповеди, решения, сключени договори, регистри на обекти, оператори и лица по чл.35 от ЗУО и регистър за изпълнение на контролната дейност	-	-	2016	Предоставена достоверна информация в реално време	Внедрена информационна система	Община Алфатар
Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда	Информационно осигуряване, запазване и подобряване на административния капацитет на общината	Определяне и назначаване на щат за служител/слежител и в общинската администрация, пряко отговорни за	-	Общински бюджет	2016	Обезпечаване с нужния административен капацитет	Брой служители, ангажирани пряко с управлението на отпадъците	Община Алфатар

	при управление на отпадъците	управление на отпадъците; обезпечаване с необходимата материално-техническа база и осигуряване на обучения, участия в работни срещи, семинари и др.						
Превръщане на обществеността в ключов фактор за прилагане на йерархията на управление на отпадъците	Прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците	Провеждане на образователни форми на обучение за управлението на отпадъци в подрастващото население (детски градини и училища)	-	Общински бюджет	периодично	Проведени образователни форми на обучение	Брой и вид на проведени образователни форми на обучение	Община Алфатар
Превръщане на обществеността в ключов фактор за прилагане на йерархията на управление на отпадъците	Прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите	Провеждане на информационни кампании за повишаване екологичното съзнание на населението,	-	Общински бюджет	периодично	Проведени информационни кампании	Брой и вид на проведените кампании	Община Алфатар

	на управление на отпадъците	включващи разяснителни дейности за предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци, разделно събиране на отпадъци, предотвратяване на риска от стари замърсявания с отпадъци и предимствата на повторната употреба, рециклирането и оползотворяването на отпадъци						
Превръщане на обществеността в ключов фактор за прилагане на йерархията на управление на отпадъците	Прилагане на разяснителни кампании и информирани на обществеността а по въпросите	Организиране и провеждане на кампании за сезонни почиствания	-	Общински бюджет, ДБ	периодично	Почистени площи	Събрани количества отпадъци	Община Алфатар

	на управление на отпадъците							
--	--------------------------------	--	--	--	--	--	--	--

VI. КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

Общинската програма за управление на отпадъците е елемент от цялостната система за планиране на развитие на общината, региона и страната и предвид това в раздела е представена взаимовръзката на тази програма с други програмни документи и необходимостта от координацията и съвместяването им с цел постигане на синергичен ефект от изпълнението им. За целите на този раздел са представени предвижданията на националните програмни документи в областта на управление на отпадъците, а именно:

- Национален стратегически план за поетапно намаляване количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г.
- Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване на територията на РБългария з периода 2010-2020 г.
- Национален план за управление на утайките от ПСОВ до 2020 г.
- Трети национален план за изменение на климата 2013-2020 г.
- Актуализиран национален план за действие за управление на устойчивите органични замърсители в РБългария 2012-2020 г.

Следните програмни регионални и общински документи:

- Областна стратегия за развитие
- Общински план за развитие
- Програмата за опазване на околната среда
- Програма за изграждане на интегрирани общински информационни системи, са пряко свързани с предвижданията на настоящата програма. Заложените в програмата по управление на отпадъците мерки и цели ще допринесат за постигане на националните и регионалните цели за развитие, а именно:
 - Предотвратяване и намаляване образуването на отпадъците
 - Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци
 - Подобряване на организацията по разделяне, предварително съхранение, временно съхранение, събиране и транспортиране на отпадъците
 - Създаване на система за предварително третиране на отпадъци преди тяхното депониране;
 - Екологосъобразно обезвреждане на отпадъците
 - Предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци

- Правно регулиране на управлението на отпадъците на местно ниво и ускоряване на прилагането на законодателството и политиката в областта
- Укрепване на административния капацитет на институциите, отговорни за управлението на отпадъците
- Участие на обществеността
- Управление на специфични потоци отпадъци, в съответствие с изискванията на националното законодателство

Изпълнението на специфичните цели гарантира изпълнението на генералната цел на Програмата, а именно: екологосъобразното управление на отпадъците, формирани на територията на общината, в съответствие с общинските, регионални и национални цели за развитие.

VII. СИСТЕМА НА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

7.1. Наблюдение за изпълнението на Програмата за управление на отпадъците

Наблюдението за изпълнението на програмата за управление на отпадъците включва няколко важни аспекта.

На първо място, при изграждане на системата за наблюдение, отчет и контрол е необходимо да се извърши ясно разпределение на отговорностите. Кметът на общината организира наблюдението на изпълнението на общинската програма по управление на отпадъците. Той следва да определи звеното в структурата на общинската администрация, което да отговаря за събиране и обобщаване на информацията за изпълнение на включените в програмата мерки, както и за изготвяне на годишния отчет за изпълнение на програмата. Ясно трябва да се определят отговорностите на други вътрешни и външни на администрацията звена, които ще предоставят информация, както и обхватът на данните и периодичността, с която това ще се извършва.

Вторият аспект се отнася до събиране на информация за проследяване на напредъка на изпълнение на програмните цели. Необходимо е да се определи обхватът на информацията, която ще се събира, източниците на данни и графикът за предоставяне на информация. Обхватът и източниците на необходимите данни се обуславят от включените в настоящата програма цели и мерки и избраните индикатори за изпълнението им. Индикаторите следва да са релевантни към целите на програмата, приемливи, надеждни, лесни за измерване,

сравними, т.е. не се изискват много ресурси, използване на достъпни информационни източници.

Осигуряването на достатъчно надеждни данни в единен формат за образуване, състав, събиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъците е от съществено значение за проследяване напредъка при постигане на целите и осъществяване на контрол по изпълнение на мерките. Целесъобразно е своевременно да се попълват формуляри (чек листове), имащи отношение към изпълнение на включените в програмата мерки. Поради това е препоръчително общината да разработи и прилага единна информационна система за отпадъците.

Минималното изискване по отношение график за предоставяне на информацията е тя да се събира, систематизира и обобщава на годишна база. Сроковете за събиране и систематизиране на данни се съобразяват с нормативните изисквания. ЗУО изисква кметът на общината да представя годишен отчет за изпълнение на програмата по управление на отпадъците за предходната година до 31 март, а регионалните сдружения за изпълнение на целите по чл.31 от ЗУО – до 10 март на следващата година. Поради това е целесъобразно събирането и систематизирането на информацията за предходната година да се извърши до края на месец февруари.

На трето място системата за наблюдение, отчет и контрол за изпълнение на програмата включва действия, осигуряващи необходимата информация за междинни оценки и окончателна оценка на степента на изпълнение на целите, както и механизъм за анализ на причините за евентуални проблеми при изпълнението им и актуализация при необходимост.

Като административен подход се предвижда кметът на общината да издададе заповед за утвърждаване на вътрешни правила, които подробно да описват отговорностите на структурните звена в общинската администрация за набиране на съответната информация със съответните срокове, както и за обобщаването и подготовката на годишния отчет пред общински съвет за изпълнение на настояща програма по управление на отпадъците.

7.2. Контрол и отчитане на изпълнението на Програмата за управление на отпадъците

Орган за контрол по изпълнение на програмата по управление на отпадъците е общинския съвет. Кметът на общината информира ежегодно общинския съвет и обществеността за изпълнението на програмата през предходната календарна година. За целта той изготвя Отчет за изпълнение на Програмата за управление на отпадъците през съответната година. Отчетът се представя в срок до 31 март, като копие от отчета се изпраща на РИОСВ, а самият отчет се публикува на интернет страницата на общината.

Целта на отчета е да се проследи напредъкът при изпълнението и да се идентифицират необходимите промени или адаптиране на програмата за текущата година.

Отчетът се изготвя на достъпен език и стил и включва графики, таблици, фигури, които илюстрират напредъка по изпълнение на мерките и целите.

Целесъобразно е годишния отчет да бъде изготвян в следния формат:

1. Въведение
 2. Общи условия за изпълнение и промени в социално-икономическите условия в общината
 3. Предприети от общината действия, осигуряващи ефективност и ефикасност при изпълнението
 - създадени механизми за събиране, обработка и анализ на данни;
 - преглед на проблемите, възникнали в процеса на изпълнение на програмата през съответната година, и предприети мерки за преодоляването им;
 - резултати от извършени оценки и тематични допитвания към края на отчетната година
 4. Напредък по изпълнение на целите и мерките в Програмата
 5. Заключение
- Приложения

7.3. Процедура за актуализация на Програмата

Член 52, ал.3, т.2 от ЗУО поставя най-общите изисквания по отношение на актуализацията на разработените Програми по управление на отпадъците – програмата се актуализира при промяна във фактическите и/или нормативните условия.

Необходимост от актуализация на общинската програма за управление на отпадъците може да възникне по различни причини:

- В резултат от въздействието на „външни фактори“ например промени в изискванията на европейското и българското законодателство, които налагат промяна в поставените в програмат стратегически и специфични цели и в съответните програмни мерки.
- В резултат на фактори, свързани с изпълнението, а именно значително изоставане в изпълнението на програмните мерки и/или липса на напредък за постигане на целевите индикатори въпреки изпълнението на програмните мерки, което налага

прилагането на допълнителни мерки към вече приетите или замяна на някои от приетите мерки, които не дават очаквания резултат.

Процедурата за актуализация на общинската програма за управление на отпадъците следва процедурата за разработване и одобрение на програмата. За актуализацията следва да се приложи законодателството за екологична оценка на планове и програми, след което да се одобри от общински съвет и да се публикува за информация на обществеността.

